דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסד ועורך הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום ראשון, כ"ה בניסן תשמ"ו, 4 במאי 1986 • גליון 18800
• היום 12 עמודים • המחיר 73 אג', אילת 63 אג'.

היום בדבר
- המבדיל בין בנק לבנק – שלמה קרמר
- ריצתו המהירה של ח"כ צבן – חגי אשד
- הוא חושב, משמע הוא מסוכן – טוביה מנדלסון
- יותר גרנדיוזית מגרנדיוזית – יקיר צור
- מדע ורפואה, כל הארץ
- ספורט, כוכבים ולילות

מזג האויר

(עת) – מזג האויר להיום: בשעות הבוקר עדיין יירד גשם בעיקר בצפון הארץ. במשך היום ייעשה מעונן חלקית והגשם ייפסק.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים 9–14, רמת הגולן 8–16, צפת 7–13, חיפה 7–13, טבריה 13–19, נצרת 11–15, עפולה 11–20, השומרון 10–14, תל־אביב 10–14, נמל התעופה 11–18, ירדן 13–20, עזה 14–21, באר־שבע 11–20, אילת 17–25.

5.4 מיליון אוסטרים נקראים היום לקלפיות

ולדהיים עשוי להיבחר לנשיא; מבוכה בישראל

הח"כים וייס ושילנסקי בגילוי דעת לעם האוסטרי: כתם נורא • ח"כ שריד מציע החרמה • אבי פזנר מבקש להיות שגריר בווינה • שמיר: טראגדיה של ממש

מאת יוסי מלמן, שלמה גינוסר ואמיר אורן סופרי „דבר", וסוכנויות הידיעות

מבוכה רבה שוררת בצמרת המדינית בישראל לקראת האפשרות שקורט ולדהיים ייבחר לנשיא אוסטריה בבחירות הנערכות שם היום.

במשרדי החוץ וראש הממשלה עדיין לא נערך דיון כיצד לנהוג במקרה כזה, אך כבר יש הצעות לא רשמיות האומרות כי ישראל תצטרך להסיק את המסקנות אם ייבחר, אולי אף להחזיר את שגרירה בווינה.

יצויין כי הקיץ מתחלף השגריר מיכאל אליצור ובמשרד החוץ עוד לא נקבע מי יחליפו אם כי הוזכר הדובר, אבי פזנר, מבקש משרה זו. בבקרה כזה יצטרך השגריר החדש להגיש את כתב האמנתו לוולדהיים.

ח"כ שבח וייס קרא לישראל להחזיר את שגרירה בווינה ואף לנתק את היחסים הדיפלומטיים עם אוסטריה אם ייבחר ולדהיים לנשיא.

גילוי דעת

ח"כ וייס גם שלח אמש, יחד עם ח"כ דב שילנסקי, גילוי דעת לעם האוסטרי באמצעות שגרירות אוסטריה כאן שבו הם קוראים לעם האוסטרי שלא ליטול על עצמו את

(סוף בעמוד 2)

מזכ"ל האו"ם לשעבר הד"ר קורט ולדהיים זוכה לתשואות הקהל שלפניו נשא אתמול את הנאום המסכם שלו במערכה לקראת הבחירות לנשיאות אוסטריה. היום לצד ולדהיים, הרואה בבחירות אלה כמועמד מטעם „מפלגת העם" השמרנית, נראים בתמונה רעייתו אליזבת ועסילים ממפלגתו. (צילום: א.פ.)

הנספחים שהוחזרו לישראל עקב פרשת פולארד – עדיין מקבלים שכר

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – למעלה מחמישה חודשים לאחר מעצרו של ג'ונתן פולארד בחשד בריגול לטובת ישראל, ממשיכים הנספחים המדעיים שהוחזרו ארצה מחשש שייחקרו בפרשה (ואחר כך אכן תושאלו בארץ) לקבל את שכרם, כאילו עודם משרתים בארה"ב.

אף שהם מתגוררים בישראל וספק אם יחזרו למקומות שירותם בוואשינגטון ובניו־יורק, משתכרים הנספחים אלפי דולרים לחודש ודירותיהם ממתינות להם, על מרבית רכושם ולמעט מכוניות שנמכרו.

ישראל תוכל להחזיר את הנספחים לארה"ב, לאחר שתסתיים פרשת פולארד, אך החלטה על כך ממתינה להשלמת עסקת הסיעון שבין פרקליטי פולארד ורעייתו אן הנדרסון־פולארד לבין התביעה הפדראלית. אפשר שהעסקה תוכלם עוד השבוע.

עלות הנאיהם האמריקאיים של הנספחים השוהים בארץ, על חשבונה של „הלשכה לקשרי מדע", נאמדה ב־30,000 דולר.

במשפטו של החשוד בריגול לטובת ברה"מ ג'רי וויטוורת, בסאן־פרנסיסקו, מתמקדת עתה ההתנצחות בסוגיית מודעותו של הנאשם ליעדו של הריגול. ההגנה מבקשת לשכנע את בית המשפט, כי ויטוורת האמין שהוא מרגל ובאצבעות ידידו, ראש הרשת ג'ון ווקר לטובת ישראל.

נקודה זאת עשויה להתחבר במבריקת במשפט, בשעם להענות ההגנה, כתב האישום מחייב את התביעה להוכיח שוויטוורת ריגל במועד לטובת הסובייטים, ולא רק כהעביר חומר מסווג למדינה שבזהותה לא היה בטוח.

בתום דיון בשיתוף שר האוצר ביום ו'

פרס ונבון יבקשו ארגוני המורים לסייע בפתרון גרעון של 24 מיליון ד'

מאת יעל פישביין ושלמה קרמר, סופרי „דבר"

המורים יתבקשו על־ידי ראש הממשלה ושר החינוך לעזור במציאת פתרון לגרעון של 24 מיליון דולר בתקציב החינוך.

בתום דיון שנערך ביום ו' בלשכתו של שמעון פרס, בהשתתפות שר האוצר, משה נסים ושר החינוך, יצחק נבון, הוחלט לפנות לעזרת ארגוני המורים ב„סגירת" גרעון של 24 מיליון דולר בתקציב משרד החינוך. הגרעון נוצר כתוצאה מקיצוץ 60 אלף שעות הוראה מתקציב החינוך לשנת הכספים הנוכחית.

בפגישה ביום ו' הודיעו אנשי האוצר לשר החינוך כי עליו למצוא פתרון מיידי לכיסוי תקציבי של שעות אלה.

השר נבון הודיע בפגישה שלא יסכים בשום פנים ואופן להפחתה של שעות ההוראה הניתנות בפועל לתלמידים מפני שהפחתה כזאת תפגע באיכות החינוך. כתוצאה מכך הוחלט שראש הממשלה יסייע לשר החינוך לשכנע את ארגוני המורים להתרום או להסכים לדחייה של תוספות שכר שהמורים כבר החלו לקבל ממשכורות אפריל. המורים יתבקשו להסכים להחזיר חלק מהתוספות שקיבלו במשכורות זו.

שני ארגוני המורים הודיעו שהם ייכנסו למו"מ על נושא זה לאחר ששר החינוך יבהיר את דרישותיו מהם.

הנושא הבעייתי ביותר בתקציב החינוך הוא הגרעון בסך 27 מיליון דולר שנוצר כתוצאה מאי גביית אגרת החינוך. כזכור החוק לא הועבר בכנסת בעקבות התנגדות של חברי קואליציה משתי הסיעות הגדולות. ראש הממשלה הסכים לדחות העברת החוק אחרי הפסקה בתקווה לגייס רוב להחלטת הממשלה.

על רקע נתוני הספיגה הכוללים של הממשלה בתקציב '85 ובאפריל '86, קיים חשש שההתנגדות להטלת אגרת חינוך אף תגבר. למרות זאת הוחלט, בפגישה ביום ו', כי ייערך דיון דחוף בהנהלת הקואליציה בהשתתפות ראש הממשלה לגיוס תמיכת חברי הקואליציה באישור חוק אגרת חינוך בהתכונת שהוגשה.

בחברת העובדים מקווים: הסכמי סו"ב ייחתמו השבוע

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בחברת העובדים מקווים כי הסכמי הסיוע לסולל בונה ייחתמו השבוע. בהנהלת סולל בונה מזהירים כי ללא הסכמים עם הממשלה והעובדים יש חשש שהקונצרן לא יוכל לעמוד השבוע בתשלום משכורות העובדים לחודש אפריל.

יו"ר האגף לאיגוד המקצועי חיים הברפלד אמור לסכם השבוע את הכרעתו לגבי ההסדרים והתנאים לפיטורי העובדים בקונצרן.

מו"מ שניהלה ההנהלה עם נציגי העובדים ניקלע לקשיים לנוכח פיצול הוועדים הרב הקיים בחברה ומחסור באמצעים נזילים לכיסוי הפיצויים לעובדים שיפוטרו.

הממשלה מתנה את הפשרת הכספים על ידה, באמצעות יבוא הון והעמדת אשראי על־ידי הבנקים המקומיים לטווח ארוך בהסדרת תוכנית הפרישה של 2500 העובדים בקונצרן.

בתוך כך התברר כי חברת העובדים פנתה לממשלה בבקשה לאשר לה פידיון מוקדם בסך של 30 מיליון דולר של מניות בנקים המוחזקות על־ידי חברת העובדים.

בקשה זו הועלתה בפגישה בין מזכיר ההסתדרות לבין ראש הממשלה שבה נכחו גם ראשי חברת העובדים.

נכשלו מאמצי האוצר להפחית הספיגה הממשלתית מהציבור

מאת שלמה קרמר, סופרו הכלכלי של „דבר"

משרד האוצר לא הצליח למנוע את נתוני הספיגה הגבוהים של אפריל 1986, למרות הקדמת תשלומים ופרעון מוקדם של הפקדות הבנקים.

באפריל 1986 ספגה הממשלה סכום של 352 מיליון שקל, ספיגה חסרת־תקדים בגדלה לחודש אחד. מקדמות השכר ששולמו לשכירים בהיקף כספי של כ־95 מיליון שקל והקדמה של פרעון הפקדות פת"ם של הבנקים בהיקף של כ־34 מיליון שקל, לא הספיקו כדי להימנע מספיגה גדולה של הממשלה מהציבור. הספיגה הגדולה נבעה גם מעודפי הכנסות על הוצאות בתקציב המדינה, בהיקף של כ־102 מיליון שקל וגם מספיגת הון נטו בשוק ההון, בהיקף של כ־250 מיליון שקל.

הספיגה באמצעות עודפי היצע של הממשלה נבעה בעיקר מגידול ניכר ובלתי־חזוי בהכנסות המדינה. ההכנסות ממע"מ חרגו בשיעור של כ־68 אחוז מהמתוכנן, וחריגה זו נבעה בעיקר מבולמוס הקניות של הציבור לקראת החג. הסבר שניתן על־ידי גורמים בכירים להקדמת קניות הציבור מתמקד באשראים הנוחים שניתנו רשתות השיווק לצרכנים וכתוצאה משינוי קצב החיוב בכרטיסי האשראי. ההכנסות ממס הכנסה חרגו כ־7 אחוזים מהמתוכנן.

רמת ההוצאות של הממשלה באפריל 86 היתה זהה, פחות או יותר, לזו של אפריל 1985 אם מקזזים את מקדמות השכר לעובדי המדינה. מן הראוי להדגיש שעל־פי תוכנית הממשלה, ההזרמה המתוכננת של הממשלה לשנת 1986 היא בהיקף של 600 מיליון שקל. העובדה כי תחזית זו מוטלת כיום בספק על רקע נתוני הספיגה הטובים, עשויה להכביד על ביצוע החלטות הממשלה בדבר הפחתות בתקציב באמצעות מסים, היטלים ואגרות נוספים, וייתכן כי תהא לכך גם השפעה על הנכונות לבטל סובסידיות.

באפריל 86 גייס המיגזר העסקי סכום של 60 מיליון שקל בבורסה, בהתאם למדיניות האוצר להסיט את הציבור מחסכון קצר־טווח לחסכון ארוך־טווח. באוצר ובקרב חברי ועדת המעקב קיימת שביעות־רצון בנתוני הספיגה של הממשלה, אך בהתחשב ביעד שהציב לעצמו האוצר בתוכנית ההמשך לתוכנית הכלכלית, להגיע לשיעור אינפלציה של 8 עד 16 אחוזים בשנת 1986 כולה, יזהיר על הממשלה לעמוד על ביצוע החלטותיה להפחתות בתקציב.

„ספינה עם 25 אלף טונות נשק ישראלי עושה דרכה לאיראן"

מוסר היום העיתון „אובזרבר"

מאת דליה שחורי, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר") – „ספינה הנושאת 25 אלף טונות של טנקים, קני תותחים, חלקי חילוף למטוסים ואספקה צבאית אחרת מתוצרת ישראל, עושה עתה את דרכה לאיראן ישירות לנמל בנדר עבאס. על פי התוכנית המקורית עמדה ספינה זו לעבור דרך ואיר אך נצטוותה באחרונה להפליג ישירות לאיראן".

פטריק סיל, הכותב על כך היום ב„אובזרבר" טוען כי מצבה של איראן חמור והיא רוכשת נשק בכל מקום אפשרי, גם במחירים מופקעים. הוא מצביע כדוגמה על עיסקת רכש של 10,000 טילי נ.ט. „טאו" באירופה, במחיר 16 אלף דולר לטיל לעומת מחיר רגיל של 6000 דולר. סיל אומר כי 2500 הטילים הראשונים כבר הגיעו לאיראן.

לדברי „אובזרבר", סוחרי נשק ישראליים ואירופיים מחישים עתה ליטם נשק ואספקה צבאית.

הושעה גירוש 3 [...]ם מברמודה

[...]המ"ש מחרתיים

[...] כפר „דבר" בארה"ב

[...]„דבר").– ביצוע צווי־הגירוש [...] נגד חמשת החשודים בקשירת [...]ת אמריקאית לאיראן, ביניהם [...] ברעם, ישראל אייזנברג ונורי [...] בבית־המשפט, מחרתיים. [...] עצורים בכלא „קייסמייט", אך רק [...]עד הגירוש יהיה ארה"ב (כבקשת [...]רמודה), יעד אחר כלשהו (כבקשת [...] על הדיון להימשך לפני הרכב [...]ם יתבקר ההליך המשפטי גם אחרי מחרתיים, ייתכן [...]ד העצורים בערבות, בהתחייבותם שלא ייצאו את ברמודה עד להשלמת ההליכים.

מהלומה לתוכנית החלל האמריקאית: התפוצץ טיל „טיטאן" לא מאויש

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). תוכנית החלל האמריקאית ספגה אמש מהלומה כבדה בהיכשל השיגור הראשון של לוויין מכף קנוורל, שבפלורידה, מאז אסון המעבורת „צ'לנג'ר". טיל „טיטאן" בדרך באוויר התפוצץ מיד אחרי שיגורו לערך בחצות שעון ישראל. סוכנות נאס"א קיוותה כי טילים אלה יחזירו להליך ההליכיות מאוייסות – אך בחודש שעבר התפוצץ טיטאן, כנשא לוויין ביון מבסיס בקליפורניה.

עוד 3 מאסירי ארגון הטרור משתחררים היום

מאת חנה מאי, כתבת „דבר" בשרון

שלושה מאסירי ארגון המחתרת היהודי, הכלואים בכלא „השרון", ישוחררו היום: יהודה כוביק, חגי סגל, נתן נתנזון. השלושה הובאו בשבוע שעבר לפני ועדת השחרורים שליד שירות בתי הסוהר, שהיתה מורכבת משופט מחוזי בדימוס, רופא ונציג שירות בתי הסוהר. בפני הוועדה הוצגו מסמכים המתייחסים לתפקודם של האסירים, התנהגותם ותהליך השיקום שעברו בכלא. הוועדה קיבלה את ההמלצה לנכות שליש מעונשם והם ישוחררו, כאמור, היום.

מגעים ראשונים בין ההסתדרות לאיגודים בפולין ובהונגריה

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

מגעים ראשונים לקשירת יחסים בין ההסתדרות לבין האיגודים המקצועיים בפולין ובהונגריה, היו בעת קונגרס האיגודים המקצועיים הרומניים, שנערך בימים אלה בבוקרשט.

נציג ההסתדרות, חבר הוועדה המרכזת יצחק ברקאי, קיים שורת שיחות עם ראש המשלחת הפולנית, סגן נשיא פדרצית האיגודים המקצועיים לשק ברויאנובסקי ועם הנציג ההונגרי הראשי, לסלו גל, בדבר כינון קשרים, בדומה לאלה הקיימים בין ההסתדרות לבין האיגודים הרומניים. נציגי שתי המשלחות גילו יחס אוהד להצעה והפולנים אף הזמינו ביקור של נציג ההסתדרות בארצם.

שוודיה מגרשת 5 צ'כים „שריגלו למען ברה"מ"

(„הידמו", עת"ב). – שוודיה הודיעה אתמול, כי היא מגרשת 5 צ'כים שלפי דברי דיפלומאטים מערביים אספו מידע צבאי תעשייתי לטובת ברה"מ.

בהודעה של משרד החוץ השוודי נאמר כי החמישה – מחצית צוות הדיפלומאטים שבשגרירות הצ'כית – נצטוו לעזוב את המדינה, לאחר שהמשטרה חשפה רשת ריגול צ'כית. פקידים אמרו, כי זהו הגירוש הגדול ביותר של דיפלומאטים מגוש המזרח בקורות שוודיה.

דיפלומאטים מערביים אמרו, כי המגורשים הם הנספח הצבאי והאווירי, קולונל יאן סוביאק, הנספח התרבותי יאן קרופה, הנספח לעתונות לובומיר קופאי והנספח המסחרי לודוויג ואנהארה.

העיכובים בחקיקת חוק נגד הסתה גזענית יידונו היום בישיבת הממשלה

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

הממשלה תדון היום בעיכובים בחקיקת החוק נגד הסתה גזענית. ראש הממשלה, שמעון פרס, נענה לדרישת השר יעקב צור לקיים דיון בעניין זה.

השר כלה בסוף השבוע מכתב אל ראש הממשלה שבו כתב כי העיכובים הם „שערוריה ובזיון לכנסת ולממשלה". הוא הזכיר כי בישיבת הממשלה האחרונה, לפני כשלושה שבועות, הוחלט כי השרים שחל ונסים יבואו בדברים עם המפלגות הדתיות ועם הנהלת הקואליציה כדי לזמן מושב מיוחד של הכנסת כדי להעביר את החוק. עתה מבקש השר צור שיימסר לממשלה דיווח מפורט אם אכן הצליחו שני השרים להגיע לסיכום, ולא – שהממשלה תעמוד בהחלטתה להעניק חופש הצבעה לכל חברי הקואליציה בעניין חוק זה.

מזג־אוויר סוער, אתמול בירושלים (צילום: רחמים ישראלי)

גשמי ברכה לחקלאות

יוד רדיואקטיבי בריכוז לא מזיק בגשמי סוף השבוע

מאת סופרי „דבר" ועתונים

בגשמים הרבים שירדו בסוף השבוע באזורים שונים בארץ, נמצאו עקבות של יוד רדיואקטיבי בריכוזים קטנים ביותר חסרי משמעות בריאותית - מסר אמש מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי.

לדבריו, בדגימות שנאספו ממי הגשמים, שירדו אור לאתמול ובשעות הבוקר, נמצאה רמת קרינה „המתאימה לרקע הטבעי הקיים בדרך כלל".

הריכוזים קטנים פי כמה מהרמה המקסימאלית המותרת והם כה קטנים, שגם אם היה אדם שותה מים אלה באופן קבוע, היה עליו לשתות אותם בקביעות במשך מספר שנים

(סוף בעמוד 2)

השבועון יו.אס.ניוז אנד וורלד ריפורט:

ברה"מ אילצה קדאפי להתחייב לחדול מטרור

חוששת שמעלליו יביאו לעימות ישיר בין המעצמות

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – ברה"מ חוששת, כי מעלליו של מועמר קדאפי עלולים לגרום לעימות בין מעצמות־העל והיא אילצה אותו להתחייב לחדול מטרור ולהמנות מרוה של ארגונים פלשתינאיים החוסים בטריפולי – כך מדווח היום שבועון־החדשות „יו.אס.ניוז אנד וורלד ריפורט".

מאז התקיפה האמריקאית, חרד קדאפי עד כדי כך שהוא מעדיף לבלות את לילותיו בבסיס־האוויר סאבחה, מרוחק יותר מ־600 ק"מ מטריפולי, למורת הטרוה שבמסעות תכופים לבירה.

בתדריך סגור לסנאטורים נמסר כי עוד 200 אזרחים אמריקאים, או תושבי־חוץ העומדים להתאזרח בארה"ב אומנו במחנות טרור בלוב, בלבנון ובדרום־תימן.

המורדים באפגניסטן, כך מדווח „יו.אס.ניוז", מאומנים פחות – מתריסר הטילים הראשונים נגד מטוסים מדגם „סטינגר" שסיפק לה ה„סי־איי־אי" ואשר שוגרו נגד כלי־טיס סובייטיים, הוטיאו 11.

משוחררי עסקת המחבלים מעורבים בחבלות חמורות

מתגוררים במזרח ירושלים וביו"ש

מאת אריאל בן־עמי, סופר „דבר"

מחבלים, ששוחררו במסגרת חילופי השבויים, שבו לפעילות חבלנית ומעורבים בפעולות חבלה חמורות. כוחות הביטחון התחקו באחרונה אחר פעילותיהם וציינו כי ניכרת מעורבותם בהן.

מקורות בטחוניים ציינו כי המחבלים הללו מתגוררים במזרח־ירושלים וביו"ש והתארגנו לפעולות החבלה שלהם עוד בשבתם בכלא הישראלי.

כזכור, שוחררו בעיסקת החילופים במאי אשתקד 1,150 מחבלים תמורת שלושה חיילי צה"ל. כ־600 מתוכם, שוחררו לבתיהם במזרח־ירושלים וביו"ש.

מקור בטחוני שהתייחס בחומרה למעורבות החדשה של המחבלים ששוחררו בפעולות חבלה, מתח ביקורת על שחרורם ואמר כי „מי שסבור שניתן לעקוב אחר 600 מחבלים ששוחררו הוא מטעה את הציבור שכן לא ניתן לאתר פעילות כזו מבעוד מועד". עם זאת ציין כי כוחות הביטחון יודעים על פעילות כזו ומטפלים בה.

מאז שוחררו המחבלים נעצרו אחרים מהם לאחר שבו לפעילות חבלנית וחלקם אף גורש מן הארץ.

המקור הבטחוני ציין כי מעורבות המחבלים ששוחררו נדונה בדרגים המדיניים הבכירים ביותר והם שיחליטו על מועד פרסום הפרשות שבהן היו מעורבים המחבלים.

בת 14.5 מבלגיה זכתה בתחרות האירוויזיון; ישראל במקום 19

מאת סופרת „דבר" בירושלים

הזמרת הבלגית, סנדרה קים, בת ה־14.5, זכתה אמש במקום הראשון בתחרות האירוויזיון ה־31 שהתקיימה בעיר ברגן שבנורבגיה. סנדרה קים זכתה ב־176 נקודות עם השיר „אהבה את החיים".

במקום השני זכה השיר „לא בשבילי" בשווייץ, בביצוע הזמרת דניאלה סימונס, ובמקום השלישי זכתה לוכסמבורג עם השיר „אהבת חיי" בביצועה של הזמרת שריס לורנס.

שירם של שרי צוריאל ומוטי גלעדי „יבוא יום" זכה במקום ה־19 (לפני האחרון) עם 7 נקודות, למרות התחזיות שהתקיימו בשבוע שלפני התחרות, לפיהן ניבאו לישראל מקום תשיעי.

תחרות הזמר האירופי התקיימה אמש באולם ע"ש אדוארד גריג בברגן וצפו בה כ־700 מיליון צופי טלוויזיה מרחבי העולם. התחרות הנחתה על־ידי המוסיקאית והזמרת הנורווגית אוסה קלבלנד. זכייתה של בלגיה באירוויזיון לא הפתיעה. תשומת הלב בברגן בימים שלפני התחרות התמקדה בילדה־הזמרת, שתמונותיה הופיעו בעיתונות היומית. רוב המהמרים על תוצאות התחרות סברו כי הופעתה של נערה צעירה באירוויזיון תשפיע על בחירת השופטים.

שרי צוריאל ומוטי גלעדי – במקום לפני־אחרון.

מדיניות טילטול שער החליפין כבר מופעלת זה חודשיים

מאת שלמה קרמר, סופרו הכלכלי של „דבר"

מדיניות הממשלה באשר לשער החליפין שהוגדרה „טילטול בפס צר סביב ממוצע קבוע" מופעלת הלכה למעשה כבר בחודשיים האחרונים.

מדיניות זו אומצה בתבנית ההמשך הכלכלית של הממשלה אשר הנחתה זה לא מכבר בפני חברי ועדת המעקב והוצגה כבר בפני שר האוצר החדש משה ניסים.

עפ"י נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה חל תיסוף של השקל ביחס לדולר בשיעור של 1.5 אחוז, באפריל, בהשוואה למרץ 1986.

לעומת זאת בחודש אפריל עצמו פחת השקל ביחס למטבעות ארצות השוק המשותף בין 2 אחוזים (המרק הגרמני) לבין 5.9 אחוזים (הפרנק הבלגי). המגמה בחודש אפריל היתה הפוכה מזו של חודש מרס.

שערי החליפין ייקבעו ע"י צוות משותף לאוצר ולבנק ישראל אשר „יטלטל" את שערי החליפין ב„פס צר" סביב לממוצע קבוע אשר ישמש עוגן לשמירת יציבות המחירים והשכר במשק.

עפ"י התחזית לא צפוי מסלול פיחותים כבר בחודשים הקרובים וזאת על רקע המירווחים הקיימים המאפשרים שמירת עלויות הייצור והרווחיות הייצוא ברמה סבירה.

בשל שינוי יחסי של שערי החליפין בין המטבעות הזרים חלה עלייה ביתרות מטבע־החוץ של המדינה בכ־53 מיליון דולר.

21 נהרגו ו־41 נפצעו בהתפוצץ מטען במטוס בבירת סרי־לנקה

קולומבו („רויטרס" ועתונים). – מטוס של חברת „איר לנקה", חברת התעופה הממלכתית של סרי־לנקה, פוצץ אתמול באמצעות פצצה שהוטמנה בחלקו האחורי, ובפיצוץ נהרגו 21 מנוסעיו ו־41 אחרים נפצעו.

המטוס, מדגם „טריסטאר" הגיע מלונדון, ציריך ודובאי לנמל התעופה של קולומבו, בירת סרי־לנקה, ועמד להמריא בדרכו לאיים המאלדיביים.

שעה קלה לפני ההמראה, אירע הפיצוץ בתא המטען האחורי. המטוס נקרע לשניים ו־10 שורות המושבים האחוריות בו נמחצו כליל.

רוב הנפגעים היו זרים שהתכוונו להגיע לחופשה באיים המאלדיביים, ביניהם צרפתים, איטלקים, בריטים, אוסטרים, יפאנים והודים. בין ההרוגים נמצא גם תינוק אחד.

הפיצוץ אירע שתי דקות לפני ההמראה והמטוס התלקח באש עזה מיד. שר הבטחון הלאומי של סרי־לנקה אמר, כי יש להניח שהפצצה הוטמנה במטוס על ידי לוחמי המחתרת הטאמיליים, המבקשים להתבדל מן השלטון המרכזי של סרי־לנקה.

לאחר הפיצוץ נראו מחזות איומים בשדה התעופה של קולומבו. גופות ההרוגים, חרוכות כמעט עד לבלי־הכר, סודרו על המסלול בשורה אחת, לצידו של המטוס המפוצץ, שענני עשן עדיין התאבכו מעליו.

חלקי מטען, בגדים שרופים ונעליים חרוכות התפזרו על פני שטח במחוג של 75 מטרים מסביב למקום האסון. בבניין המסוף של נמל התעופה התנפצו שמשות חלונות כתוצאת ההדף.

„25 במצב קריטי מהאסון בצ'רנוביל"

המבורג (עיצ־עיתי). – בין 20 ל־25 אנשים חלו ונמצאים במצב קריטי כתוצאה מן האסון בצ'רנוביל ואין להניח שמספר זה יגדל – אמר אתמול בוריס ילצין, מזכיר המפלגה הקומוניסטית במוסקווה, הנמצא כאן כאורחה של ועידת המפלגה הקומוניסטית במערב־גרמניה.

עוד אמר ילצ'ין כי תגובת השרשרת שנגרמה עקב התאונה, פסקה. כן גילה כי האש בכור כוסתה בחלקה הגדול אך עדיין יש עשן.

ילצ'ין אמר, בראיון לכתב רויטר, כי אולי 40 אנשים קיבלו מנה רצינית של קרינה „אך בהחלט לא מאות או אלפים כפי שמסרה העיתונות המערבית".

ילצ'ין אמר כי כ־200 מבין 49,000 האנשים החיים באיזור צ'רנוביל, נפגעו מקרינה, אולם „הרוב הגדול ביניהם ישוחרר בקרוב מבתי החולים".

עוד גילה כי 49,000 התושבים שפונו אחרי האסון, לא יוכלו לשוב בעתיד הקרוב לבתיהם, אך הוא הוסיף כי „לא יידרשו שנים כדי שיוכלו לחזור".

עוד אמר כי מחוץ לאיזור הסכנה של 30 ק"מ „החיים נמשכים כתקנם ואין הגבלות על קניית חלב, פירות וירקות". אין גם בעיות לגבי מי שתיה מחוץ לאיזור זה, אמר.

יחידות של הצבא הסובייטי כיבו את הדליקה על־ידי הטלת חול, עופרת ובורון, חומר הבולע ניטרונים, מתוך מסוקים. עוד מסר, כי עדיין חיים אנשים באיזור הסכנה, אך אלה בעיקר אנשי צבא השומרים על בתי חרושת, בנייני ציבור וגם רכוש פרטי. הללו לובשים כל הזמן בגדי־מגן.

ולדהיים עשוי להיבחר

(סוף מעמ' 1)

הכתם הנורא של בחירת בעל עבר נאצי כנשיא ארצו. וייס ושילנסקי כותבים בגילוי־דעת זה כי יש משהו מפלצתי בעצם המחשבה שיממה אחת בלבד לפני יום השואה ייבחר באוסטריה, מולדתם של היטלר ואייכמן, אדם שעסק בהגשמת תורתו של הצורר הנאצי, לכהונה הרמה ביותר. לדבריהם, יהא זה אות קלון על הבוחרים ועל אוסטריה כולה. ועל ישראל יהיה לשקול את המשך היחסים הדיפלומאטיים בין שתי המדינות.

ח"כ יוסי שריד אמר אמש כי אם ייבחר ולדהיים, תצטרך ישראל לנהל את יחסיה עם מדינה זאת רק באמצעות הסוציאליסטים. על ישראל יהיה להחרים את הימין באוסטריה שהעלה את מועמדותו של ולדהיים ולא הסיר אותה גם לאחר שנתגלה כי הוא מיסטר הייד.

תגובת שמיר

שר החוץ הישראלי יצחק שמיר צוטט על־ידי „הניו־יורק טיימס" כמי שאמר, שתהיה זאת „טרגדיה של ממש" אם ייבחר ולדהיים.

שמיר אמר את דבריו בשיחה עם נציג העיתון, בעת שהיה במרכז האו"ם בניו־יורק, בדרכו למרכז אמריקה. לדברי העיתון אמר שמיר, כי נצחון של ולדהיים בבחירות יפגע ביחסים בין אוסטריה לישראל.

כן אמר השר לכתב העיתון, כי ישראל מייחסת עדיפות ראשונה במעלה לגילוי מירב האמת בשחורות המיוחסים לולדהיים, והוסיף: „איני שופט, אבל אינכם יכולים להכחיש שכל הסימנים וכל האינפורמציה המתקבלת מדי יום מוליכים לכיוון אחד: שיש להאשימו בהשתייכות לתנועה הנאצית".

הבחירות

כ־5.4 מיליון אזרחים אוסטרים ייקראו היום ללכת לקלפיות, כדי לבחור בנשיא חדש לשש השנים הבאות. לפי כל הסימנים, טובים סיכוייו של ולדהיים (67) להיבחר לתפקיד, למרות ההאשמות שהושמעו נגדו בחודשים האחרונים בדבר עברו הנאצי.

נשיאה העכשווי של אוסטריה רודלף קירכשלגר עומד לפרוש מעולי, לאחר שכבר השלים שתי תקופות כהונה בנות שש שנים כל אחת.

ואלדהיים הוא מועמד „מפלגת העם" השמרנית, היושבת עתה באופוזיציה. מולו מתחרה על התפקיד קורט שטיירר (65), לשעבר שר הבריאות בממשלת אוסטריה, הנהנה מתמיכת המפלגה הסוציאליסטית, שהיא עתה מפלגת השלטון.

הממשלה האוסטרית עשתה בסוף השבוע מאמץ אחרון לבלום את בחירתו של ואלדהיים לנשיא המדינה. הקאנצלר פרד סינובץ ושריו הבכירים פנו בקריאה לקהל הבוחרים להצביע נגד ואלדהיים, למען שמירת שמה הטוב של אוסטריה.

מלבד שני המועמדים הראשיים, שני מועמדים נוספים לנשיאות: נציגת שומרי איכות הסביבה פרידה מייסנר־בלאו ואיש הימין הקיצוני אוטו סקרינצי.

לשני אלה אמנם אין סיכויים להיבחר, אולם הקולות שיינתנו להם עלולים לגרום לכך שיהיה צורך בסיבוב בחירות נוסף, ב־8 ביוני.

המערכה בחו"ל

בינתיים נמשכת בחו"ל המערכה נגד ואלדהיים. הסנאט האמריקאי אישר ביום ו' החלטה הקוראת לשר המשפטים אדווין מיז לנקוט פעולה מזורזת בנוגע להטלת איסור על ואלדהיים להיכנס לתחומי ארה"ב, בגלל העבר הנאצי המיוחס לו.

ההחלטה שאושרה על ידי הסינאט קוראת למיז לבדוק בקפדנות את המסמכים שהועלו על ידי הקונגרס היהודי העולמי בנוגע לואלדהיים ולבחון את חלקו – אם היה לו כזה – בפשעי מלחמה נאציים.

רישום פקודות היטלר

מניו־יורק נמסר, כי חוקרים מצאו שם מסמכים המעידים כי ואלדהיים ערך אישית רישומים של הוראות שהוציא היטלר במלחמת העולם השנייה בדבר הוצאה להורג של פרטיזאנים יוונים ושליחת מקורביהם למחנות עבודת כפייה.

המסמכים, שנתגלו בארכיון הלאומי של ארה"ב, מגלים כי ואלדהיים ערך רישומים של פקודות היטלר ביומן מלחמה גרמני.

הסטוריונים אומרים, כי יומן זה שימש כפרסומת הסטודית והמדריך לפעולות הצבא הגרמני בעתיד. לדבריהם, הוצאו להורג בעקבות פקודותיו של היטלר רבבות פרטיזנים.

המסמכים נתגלו על ידי רוברט הרצשטיין, פרופסור באוניברסיטת דרום־קרולינה.

ואלדהיים עצמו הכחיש את טענותיו של פרופסור הרצשטיין ואמר, כי אין זה אלא ניסיון חדש לתת „פירוש מגמתי" למסמכים אלה, ערב הבחירות לנשיאות אוסטריה.

המזכ"ל יוועץ

מזכ"ל האו"ם, פרז דה־קואיאר, קיבל את עמדת היועץ המשפטי של ארכיון האו"ם והודיע שלשום, למרות פניית ישראל לפתוח בפניה את תיקי נציבות פשעי־המלחמה של הארגון, כי ייוועץ ב־18 המדינות שהיו חברות בנציבות קודם התפרקותה, בשנות ה־40.

פעם ראשונה בעשור

אסד יוצא מחר לביקור ממלכתי בירדן

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

הנשיא אסד אמור לצאת מחר לביקור ממלכתי בירדן, כגומלין לביקור שערך חוסיין בדמשק בדצמבר 1985.

אסד לא ביקר בירדן במשך העשור האחרון. ביקורו העכשווי בירדן יהווה שלב נוסף בתהליך התקרבות בין שתי המדינות שהחל אשתקד. גורמים אחרים סללו את הדרך לביקור זה: ראשית, הקיפאון בתהליך המדיני ביוזמה אמריקאית; שנית, התרחבות הקרע בין חוסיין לערפאת; שלישית, כשלון המאמצים לכנס פסגה ערבית. כל אלה יצרו רקע מתאים להידברות הדדית בין שני המנהיגים.

דוברים רשמיים בירדן ובסוריה אישרו אתמול את עריכת הביקור אך לא ציינו כמה זמן יימשך. מאז החל תהליך ההתקרבות בין סוריה לירדן, חל שיפור ניכר ביחסים ביניהן: הסורים הפסיקו את הפעילות החתרנית נגד ירדן, ואילו הירדנים הפסיקו לסייע למחתרת „האחים המוסלמים" הפועלת להפלת משטרו של אסד. שתי המדינות חתמו על מספר הסכמים להידוק שיתוף הפעולה הכלכלי והמסחרי וישנם סימנים להתחלת שיתוף פעולה צבאי בקנה מידה מוגבל ביניהן.

עם זאת, בתחום המדיני קיימים עדיין חילוקי דעות מהותיים בין ירדן לסוריה. משקיפים צופים שביקורו העכשווי של אסד בירדן יכשיר את הקרקע להרחבת שיתוף הפעולה בין שתי המדינות, אך לא לשינוי מהותי בנושאים המדיניים השנויים במחלוקת.

מובארק וחוסיין ייפגשו בימים הקרובים

קאהיר. – הנשיא מובארק וחוסיין מלך ירדן עומדים להיוועד „בימים הקרובים", כדי לתאם את עמדות ארצותיהם בעקבות הביקור שערך לא מכבר יאסר ערפאת במצרים – מוסר השבועון הקאהירי „אכבאר אל יום".

העיתון גם מסר, כי היום ייצא שר ההגנה המצרי המרשל אבו ראולה לביקור ברבת עמון.

هكذا عن الاصل

קרב[...] אירן [...]זים בין עיראק

באתיין („רויטרס" ו[...]. – איראן ועיראק דיווחו אתמול על קרבות עזים [...] שנהלו בלילה שעבר בחזית הדרומית והמרכזית, ובב[...] טענה, כי כוחותיה הצליחו לחזור לשטח איראני, לראשונה זה 4 שנים.

רדיו טהראן מסר, כי כוחות איראניים ערכו התקפה על עיירת הגבול פוקה תחת גשם שוטף, הרגו 2100 חיילים עיראקים והשמידו 60 טנקים.

הרדיו הוסיף, כי האבידות הוסבו לשלוש חטיבות שריון עיראקיות ולשלוש חטיבות של רגלים.

סוכנות הידיעות האיראנית מסרה, כי הגשם העז סיכל את יכולתה של עיראק להגיב על ההתקפה.

בבגדאד אמר דובר הצבא, כי פלוגות עיראקיים, שנהנו מתמיכה ארטילרית חזקה, הדפו מתקפה איראנית באיזור פוקה, וכי שתי חטיבות איראניות הושמדו.

קודם לכן מסרה בגדאד, כי הכוחות העיראקיים חזרו ביום ו' לתחום איראן באיזור פוקה, ממזרח לדרך המלך בגדאד־בצרה. היא טענה, כי בהתקפה זו נהרגו, או נפצעו, 2730 איראנים.

ערב ההצבעות על עסקת הטילים עם סעודיה

רבין פותח מחר בשיחותיו עם וייטהד ושדולת איפא"ק

מאת אמיר אורן,

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). מחר יפתח שר הביטחון, יצחק רבין בשיחותיו בוואשינגטון, עם תת שר־החוץ ג'ון וייטהד ועם שתדלני איפא"ק, ערב ההצבעות בסינאט ובבית הנבחרים על ההצעה לבטל את עסקת־הטילים עם סעודיה.

מחר יבקר רבין גם בטייסת ה„כפיר" של חיל־הים האמריקאי, שבתחזוקתה מטפלים טכנאי התעשיה האווירית. מחרתיים ישוחח עם סגן־הנשיא בוש, שר־ההגנה וויינברגר, שר־הימיה להמן, סגן היועץ לביטחון לאומי פורטייה וחברים בכירים בוועדת השירותים המזויינים בסינאט (נאן, חרטר, הארט).

רבין יחתום מחרתיים עם וויינברגר על מיזכר־ההבנה להשתתפות ישראל ב„יוזמת ההגנה האסטרטגית" וישוחח למחרת עם סינאטור דן קוואייל, המעוניין בהשתתפות ישראלית בפיתוח טילים נגד טילי קרקע־קרקע.

ירדן ואש"ף עשויים לחדש את המגעים תוך חודשיים

אבו דיבי („רויטרס" ועתונים). – ייתכן שירדן ואש"ף יחדשו את המגעים ביניהם על גישה משותפת להשכנת שלום במזה"ת בתוך החודשיים הקרובים – כך אמר בסוף השבוע פקיד מצרי בכיר בשיחה עם עיתון היוצא לאור בנסיכויות הערביות המאוחדות.

„הקיפאון העכשווי אינו סופי, ויש אפשרות לצמצם את הפער", אמר יועצו של נשיא מצרים אוסאמה אלבאז בשיחה עם היומון „אל איתיחאד". „אנחנו מקווים שתוך חודשיים או יותר יחודשו המגעים בין ירדן לבין אש"ף", הוסיף.

כזכור, חוסיין מלך ירדן אמר בפברואר, כי הוא מנתק את השיחות עם מנהיגות אש"ף על גישה משותפת לתהליכי השלום, ומאז לא נודע על מגעים ישירים כלשהם בין שני הצדדים.

אולם, אלבאז אמר ל„איתיחאד" כי מנהיג אש"ף יאסר ערפאת הביע נכונות להגיע לכלל הסכם עם ירדן.

פרס ונשיא אורוגוואי סיכמו להדק יחסי כלכלה ומדיניות

(עשי"ת). – ראש הממשלה שמעון פרס ונשיא אורוגוואי, חוליו מריה סנגינטי, הסכימו, בפגישה ביניהם ביום ששי בלשכתו של פרס בירושלים, כי יש להדק את היחסים בתחום הכלכלי, המדיני, המדעי, הטכנולוגי והתרבותי.

ראש הממשלה שמעון פרס עם נשיא אורוגוואי (צילום: יצחק הררי)

בן הגדיר ראש הממשלה את ביקור הנשיא כאירוע היסטורי חשוב הן בהקשר יחסי ישראל־אורוגוואי והן בהקשר יחסי ישראל עם יבשת אמריקה הלטינית. ישראל לא תשכח את התפקיד שמילאה אורוגוואי בהקמת מדינת ישראל, אמר.

פרס יארח היום את הנשיא לארוחת צהרים.

הנשיא סנגינטי נטע שלשום עץ ביער אורוגוואי, הנמצא בגליל המערבי, לא הרחק מקיבוץ יחיעם. הנשיא האורח גם התכבד בהסרת הלוט מעל שלט המוצב בפאתי היער, בן 25 אלף העצים, שעליו נרשם: „בהיה חופשיים ואז נהיה מאושרים" (מיוחס לאחד מלוחמי החופש בדרום־אמריקה).

יוד רדיואקטיבי

(סוף מעמ' 1)

ועדיין לא היה מגיע לכמות המקסימאלית המותרת לשנה אחת. היוד הרדיואקטיבי מתפרק [...] כך שגם ריכוזים אלה יחלשו ויעלמו בימים הקרובים.

[...] מערכת של בדיקות ודגימות מי גשם שירדו בקומות שונים בארץ במטרה לאתר שינויים ברמת הרדיואקטיביות ולזהות קרינה חריגה, אם ישנה.

הבדיקות נעשו בשיתוף פעולה של השירות המטאורולוגי של צה"ל, השירות המטאורולוגי של משרד התחבורה, יחידות של הוועדה לאנרגיה אטומית, [...] לבריאות הסביבה ושירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות.

משרד הבריאות והוועדה לאנרגיה אטומית ימשיכו במעקב ובבדיקות של דגימות מים ואבק באטמוספירה בימים הקרובים כדי לראות אם חלים שינויים כלשהם בממצאים.

בגלל מזג האוויר הסוער בסוף השבוע היו הפסקות חשמל ממושכות בחבלי הארץ, בעיקר כתוצאה מנפילת עצים ותמכים על קווי החשמל.

גשמי ברכה לחקלאות

סופר „דבר" מציין כי הגשמים שירדו בימים האחרונים היו גשמי ברכה לחקלאות בדרך כלל והם חסכו השקיה של השדות.

לידיעת בעלי טפסי לוטו רב שבועיים

החל מסידרה 19/86 תכלול טבלת הלוטו 42 מספרים.

בעלי טפסים רב שבועיים מסדרות 18/86, 17/86, 16/86, 15/86.

המעוניינים להשתתף [...] בטפסים רב שבועיים חדשים, בעלי 42 מספרים יוכלו לפי הפירוט הבא:

עבור טופס רב שבועי מסידרה

15/86 סך של – 2 ש"ח
16/86 סך של – 4 ש"ח
17/86 סך של – 6 ש"ח
18/86 סך של – 8 ש"ח

החלפת הטופס הינה חובה. בעלי טפסים רב שבועיים מהסדרות שצוינו לעיל יכולים להמשיך ולהשתתף בהגרלות הבאות. אך אם ברצונם להוסיף ולסמן גם את הספרות 41 ו־42, עליהם למלא טופס רב שבועי חדש המשתתף ב־5 ההגרלות הבאות.

תוקפו של ההסדר המצוין לעיל הוא מ־6.5.86 עד 12.5.86 ועד בכלל.

מפעל הפיס

שריפה גדולה במפעל אריגה ברמת־גן

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

שריפה גדולה פרצה אתמול בסביבות השעה 9 בערב כתוצאה מקצר חשמלי במפעל לאריגה „בית מטהי" שברחוב היהומה ברמת־גן.

הלהבות החלו להתפשט גם לבניינים הסמוכים. למקום נשלחו שבע מכוניות כיבוי מתחנת רמת־גן וכן תגבורות מן האיזור הסביבה.

השריפה הוגדרה על ידי הכבאים כ„בינונית מאוד".

(ע). – תושב חיפה, שעשה מעשה מגונה באשתו לאחר שהשקה אותה בעראק, הורשע ביום ו' בבית־המשפט המחוזי בחיפה בביצוע מעשה מגונה בכפייה ונידון למאסר תשעה חודשים על־תנאי.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	17 – 3	בהיר
אמסטרדם	15 – 13	בהיר
באנ איירס	26 – 15	בהיר
הלסינקי	14 – 9	בהיר
הונג קונג	27 – 23	בהיר
וינה	22 – 11	בהיר
ז'נווה	22 – 9	בהיר
טוקיו	19 – 16	גשום
טורונטו	10 – 1	מעונן
לונדון	14 – 11	מעונן
ליסבון	14 – 10	מעונן
מאדריד	22 – 8	בהיר
מונטריאול	8 – 3	מעונן
ניו־יורק	14 – 11	בהיר
סאן פאולו	26 – 14	בהיר
פאריס	26 – 10	מעונן
פרנקפורט	25 – 10	בהיר
ציריך	18 – 10	מעונן
ריו דה ז'נרו	32 – 16	בהיר
שטוקהולם	20 – 7	בהיר
שיקאגו	13 – 4	בהיר

swissair

דבר DAVAR دافار

מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל כללי אהרן קראוס

המו"ל – „דבר" בע"מ
מדפיס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, מ. 65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים: 298032, 281860
סניפים: ת"א, בית „דבר" רחוב שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, המערכת: רחוב המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טל. 222451, 222353, 241306/7
המינהלה: רחוב הלל 16, טל. 231251
חיפה, רחוב הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר תכנית מפורטת הנקראת מספר 319/03/7 – שכונה מספר 43 שעיקרי הוראותיה: קביעת יעודי קרקע, חלוקת מגרשים וקביעת מגבלות.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 423.5 דונם שכונה 43 בישוב בידואי כסייפה, אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, בילקוט פרסומים מספר 3242 מיום 29.8.85 עמוד 3274.

התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שמעונים וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

בולים חדשים

• יום הזכרון לחללי מערכות ישראל התשמ"ו (20 אג')
• עיד אלפיטר (חג הפסקת צום־הרמדאן) (30 אג')
• מוסדות יהודיים להשכלה גבוהה בארה"ב (50, 50, 50 אג')
• גליון מזכרת - תערוכת בולים עולמית "אמריפקס 86" בארה"ב (3 ש"ח)

יום ההופעה: כ"ה בניסן התשמ"ו (4.5.86)

השרות הבולאי ימכור ביום ההופעה באשנבי השירות הבולאי ובבתי הדואר המורשים לכך. בולים עם שובלים ומעטפות יום ראשון יימכרו גם לאחר יום ההופעה באשנבי השירות הבולאי ובסוכנויות הדואר - כל עוד המלאי יאפשר זאת - עד יום שלישי, כ"ה באייר התשמ"ו (3.6.86).

אשנבי השירות הבולאי:
• ירושלים • תל־אביב • חיפה • קרית־שמונה • נהריה • עכו העתיקה
• טבריה • עפולה • נתניה • רחובות • אשקלון • באר־שבע • אילת
• נמל תעופה בן גוריון

סוכנויות דואר: • ראשל"צ - הרצל 116 • אשדוד - קניון הכרמל

מחפש מתנה מקורית? יש!
אלבום שנתי המכיל את כל הבולים שהופיעו בשנת 1985. ניתן לרכשו בכל אשנבי השירות הבולאי ובסוכנויות הדואר כמפורט לעיל.

בא לך בולים?
הצטרף גם אתה למשפחת הבולאים, מלא התלוש ושלח לשירות הבולאי, שד. ירושלים 12 תל אביב־יפו 61080 ותקבל פרטים.

שם ______
כתובת ______
______
מיקוד ______

למצטרפים החדשים תישלח כרזת בולים צבעונית חינם.

משרד התקשורת • השירות הבולאי

יום העיון בנושא
העברת עוברים בבעלי חיים
האמור להתקיים היום בבת שלמה
נדחה
מפאת מזג האוויר הסוער
יום העיון יתקיים ביום א' 11.5.86 בשעה 9.00 בבוקר

טקס גילוי המצבה של
מרדכי חיים אמסטר ז"ל
יתקיים היום, יום א', כ"ה ניסן תשמ"ו 4.5.1986
בשעה 16:00 בבית העלמין בנחלת יצחק.
נפגשים ע"י השער.
הננו מודים לכל מנחמינו
המשפחה

לארנון גפני
אתך באבלך
במות עליך
אמך ז"ל
בנק כללי לישראל

במלאת שלושים לפטירת בעלי, אבינו
וסבנו היקר
יוסף אבנשטיין ז"ל
נקיים אזכרה וגילוי מצבה
בחלקה הצבאית ליד גן הזכרון בכפר סבא
ביום ג' כ"ז ניסן תשמ"ו 6.5.86 בשעה 4.00 אחה"צ
תודתנו נתונה לכל מנחמינו
המשפחה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים
על פטירתה של אשתי אמנו וסבתנו האהובה
אהובה פיגנבום ז"ל
הלוויה התקיימה ביום שישי כ"ג ניסן תשמ"ו (2.5.86)
יושבים שבעה בבית המנוחה רחוב אנגבר 7 רמת גן
משפחות:
פיגנבום, ספיבק, אילן
כהן, שמלד

בהלת האיידס

הרב יוליה נויברגר המשמשת בכהונה בבית כנסת ליברלי (קונסרבטיבי) בלונדון, אומרת כי לפי כל הסימנים גברה תכיפות האיידס בקהילה היהודית באנגליה והרבנים מכל הזרמים מקדישים עתה תשומת לב מיוחדת לנושא. בשבוע שעבר נערכה ועידה תחת הכותרת „איידס וסיעוד דתי" בחסות „קרן טרנס היגינס" שהוקמה כדי לסייע לחולי איידס. הרב נויברגר, שהשתתפה באחד ממושבי הוועידה, אמרה כי הבהלה בציבור גרמה לכך שחולי איידס מצאו עצמם מבודדים כמצורעים. היא עצמה נדהמה מהמספר הרב של שיחות טלפון אנונימיות שקיבלה, בכולן הובעה שנאה עזה לחולי איידס. עוד סיפרה כי הורים רבים לילדים חולי המופיליה פונים לשאול בעצת הרבנים בגלל סכנת ההידבקות לה חשופים חולים אלה מעירויי דם שהם מקבלים.

עוזרו של מנגלה

קציני החינוך וההסברה של צה"ל יקבלו לקראת יום השואה את הספר „הייתי עוזרו של מנגלה באושוויץ" שנכתב על ידי ד"ר מיקלוש ניסלי, רופא יהודי־הונגרי, כך מספר השבועון „במחנה" בגליונו האחרון. ד"ר ניסלי עצמו נפטר ברומניה ב־1956 ומאז תורגם ספרו לשפות מספר והופץ בעולם. בשנה שעברה תירגם העיתונאי מרדכי רפל את הספר לעברית והוא יצא לאור על ידי המו"ל ליפא פרידמן שאף תרם מהמהדורה השלישית 500 עותקים לצה"ל. הספר פורש את אחת העדויות האוטנטיות והמעסות של עד ראיה יהודי שראה את מנגלה ב„פעולה". ד"ר ניסלי נבחר לעבוד עם מנגלה כיון שהיה בוגר אוניברסיטה גרמנית ושלט בשפה.

מחכים

הצגת מחזהו של סמואל בקט (בתמונה) „מחכים לגודו" שעמדה להתקיים ביום שני בשבדיה, התבטלה מכיוון שהשחקנים, כמו הגיבור הבלתי נראה של המחזה – גודו – לא הופיעו להצגה. ארבעה מתוך חמשת השחקנים המרצים עונשי מאסר על עבירות סמים, נמלטו דרך חלונות התיאטרון בעיר גטבורג, שעות מספר לפני הפרמיירה. הקהל שהגיע לאולם, חווה על בשרו את הציפיה שהיא נושא המחזה.

בזאר בקיבוץ

כ־15 אלף דולר נאספו בשבוע שעבר בבזאר שנערך בקיבוץ אפיקים. כל ההכנסות הוקדשו למחלקה הגריאטרית בבית החולים „פוריה". בבזאר נמכרו מוצרים שונים ומגוונים והשתתפו בו תושבי עמק הירדן וטבריה. בין המוצרים שהוצעו למכירה פומבית שנערכה במסגרת הבזאר: סוס עץ שתרם הנגר רפאל איתן מתל־עדשים אותו רכש חבר אפיקים לנכדו ב־180 ש"ח וכדורסל עליו החתימו שחקני נבחרת ישראל, שנרכש תמורת 100 ש"ח על ידי בעל מלון בטבריה. אורחת הכבוד היתה סגנית שר הבריאות ח"כ שושנה ארבלי אלמוזלינו שבאה בלוויית בעלה, גזבר ההסתדרות נתן אלמוזלינו. השניים ניצלו את ההזדמנות להעשיר את המלתחה בדירתם במציאות שרכשו בבזאר.

שמעון רייס

לא רע, לא רע

ההיסטוריה של מנהלי חברות וקונצרנים למכוניות, מראה כי לי אייקוקה, יו"ר חברת קרייזלר מקבל את המשכורת הגבוהה ביותר. לפי ה„וושינגטון פוסט" מקבל אייקוקה בן ה־61 למעלה מ־667 אלף דולאר אלא שמשכורת זו, כנראה, לא מספיקה לו שכן הוא גם קיבל בשנה האחרונה בונוס בגובה של 950 אלף דולאר.

בורגני חדש

מוני יקים, ממנהיגי „הפנתרים" בעבר התברגן. עיסוקו החדש של יקים הוא ביחסי ציבור וקידום של מסעדת דגים „בני הדייג" בנמל יפו. יקים מסביר את התברגנותו בכך שהוא עושה למען עניין שהוא מאמין בו: מזון טוב במחיר טוב לכל. הים והרוח בחינם.

מירי פז

ארמון חדש

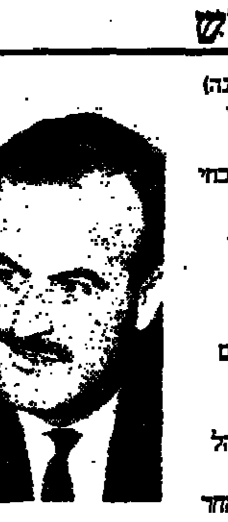

הנשיא אסד (בתמונה) בונה לעצמו ארמון רחב מידות חדש במקום ארמונו הנוכחי הידוע בשם ארמון „אלמהאג'ירין". כתבים מערביים שביקרו בדמשק מספרים שהארמון החדש כולל מיבנים תת־קרקעיים ובונקרים וממנו מתכוון הנשיא לנהל בעתיד את ענייני המדינה. במישור אחר מדווחים הכתבים כי רפעת אסד, אחיו השאפתן של הנשיא השוהה מאז נובמבר אשתקד מחוץ לגבולות סוריה, עדיין נהנה מפופולריות רבה בצבא ובעיקר ב„פלוגות ההגנה" שהיו בעבר תחת פיקודו. תומכיו של רפעת מדביקים מדי פעם פוסטרים שלו בחוצות דמשק ובערים חשובות נוספות בצפון סוריה כגון טרטוס ולדקיה.

דן אבידן

נוף הרים

בסעודה חגיגית שערך ביום ו' אריה גוראל, ראש עיריית חיפה לכבוד נשיא אורוגוואי ד"ר חוליו מריה סנגינטי ורעייתו מרתה פיראן במסעדת „רונדו" על הכרמל אשר ממנה נשקף נוף מרהיב של המפרץ, הסביר בבדיחות לאורחיו: „אתם נמצאים במונטה וידאו" (בירת אורוגוואי ובתרגום חופשי לעברית: נוף הרים). נשיא אורוגוואי ופמלייתו שוהים בארץ בביקור ממלכתי בן ארבעה ימים כאורחיו של נשיא המדינה ורעייתו. לאחר חילופי ברכות החליפו שני האישים תשורות: מדליות כסף עם הקדשות. נשיא אורוגוואי סיפר כי המדליה שהעניק לגוראל הונפקה ב־1 במרץ אשתקד לרגל בחירתו לנשיא המדינה והיא מציינת סיום דיקטטורה צבאית בת 12 שנים ותחילתו של חידוש המשטר הדמוקרטי באורוגוואי.
חנן עולמי, ראש המחלקה של אמריקה הלטינית במשרד החוץ סייע במלאכת התרגום מעברית לספרדית ולהיפך.

כמיטב המסורת

נשיא אורוגוואי הגיע לחיפה בסיומו של טקס נטיעת עצים ביער אורוגוואי ביהודיה. את ליל השבת עשו הנשיא האורח ופמלייתו בקיבוץ הזורעים שבו נערך לכבודם קומזיץ אורוגוואי למהדרין. מסתבר כי בקיבוץ הזורעים מתגוררים 60 זוגות של יהודים מאורוגוואי ואל הקומזיץ הוזמנו עוד 300 קיבוצניקים מצפון הארץ, יוצאי אורוגוואי וכדי שהכל ירגישו „בבית" דאגה הקהילה היהודית באורוגוואי לשלוח בעוד מועד לקיבוץ הזורעים באוניית יבוא של בשר קפוא מאורוגוואי גם כמה פרות וכן כמה עשרות בקבוקי יין.

אריאלה ראובני

נעלב

מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת (בתמונה), נעלב במהלך מסיבת עיתונאים שנערכה ביום ו' בלאגוס בירת ניגריה כאשר כתב ניגרי הציג לו שאלה בעניין הטרור. עלבונו היה כה עמוק עד כי קיצר את מסיבת העיתונאים בהעירה: „אינני טרוריסט, אני לוחם חירות". ערפאת אמר לכתב הניגרי כי לא ציפה שנציג העיתונות הניגרית יציג לו שאלות המבוססות על דיווחים מגמתיים מן העתונות המערבית. ערפאת הגיע לניגריה במסגרת סיור בארבע בארצות אפריקה.

הגשם לא הפריע להם ל־400 מנותחי לב מבית"ח הכרמל שערכו אתמול את „צעדת לב מתוקן" ביערות הכרמל. לאורך מסלול של חמישה ק"מ צעדו המנותחים מגיל 5 עד 70 עם בני משפחותיהם וצוות המחלקה לניתוחי לב בבית"ח „הכרמל" בראשותו של פרופ' מריו גדעון מנהל המחלקה.
בתצלום: המשתתפים בצעדת „לב מתוקן". הילדים מחזיקים בידיהם את בובת הקוף „חוני" הם מקבלים במהלך הכנתם לניתוח. היא נשארת עימם עד תום האישפוז.
צילום: פול מלינג

המדור נערך היום על־ידי עירית נחמני

ועידת 7 המדינות המתועשות במערב נפתחת היום בטוקיו

ארה"ב ויפאן ילחצו לנקוט אמצעים כלל־לאומיים נגד הטרור

טוקיו, („רויטר" ועתים).– ועידת הפסגה הכלכלית של 7 המדינות המערביות המתועשות עומדת להיפתח היום בטוקיו בהשתתפות מנהיגי בריטניה, צרפת, ארה"ב, איטליה, מערב־גרמניה, קנדה ויפאן.

לקראת הפתיחה, הסכימו אתמול הנשיא רייגן וראש ממשלת יפאן יאסוהירו נאקאסונה, כי במהלך הוועידה ילחצו לבעד נקיטת אמצעים כלל־לאומיים למאבק בטרור הבינלאומי.

פקידי משרד החוץ היפאני אמרו, כי נאקאסונה אמר שהוא אוהד את הולכת ארה"ב להפציץ את לוב, וכי הוא מקוה שוועידת הפסגה תחליט על דרכים חדשות להיאבק בטרור.

פקיד אמריקאי בכיר ציטט בדברי נאקאסונה: „זהו אולי הנושא החשוב ביותר שיש לדון בו בוועידת הפסגה".

עם זאת, לא נודעו כל פרטים על טיב הפעולה העשויה להינקט בעקבות השיחות. מכל מקום נודע, כי איטליה הבהירה שהיא תתנגד להפעלת סאנקציות כלכליות נגד לוב.

ראש ממשלת איטליה בטינו קראקסי נפגש גם הוא אתמול עם הנשיא רייגן, בטוקיו. פקידים אמריקאים מסרו, כי הנשיא שאל את קראקסי מדוע אין איטליה יכולה לצמצם את רכישות הנפט שלה בלוב. קראקסי השיב, כי איטליה לא תפעיל כל סנקציות כלכליות נגד לוב – אך מצד שני, גם לא תעניק לה כל הטבות־יתר.

ראש ממשלת יפאן יאסוהירו נאקאסונה, ונשיא ארה"ב רונאלד רייגן מנופפים בידיהם לשלום אתמול בטוקיו

בעיית הטרור נדונה גם בשיחות שהתקיימו בין שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ לבין עמיתו היפאני שינטארו אבה.

לפני בואו לטוקיו, שהה הנשיא רייגן באי באלי שבאינדונזיה ונפגש שם עם הנשיא סוהארטו ועם שרי החוץ של 6 מדינות אסיאניות – תאילנד, סינגאפור, מאלזיה, ברונאי והפיליפינים. בפגישה זאת הבטיחו שש המדינות האסיאניות לתמוך במאבק נגד הטרור הבינלאומי.

צ'רנוביל על הפרק

פרשת התאונה בכור הגרעיני בברה"מ עשויה גם היא לתפוש מקום בדיוני ועידת הפסגה בטוקיו. רייגן אמר אתמול, כי מן הראוי שברה"מ תספק יותר נתונים על האסון.

הוא הציע, כי 7 המדינות המשתתפות בפסגת טוקיו ינקטו צעדים כדי להבטיח קבלת אינפורמציה מלאה על תאונות מסוג זה בעתיד. דובר הבית הלבן לארי ספיקס אמר, כי כדאי יהיה לפעול למען הסכם על שיגור מפקחים בינלאומיים לתחנות כוח גרעיניות.

הגרעון המסחרי

נושא אחר שיועלה לדיון בוועידת טוקיו יהיה הגרעון המסחרי העצום של ארה"ב. חברי קונגרס דמוקראטים שלחו השבוע איגרת לנשיא רייגן ולשאר משתתפי ועידת הפסגה בטוקיו, כי הם דורשים לנקוט פעולה מזורזת לבלימת הגרעון המסחרי של ארה"ב.

חברי הקונגרס מחישים עתה את ההכנות להגשת חקיקה, שתאלץ את רייגן לנקוט פעולת תגמול אוטומטית – על ידי קיצוץ היבוא – נגד מדינות שיסרבו להקטין את עודפי היצוא שלהן לארה"ב.

ועידת טוקיו מתנהלת תוך אבטחה מאסיבית, בהוצאה של כ־40 מיליון דולר. במבצע האבטחה משתתפים 30,000 שוטרים יפאנים, המצויידים בכלי נשק ובתותחים משוריינים. הוועידה תימשך עד 6 במאי.

במפגש היכרות שנערך ביוזמת שר האוצר

קיסר דוחה את עמדת נסים נגד העלאת השכר מעבר לתוספת היוקר

מאת חיים ביאר, סופר „דבר"

שר האוצר, משה נסים, סבור שאין לשלב תוספת שכר במשק מעבר לתוספת היוקר עליה הוסכם במשא ומתן בין ההסתדרות למעבידים.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, דוחה בתוקף עמדה זו [illegible] להעלאת תוספת שכר לשכירים, לאחר השחיקה [illegible] שחלה בשנה שחלפה.

חילוקי דעות אלה באו לידי ביטוי בפגישה שקיימו שלשום השניים, ביוזמתו של שר האוצר. הפגישה, שהתקיימה בלשכתו של נסים, התנהלה ברוח טובה ועניינית ונפסקה כעבור לפרק הזמן שהוקצב לה.

מזכ"ל ההסתדרות עם שר האוצר, שלשום (צילום: יצחק הררי)

השר נסים ציין, כי הסתייג מכך שההתייקרויות בפברואר ומארס, בשיעור של 3.1 אחוזים, ייכללו בבכשיר תוספת היוקר החדש, אולם מן הרגע שהדבר הוסכם בין ההסתדרות למעסיקים הפרטיים – הממשלה סומכת ידיה על ההסכם ותחיל אותו גם על המגזר הציבורי והממלכתי.

מזכ"ל ההסתדרות קבל על הקיצוץ המאסיבי, כדבריו, בסובסידיות, בעיקר לתחבורה הציבורית. הוא חזר על עמדתו, שלפיה רמת הסיבסוד על המצרכים החיוניים חייבת להישמר בשיעור קבוע. נסים השיב כי עוד בטרם מונה לשר אוצר החליטה הממשלה לקצץ 110 מיליון דולר בתקציב הסובסידיות בשנה הקרובה.

קיסר ביקש מבן־שיחו כי יפעל לזירוז הסיוע המובטח ל„סולל בונה" על־ידי הממשלה, כפי שקבעה ועדת פוגל.

ראש סיעת הליכוד בהסתדרות [illegible] העומד להיפגש מחר עם נסים, יתבע ממנו להסיר את ההצעות [illegible] על הקיצבאות והארכת ההיטל על הרכב. כן ידרוש שמאי לא לממש את הכוונה לייקר את המצרכים המסובסדים, לרבות מחירי הנסיעה בתחבורה הציבורית.

שמנת נילס

אותה שמנת חמוצה של תנובה באריזה חדשה

אותה שמנת חמוצה של תנובה,
שאהבת,
מזינה וטעימה, קרירה,
ורעננה.
מעכשיו, היא גם משעשעת,
כי נילס רוכב לה על האריזה.
הילדים, יאהבו את זה.

את האריזה החדשה ניתן להשיג בכל הארץ למעט באזור חיפה והצפון

תנובה

זנבר: בחו"ל עלולים להטיל ספק באמינות הבנקים עקב דו"ח בייסקי

(ע). – המשמעות האמיתית של מסקנות ועדת בייסקי היא, שיש להעמיד בראשות הבנקים אנשים מקצועיים והתייחסו למינויים החדשים ללא שיקולים פוליטיים – אמר ביום ו' משה זנבר, נגיד בנק ישראל, בהרצאתו במועדון המסחרי והתעשייתי בתל אביב.

זנבר הטעים כי „הממשלה חייבת לדאוג, כבר עתה, שבנק ישראל לא יישאר בלי ועדה מייעצת".

בהמשך דבריו ציין כי מפריע לו שחברי הוועדה התייחסו בחומרה לאלה שהם בתפקיד והתייחסו אחרת, לקולא, לגבי הפוליטיקאים שכבר אינם בתפקיד. „לא אנקוב בשמו, אבל בין אלה שהיו צריכים לפקח היה שר אוצר אחד שדירבן את הבנקים לעסוק בוויסות המניפולטיבי", אמר.

זנבר סבור, כי העונש לגבי הבנקאים חמור מדי, לעומת היעדר העונש לפוליטיקאים ולאלה שפרשו מתפקידם הציבורי. „זה שפסלו בנקאים לכל חייהם לעסוק בבנקאות בארץ ובעולם – זה בהחלט חמור מדי, וגם אינו מתקבל על הדעת", הטעים. לדעתו הדבר יפגע במערכת הבנקאית כולה, ויש סכנה שבחו"ל יטילו ספק באמינותה.

עקורי חבל ימית קוראים לבגין: צא והודה בטעותך

מאת רני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

גוף המתקרא „עקורי חבל ימית" בראשות אבי פרחן (דובר „התחיה") קורא לראש הממשלה לשעבר, מנחם בגין, לצאת מביתו במלאות ארבע שנים לפינוי החבל ולהודות בפומבי על טעותו בהסכמתו לנסיגה מסיני כדי למנוע טעויות כאלה בעתיד.

עקורי חבל ימית יכנסו ביום רביעי השבוע, על גבעה ליד רפיח הצופה לעבר הפיתחה, את עצרת „יום סיני" שתעמוד בסימן השפעת הנסיגה על מצבה המדיני של ישראל ועל המפעל הציוני.

המינהל האזרחי יסייע לשקם ביה"ח „אל אהלי" בעזה

מאת רני צדקוני, סופר „דבר" בצפון

המינהל האזרחי יסייע בשיקום בית החולים „אל אהלי" בעזה שנקלע לקשיים ארגוניים.

בית החולים, שבעבר היה כינויו בית החולים הבאפטיסטי ושתופעל על ידי רופאים ואחיות מארה"ב, הועבר לפני שנים אחדות לניהולה של קבוצת רופאים עזתית בראשות הד"ר בוטרוס ארמיניוס.

המועצה האנגליקנית האפיסקופאלית בירושלים שברשותה בית חולים בן כמה עשרות מיטות החליטה לסגור אותו למספר חודשים כדי לארגנו מחדש.

מת השופט יעקב אזולאי

(ע).– השופט יעקב אזולאי (87), לשעבר נשיא בית המשפט המחוזי בחיפה ומוותיקי השופטים, מת אור ליום ו' בביתו בחיפה.

אזולאי, מצאצאי החיד"א, נולד בצפת. השלים את לימודי המשפטים באוניברסיטת ביירות.

בתקופת המנדט היה שופט שלום ראשי בירושלים ועם קום המדינה מונה שופט בבית המשפט המחוזי בחיפה ובשנים 1950–1968 כיהן כנשיא בית משפט זה. כן הקדיש זמנו לטיפול באסירים משוחררים ושיקומם.

הניח אשה, שני בנים ונכדים.

הלווייתו תיערך היום ב־3 בבית העלמין שבכפר סמיר בחיפה.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס. 298/03/7 – שכונה מס' 14

שעיקרי הוראותיה: קביעת יעודי קרקע במסומן בתשריט, חלוקת מגרשים וקביעת מיגבלות.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 90.8 דונם.

שכונה מס' 14 ביישוב בידואי כסייפה, אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, בילקוט פרסומים מס. 2706 מיום 30.4.81 עמוד 1435.

התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שמעונים וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חברנו

יואל (יולק) דרור

איננו

ההלויה תתקיים בקבוץ נוה־איתן, היום יום ראשון כ"ה בניסן תשמ"ו 4.5.86 בשעה 4.00 אחה"צ.
יושבים שבעה בבית הבן נח דרור, רמת השרון, שדרות ביאליק 31 טל 483451.

המשפחה
ובית נוה־איתן

בצער וביגון אנו מודיעים על מות חברנו

אליעזר אפרת

ממיסדי כפרנו

על מועד ההלויה נא להתקשר למספר הטלפון 455443

המשפחה
ובית כפר בילו

עם שרה יהלום
המשפחה ובית כפר בילו

אבלים על מות האב

אליעזר
אפרת – קפצן ז"ל

בית מנרה

עם המשפחה באבלכם על מות הסבתא

אהובה פייגנבוים ז"ל

חברי בית קשת

סיפורים מבית המשפט / יגאל מוסינזון

אקדח תופי – ודם אפל

„מה אנשים יודעים על אנשי משטרה? שום דבר", פתח ואמר ידידי, איש משטרה לשעבר, סמל שמואל ויינשטיין, ממפלג החקירות במשטרת ברוקלין, ניו־יורק, ועתה יהודי־אמריקאי המתארח בישראל בשל חג הפסח.

יצאנו מדיסקוטק. ויינשטיין ביקש לראות כיצד מבלה הנוער בישראל בשעות הקטנות של הלילה.

„מוזר, איך אתה פותח מיד בסיפור על אנשי משטרה, בדיוק ברגע שאנחנו יוצאים לאוויר הצח אחרי הרעש וההמולה במרתף, שם למטה," אמרתי, מסתכל במר ויינשטיין הפוסע לצדי על המדרכה.

„התופים והדם האפל. רעש התופים. בכל התקליטים אתה שומע רק רעש תופים מחריש אוזניים, קול הג'ונגל. קול היערות האפלים. קול הדם האפל," אמר ויינשטיין.

„יפה, יפה," חייכתי אל איש המשטרה בדימוס, „אבל איך מתקשרים התופים הללו להערותיך על אנשי המשטרה? אני פשוט תוהה, מנסה להבין איך מתגלגלות האסוציאציות במוחך."

„בוא, נשב כאן על אחד הספסלים ואספר לך משהו מעניין על קצין משטרה," אמר ויינשטיין. ישבנו. במרחק מה מאתנו התעלס זוג על אחד הספסלים.

„קול הדם האפל," סח ויינשטיין, נד בראשו לעבר זוג הנאהבים – והפנה גבו אליהם. „קול הג'ונגל. קול היערות האפלות."

„אתה נשמע כמו הד קלוש של המשורר האמריקאי וולט ויטמן," העירותי.

„משורר או לא משורר – גם לאנשי משטרה קשוחים יש נשמה, ידידי, עד כמה שלא יישמע הדבר מוזר. כאשר רקדו שם בדיסקוטק, לרעם התופים בתקליטים, נזכרתי באשה שהתאבדה בירייה אקדח ברקתה. האקדח היה אקדח־תופי. האשה היא אשתו של קצין־משטרה. יש להם שני ילדים, והילד השלישי נולד שבועיים לפני התאבדותה."

פנסי מכונית עוברת האירו את ראשו המכסיף של הסמל בדימוס.

„אין זה מקרה רגיל שאשה מתאבדת בירייה אקדח," אמרתי.

„כך אתה חושב?" ויינשטיין הביט בי בתהיה ומצחו נחרש תלמים־תלמים. „אין זה דבר רגיל," המשכתי. „אשה, בדרך כלל, לא תשתמש באקדח כדי לשים קץ לחייה. אקדח הוא נשק גברי, ידידי היקר."

„האקדח היה של בעלה, קצין המשטרה. אקדח שירות משטרתי, לידיעתך," אמר ויינשטיין.

„תיארתי לעצמי," מלמלתי. „מה אירע לה, לאשה? דיכאון לאחר לידה?"

„בדיוק כך. דיכאון לאחר לידה. היא חזרה עם התינוק מבית־החולים וכמה ימים אחר־כך – התאבדה. קצין המשטרה היה באותו זמן בבית וקרא עתון. אשתו נכנסה לחדר האמבטיה ואקדחו בידה. היא קירבה את הקנה הקצר אל רקתה – ולחצה על ההדק. היו סימנים ברורים של חריכת אבק־שריפה בפצע. הירייה היתה יריית מוות. רצינו לחסוך מן הקצין בדיקה שלאחר המוות. לא הצלחנו. יש חוקים קבועים ויש פרוצדורה, אתה יודע. אז, כמובן, היתה בדיקת 'פוסט מורטם', כנהוג במקרים כאלה. הרופא שביצע את הבדיקה, את הניתוח שלאחר המוות, היה ידיד שלנו. הוא חסך יסורים נוספים מאותו קצין, שנשאר אלמן עם שלושה ילדים קטנים על כתפיו. נתקבלה תעודת מוות, כדת וכדין. שום בעיות. האשה נקברה. האלמן הכניס את שני ילדיו ואת התינוק לשני מוסדות נפרדים וממשך בעול הכספי הכרוך בכך. לא קל. די קשה. קציני משטרה אינם מקבלים משכורות גבוהות במיוחד."

„בניו־יורק?" שאלתי.

„כן, המקרה התרחש בניו־יורק, לפני שנים רבות. אותו קצין היה מפקדי הראשון בשורות המשטרה. בחור חמד. גוי בלונדיני," סח סמל המשטרה בדימוס.

„ואשתו?"

„גויה בלונדינית כחולת עינים. שני אלה גדלו יחד. למדו באותו בית־ספר. בת השכן הבלונדינית. אשה נחמדה וחביבה. מה יודעים בני־אדם על אנשי המשטרה?" גנח ויינשטיין. „שום דבר. לשלם חודש חודש בעד שלושה ילדים הנמצאים במוסדות. ואתה יודע, אסור לאיש משטרה לעבוד עבודה נוספת במקום אחר. אסור באיסור חמור. קשה מאוד להתקיים." ויינשטיין הסתכל במכונית עוברת ומחט חוטמו בתנועות עצבניות, מהורהר.

„זה כל הסיפור?" שאלתי בתמיהה.

„לא," השיב הסמל בקצרות. „לא."

„מה ההמשך?"

„אתה ניחשת," אמר ויינשטיין וחיוך עגמומי נתלה בשפתיו. „אך לא הלכת עד הסוף."

„מה ניחשתי? לא זכור לי שניחשתי," משכתי בכתפי.

„טענת שזה דבר נדיר שאשה משתמשת באקדח לצורך התאבדות," הזכיר לי ויינשטיין. „כלומר, הצדק אתך. האשה כלל לא התאבדה."

„אתה נוהג בי, ידידי, כאילו הייתי עד שנחקר בחקירת שתי־וערב," אמרתי. „מה העניינים? אתה מספר לי על קצין משטרה שאשתו התאבדה בשל דכאון נפשי לאחר לידה. שניהם גויים נוצרים בלונדינים. יש להם שני ילדים קטנים וגם תינוק. ניכר שקשה לך לספר את הסיפור עד תומו. הסוף – או בוא תלך, ואל תכריח את עצמך."

„קצין המשטרה ירה באשתו," אמר ויינשטיין והפנה ראשו אלי, מביט בי במבט עצוב ולאה. „הוא ירה בה – ואנחנו, חבריו, ידענו זאת. אתה תופס? קצין משטרה רוצח אשה, את אשתו, וחבריו במשטרה מחפים עליו, ולאורך כל הדרך. שלושה אנשים חיים יודעים את כל האמת. שלושה אנשי משטרה מובהקים, אנשי חוק. אבל אנשי חוק אלה שותקים ומחפים על פושע, על רצח. אני הייתי האיש הראשון שהופיע בדירת הקצין, לקריאתו הטלפונית. אני זיהיתי את הגופה בחדר־האמבטיה ורשמתי דין־וחשבון. הרופא שבדק את הגופה ידע את כל האמת, וגם הוא שתק והחריש. זה קרה לפני שנים רבות כל־כך. יסלח לנו אלוהים שבשמים. הרופא והקצין כבר אינם בחיים. העד היחידי שיכול לדבר על כך יושב עכשיו לצדך, כאן. מה יכולנו לעשות? קול התופים, קול הג'ונגל, קול אלוהי הנקמות. לא הבאנו אותו למשפט – מפני שגם אנחנו, במקומו של אותו קצין, היינו עושים אותו דבר עצמו. אבל מקרה זה מעיק על מצפוני עד הערב הזה. הנשמה היא דבר משונה, ידידי. אתה שומע רעש תופים באיזה מרתף־דיסקוטק, ופתאום עולה בזכרונך אקדח תופים, והרבה ימי אפילה חשיכה ולבטי יסורים."

„למה הוא רצח אותה?" שאלתי חרישית.

ניכר שאיש קשיש זה, הסח אלי ואל צמרות העצים בשדרה, מתייסר בנשמתו.

„הקצין ביקש ממני לעשות עימו חסד ולהביא חבילת בגדים לתינוקו שבמוסד. לא היה לו לב לערוך שם ביקור. כך קרה ששבועיים לאחר הקבורה נסעתי לאותו מוסד בדרום. למעשה, כפי שהבינותי אחר־כך, היה ענין חבילת הבגדים רק תירוץ. אגב, הקצין ביקש שאראה כיצד נוהגים ומטפלים בתינוק."

„ראית אותו?"

„את התינוק?"

„כן."

„היה זה תינוק כושי."

„כן, תינוק כושי יפה ונחמד. יצור מתוק. לא היה זה, כמובן, ילדו שלו, של קצין המשטרה הבלונדיני. היה זה בנה של האשה שאהב ורצח."

לאחר שתיקה ארוכה אמר הסמל־בדימוס: „יש לך סיגריה? כבר שנתיים שאינני מעשן, אבל אני זקוק עכשיו לסיגריה." העליתי שתי סיגריות, והדלקתי גם את הסיגריה שנתתי למר ויינשטיין. ראיתי שידיו מרטטות קמעה. ישבנו שם על הספסל, מעשנים ושותקים, מסתכלים בצמרות העץ האפלה ממול.

פירקו או לא פירקו את הפלמ"ח

שלושה בני תשחורת יושבים אל שולחן סמוך וגומעים קפה, ואני, כדרכי, מאזין ורושם.

א: לא תאמינו, יה ג'מאעה, אבל נדמה לי שלא פירקו עדיין את הפלמ"ח!

ב: איך זה?

א: מתברר שכל אלה, מהאצ"ל, הלח"י, הבריגדה והפלמ"ח, עושים יד אחת והולכים ברשימת בחירות לכנסת הבאה.

ג: ואללה, לא מאמין מה שאתה אומר לנו.

א: תאמין. יותר טוב שתאמין. כל הקשישים האלה, שהלכו פעם לבתי־סוהר, בזמן האנגלים, וגם נלחמו בשביל המדינה, הקימו רשימה ששמה ש"י, ראשי תיבות של „שכל ישר", כך אני חושב, ויהיו בה דתיים וחילוניים, שמאלנים וימניים, צעירים וקשישים. בקיצור: רשימה על־מפלגתית, שתייצג את עקרונות המוסר של התנ"ך, כמו „כבד את אביך ואת אמך". אני „מת" להירשם שם, ולא יודע לאן ללכת. אז מה אתם אומרים, יא ג'מאעה? פירקו את האצ"ל, הלח"י והפלמ"ח או לא פירקו?

לא האמנתי למשמע אוזני – או אולי כדאי לשים סכרזיתעתועים בקפה האספרסו שהוגש לי? אני ממתין בקוצר־רוח לבחירות הבאות לכנסת ישראל, יא ג'מאעה. אם הרוח הגדולה שפיעמה בלב מקימי המדינה עדיין חיה וקיימת – אז יש תקווה לבאות, רבותי!

קולות נגב/אמיר רוזנבליט

נשים ומוסיקה

פסטיבל בין־לאומי ראשון מסוגו בעולם יתקיים בבירת הנגב בשלהי יוני (23–28). יהיה זה פסטיבל לנשים במוסיקה, שיוקדש לצ'לנית ז'קלין דה־פרה. הפסטיבל יקיף את כל סוגי המוסיקה מכל התקופות ויתקיים כל שעות היום. במסגרת זו יתקיימו קונצרטים מוסברים בבקרים, פסטיבל סרטים בשעות אחר־הצהרים, רסיטלים אחרי הצהרים, קונצרטים בערבים וכן מופעי רחוב, מופעים בגלריות ובבתי קפה. בשעות הבוקר ייערכו סימפוזיונים בנושאים הקשורים לנשים במוסיקה, בשיתוף עם אוניברסיטת בן־גוריון בנגב. ידובר בהם על נשים בהיסטוריה של המוסיקה, נשים באדמיניסטרציה מוסיקלית, נשים מלחינות, נשים בחינוך המוסיקלי, לרבות שיטות הוראה חדשניות שפיתחו נשים ועוד.

במקביל מתכננים בפארק־דמון שליד מצפה־רמון מיצג מולטי־מדיה, בשיתוף עם המועצה המקומית, המרכז לאמנות חזותית בבאר־שבע, רשות שמורות הטבע והחברה להגנת הטבע.

יוזמת ומנהלת הפסטיבל היא ליאורה מוריאל, זמרת ומלחינה מבאר־שבע וחברת מערכת "ג'רוזלם פוסט". אומרת ליאורה: "בפסטיבל יעשה הציבור הכרה עם יצירות מצויינות שהלחינו נשים בכל תחומי המוסיקה: עכשווית, קלאסית, עממית, פופ, ג'אז ועוד. יצירות רבות יושמעו בהשמעת בכורה."

בערב הפתיחה, למשל, יושמעו שתי בכורות עולמיות: „קינה", מאת המלחינה ציפי פליישר, לסופרן, למקהלת נשים, לשתי נבלניות ולכלי הקשה, והיצירה „רות" מאת ילדת הפלא דלית ורשאו (בת 11) לתזמורת קאמרית. בערב סבו תופיע הסינפונייטה הישראלית באר־שבע בניצוחה של ג'ויל בוקה בדצור, וישמעו הקונצ'רטו לפסנתר מאת קלרה שומן (סולנית – וירג'יניה אסקין): "אורפאו 2" מאת המלחינה הסקוטית בת זמננו תיה מסגרייב (סולנית: החלילנית יוג'ינה צוקרמן) וסימפוניה מספר 4 מאת המלחינה הרומניה הצעירה ליאנה אלכסנדרה.

מוריאל, המארגנת את הפסטיבל בהתנדבות, גייסה לעזרתה גופים שונים כגון עיריית באר־שבע, אוניברסיטת בן־גוריון, משרד החוץ, משרד התיירות ומלון „נאות מדבר", שתרם 50 חדרים לאמנים שיגיעו מחו"ל. „כל העבודה נעשית בהתנדבות", מדגישה מוריאל, „גם האמנים המגיעים מחו"ל ויתרו על שכרם. בין אלה שהבטיחו השתתפותן בפסטיבל – ליז מגנוס, מרלה ברודסקי, להקת קריס קרוס, רוזה קינג ו„הכוכבים".

ערב ג'אז מיוחד יתקיים במלון „נאות מדבר" בבאר שבע; ערב אחר יוקדש לשירים ישראליים וישתתפו בו צמד הזמרות סוזן ופרן ולהקת ח"ן. את הארועים יחתום מופע פופ בהשתתפות קורין אלאל, סרפינק (תזמורת סינטיסייזרים של אשה אחת) וצמד הרגאי קסלבר־דופרה.

המארגנת ליאורה מוריאל. צילום: התנדבי

מט לא רק על הלוח

הדו"ח האחרון של מבקר עיריית באר־שבע, המחזיק 172 עמודים ומתייחס לשנת 1984, אינו מחמיא למערכת העירונית. בין היתר הוא חושף פגמים בניהול החשבונות של העיריה, בפעולות המועצה הדתית ובניהול החשבונות של מועדון השחמט העירוני. הממצאים בראש חמורים עוד יותר על רקע החובות הגדולים של עיריית באר־שבע, המגיעים כיום ל־24 מיליון דולאר.

להלן דוגמאות מספר לליקויים שחשף מבקר העיריה, אפרים פרויד: בסעיף המתייחס להנהלת החשבונות של העיריה התריע המבקר על רישום פעולות ביחידות חשבון הסרות שם. „למעשה", ציין המבקר, „נעשה היפוך בתהליך. במקום לברר תחילה את יעד ההוצאה, נראה שכאן הוצא הכסף תחילה והבירור המתבקש של היעד נדחה למועד מאוחר יותר ואחר־כך נשכח כליל".

בבדיקת תשלומי שכר העבודה במועצה הדתית נמצא, שהמועצה נוהגת לשלם לאנשים שונים בעד ביצוע עבודות מזדמנות, ללא אישור כלשהו של פרטי העבודה, מיקומה, מועדה ואחריות הפיקוח עליה.

על מועדון השחמט העירוני של באר־שבע, שבתחום המקצועי יצאו לו מוניטין, מותחים בדו"ח ביקורת נוקבת בגלל ניהול החשבונות הלקוי שלו. „עלינו להדגיש", מציין המבקר, „את התמונה הכללית של עזובה ורשלנות בניהול כספי המועדון. בחומרה ביתרה אנו רואים את עריכת הרשימה המתקראת דו"ח ביצוע מועדון השחמט על־ידי הקצינן אגף החינוך והתרבות. אין כל דמיון בינה לבין החומר המתקבל 'לכאורה' מהרישומים שנערכו במועדון עצמו". עוד צויין בדו"ח כי „עמותת נסיעות בארץ", השייכת למועדון השחמט, שילמה בעד דלק למכוניות בלתי מזוהות, בעד מצרכי מזון בכמויות גדולות, בעד ארוחות במסעדות ועוד.

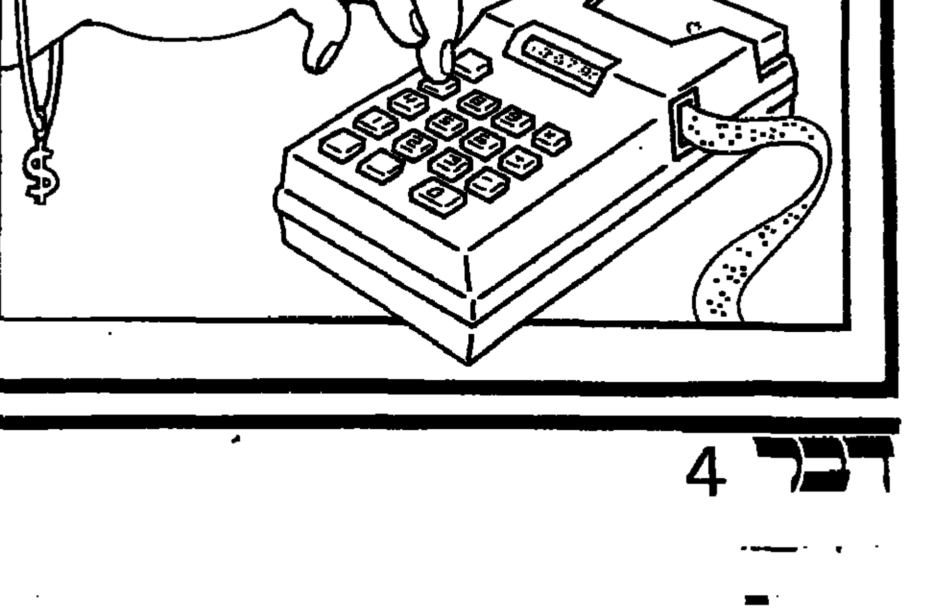

צייר הוא צייר הוא נכה

מאת שמעון וייס

בישראל פעילים אחד־עשר ציירי פה. אלי ארג'י הוא אחד מהם. קפיצה לא נכונה לטרמפולינה גרמה לו נכות לכל החיים. מכחולים ועפרונות הם לא הדבר הטעים ביותר, הוא אומר.

עוד רבע סיבוב אילו עשה באוויר, רבע סיבוב ואולי רק מטיכת ידיים בעת הקפיצה מעל הטרמפולינה שבחוף הכרמל בקיץ 1969, ואלי ארג'י היה היום ככל האדם, אולי גם ספורטאי מצטיין. ספק אם היה נמשך בכלל אל הציור.

החבטה בעת שבירת המפרקת ועימה שלוש חוליות של הגב זכורה לאלי עד היום. הוא ניסה לצעוק לעזרה מתוך הטרמפולינה, שעוד געה את תנועותיה האחרונות כשהוא מכווץ בתוכה, אבל איש בסביבה לא שמע. איש לא שמע, כי הקול פשוט לא יצא מפיו. לבסוף הבחין בו מישהו. אלי זוכר שמתוך ערפול חושים וכאבי תופת ראה מישהו המקרב אנו אליו. אלי צעק בכל כוחותיו: „תקראו לאמבולנס" האיש שמע רק לחישה. אחר־כך היו בית־חולים רמב"ם, בית לוינשטיין ותהליך ההחלמה של נכה על כסא גלגלים. בתהליך הזה הרבה, אולי כמעט הכל, תלוי באדם עצמו. היום הוא בן 38, נשוי לכרמלה וגר במרכז האזורי בני־יהודה שבגולן.

כשהיה אלי ארג'י בן שנתיים עלה עם משפחתו מאלכסנדריה. שיכנו אותם במעברת טירת הכרמל. עד בר־המצווה שלו למד בעיירה, אחר־כך נקלט, כילד־חוץ, בדגניה ב'. את השנתיים שלפני הצבא עשה בצי הסוחר כסיפונאי. הוא רצה לראות עולם. שלוש שנים שירת בשריון ואחר־כך מצא את פרנסתו כמכונאי בחברת מכוניות גדולה בחיפה. חמישים יום בדיוק, הוא זוכר, אחרי שהשתחרר, זה קרה. הוא נטל לעצמו יום חופשה כדי לסדר סידורים לקראת תחילת הלימודים. זה היה בשבוע הראשון של אוגוסט וכידוע, יום חופש בקיץ גומרים ברחצה בים. כמו תמיד הלך אל הטרמפולינה שלחוף הכרמל. יומיים אחר־כך קפצה שם צעירה ונחתה בדיוק כמוהו. היום היא במצב קשה משלו. זה לא מנחם אותו. „בהתחלה יש לי הרגשה שהלכתי על כלום", הוא אומר. „אף־כי אינני חושב שמי שנפצע במלחמה מרגיש אחרת מפני שנפצע בקרב. נכה הוא נכה. אינני חושב שיש קטגוריות של נכים".

פציעה כמו שלו היא תהליך שיקום כאוב ומסוכן עם רגעים אין־ספור של אכזבה ויאוש. בשביל אלי, שלושת השבועות הראשונים שלאחר הפציעה היו הקשים ביותר ולו רק משום שהרופאים התקשו לאבחן אם מדובר בשיתוק לכל החיים או בנכות זמנית. אי־הוודאות הזו היתה נוראה מכל. עד שבוקר אחד בא הרופא ואמר „לא תוכל...". ברגע שאמרו לו שהוא נכה לצמיתות, החל לחשוב על דרך החיים החדשה שלפניו.

במארס 1971 יצא אלי ארג'י את בית לוינשטיין עם כסא גלגלים, אבל בלי כתובת. אל משפחתו לא יכול היה לחזור, וכך החלה התרוצצות מסובכת בין בתי־אבות לבין דירות שכורות. באותה תקופה קיבל קיצבת־חיים וסכום כסף למחיה, שהוא מגדיר אותם „עלובים". כשהיה בין הקשישים החולים ניסה כוחו בציור, „רק כדי להפיג את השיעמום", כדבריו. התמונה שהתהוותה לנגד עיניו ריתקה אותו. הוא החליט להמשיך בציור ולרכוש ציוד מתאים.

אלי זוכר היטב את היום שבו נטל בפעם הראשונה את המכחול והכניסו לפיו. „זה היה בחדר־האוכל של אחד מבתי האבות שבהם הייתי. הכנסתי את המכחול לפה, השענתי את הסנטר על השולחן כדי שהראש יהיה יציב והתחלתי לצייר מתוך חוברת רישומים אקדמית שהיתה ברשותי. אני זוכר שזה היה עפרון עם טעם של פחם ואני זוכר שריסקתי את ראשו של העפרון כי לחצתי עליו בכוח בשיניים. לא ידעתי בדיוק איך להחזיק אותו בפה". באותה תקופה לא היתה ברשותו מכונית ועל־כן נאלץ להשאר בבית. בלית ברירה הקדיש זמנו לפיתוח התחביב החדש שגילה. כל פעם שצייר בחדר־האוכל או במסדרונות התקבצו סביבו עשרות סקרנים. „היתה זו אטרקציה בחורה – איש ומכחול בפיו.

אחר־כך, כשכבר היתה לו מכונית, ביקר בהרצאות ונרשם לחוגי ציור שונים. ב־1978 קישרה אותו העובדת השיקומית עם ציירת ומורה לציור, גלי קציר. אחרי שלושה חודשים כבר תידרכה אותו להמשיך בכוחות עצמו. אז גם החל לצייר בצבעים. בגלל הקשיים הרבים הכרוכים בציור בפה, בחר בצבעי אקריל, שהם על בסיס מים ועל־כן קל לשטוף אותם מן המכחול. הוא נרשם לסטודיו של גיתית הראל בחיפה ולמד שם יחד עם כעשרים ציירים־בידיים, שמחזיקים את המכחול בידיהם. בהמלצת הראל נרשם אחרי זמן־מה לבית־הספר לציור בכפר האמנים עין־הוד, שם פגש את רפי לביא. „רפי הוא זה שפתח לי את העיניים וסייע לי בעיצוב סגנוני האישי", אומר הראל.

היום, בביתו שבבני יהודה, מקדיש אלי שעות רבות ביום לציור בפינה שהתקין לעצמו בין חדר השינה לשירותים. קירות הבית עמוסים ציורים ורישומים שלו. היום הוא כבר מנוסה וכבר רכש לעצמו מתקני־עזר שונים המקלים עליו את הציור בפה. שוב אין הוא מקפיץ את סנטרו על השולחן וכאשר הוא חש עייפות, שוב אין הוא חושש לעשות הפוגה קצרה.

כשלמד בעין־הוד זכה לתעודות הצטיינות ולמילגות לימוד שונות. הוא מעיד על עצמו שהוא נוטה לאבסטרקט, אך הוא מצייר גם ציורים ריאליסטיים, בסגנון שהוא מגדיר „בין מינימאליזם לבין אקספרסיוניזם־אבסטרקט". עד כה השתתף אלי בארבע תערוכות יחד עם ציירי־פה אחרים בארץ, החברים באגודת ציירי הפה והרגליים. בישראל יש אחד־עשר ציירי־פה רשומים. ציירי־רגליים אין עדיין. תערוכת יחיד קיים בישוב מגוריו ובקרוב תיפתח בעפולה תערוכה מיצירותיו. הוא יודע היטב את מקומו בקרב הציירים ואין הוא מתיימר להפוך את הציור למקור פרנסה. „חכמים ומנוסים ממני, שמציירים ביד, אמרו לי שלא כדאי לי אפילו לחלום על פרנסה ממכירת ציורים. רק מתי־מעט, כשרוניים ביותר, יכולים להצליח בכך בארץ", הוא אומר.

בבני יהודה, ישוב מרוחק וקטן, כבר מכירים את כישוריו: רישומיו, וגם ציוריו, מעטרים את המתנ"ס המקומי. אלי אינו מסרב לבקשות של שכניו במקום. הוא רק צריך להכין להם שאחרי הכל, הוא לא כמו כל צייר אצלו זה כרוך בכאב בשרירי הצוואר ובפה. ציודו האישי, המפוזר תמיד על שולחן העבודה המקושקש שלו, מכיל עשרה מכחולים מרוסקי־ראש שבקצה כמה סוגי עטיפת פלאסטיק. „לידיעתכם, מכחולים ועפרונות זה לא הדבר הטעים ביותר בעולם", הוא אומר בחיוך.

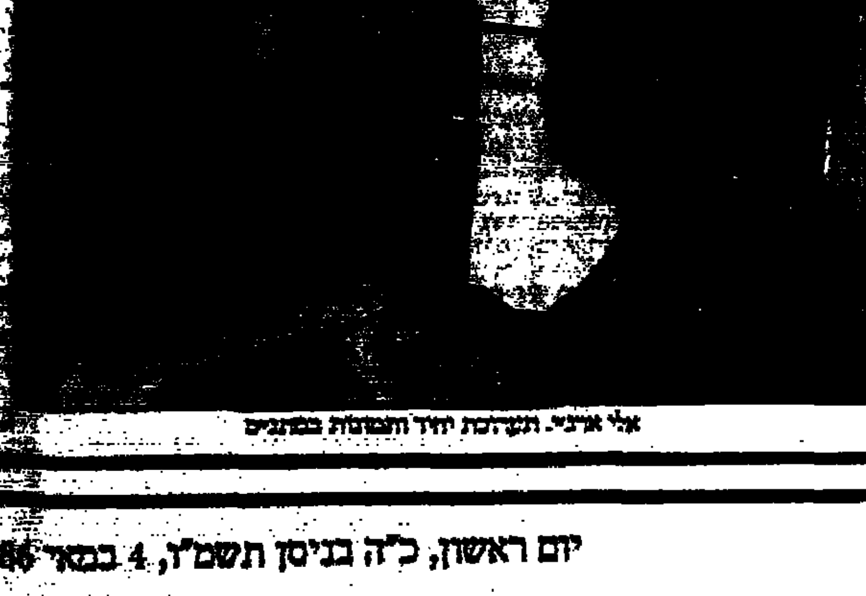

אלי ארג'י. תערוכת יחיד ותמונות במתנ"ס

אם החלטת ללכת על איסלנד, אי הוולקנים, הגייזרים והקרחונים – אסור לך להחמיץ את מיוואטן (ימת היתושים) שבצפון האי. הימה יכולה לשמש מוזיאון טבע של ממש בזכות צורותיה הוולקניות ובזכות עולם הציפורים הססגוני שלה. באיזור הימה – מן האזורים היותר מתוירים של האי – חניוני קמפינג כמו בתצלום. יש להקפיד על חניית לילה בהתאם לחוק. הרשות לשמירת הטבע של האי מקפידה. מתוך „אוטופרס" – כתב־עת לענייני רכב של „פולקסווגן"

איסלנד: שמורת טבע פראית

מאת יפה אברמוביץ'

מי שמחפשים אירופה לא אירופאית – לא מתורבתת ולא מצועצעת עם הרבה טבע ופראות ומעט ציוויליזציה – שמורה לו עדיין פינה כזו, אמנם רחוקה מעט מן היבשת – אך על־פי הגיאוגרפים, עדיין אירופה.

אפשר למצוא שם נופי ירח מבולקים, קרחונים ענקיים, מפלי־מים אדירים, נהרות זעופי־זרם, נקיקים תלולים ומסוכנים, מעיינות רותחים וגייזרים יורקי קיטור, אגמים בוהקים וערבות לבה כמו נשפכו זה עתה מלועו של הר־געש.

זהו תקציר נופה של איסלנד – האי השוכן במרחק של כ־800 ק"מ מחופי נורווגיה. קו השיט של מעבורות הרכב יוצא מהנסטהולם שבדניה – דרך ברגן שבנורווגיה לרוויק שבאיי שטלנד ועל פני איי פריאר – ומגיע לאיסלנד.

רכב 4x4 – יתרון

מי שברשותם רכב יסעו על כבישים טובים, אך בנוסעם בחלק ההררי של האי, הדיק מאדם, הם צפויים לתקרים רבים משום שבשולי הכבישים יש אבנים משוננות רבות. רכב בעל הנעה 4x4 מהווה יתרון גדול לתייר באיזור זה של האי. וכדאי לזכור: באיסלנד אין כלל רכבת.

למי שמגיעים לאי בטיסה וברצונם לשכור רכב, מומלץ שיזמינו אותו מראש. הדגמים הפרטיים הזולים ביותר להשכרה באי הם גולף וג'טה ורכב הקמפינג המקובל הוא פולקסווגן טרנספורטר – לשני מבוגרים ולילד אחד. השוכר רכב חייב להיות בן 20 לפחות, בעל רשיון נהיגה לפחות שנתיים ובעל רשיון נהיגה בינלאומי. שכירת גולף לשישה ימים ו־600 ק"מ ראשונים ללא תשלום נוסף עולה כ־450 דולר, פולקסווגן מיני־בוס לתשעה איש עולה כ־720 דולר. כל ק"מ מעבר למספר הק"מ החופשיים עולה כ־50 סנט.

העברת מכונית, שאורכה עד 5 מטר, במעבורות מברגן עולה כ־60 דולר ומהנסטהולם – 150 דולר. מחיר כרטיס טיסה זול מדיסלדורף הוא 1,029 מארקים גרמניים, מפרנקפורט – 1,065 מארק ומלוקסמבורג – 999 מארק.

איסלנד אינה זולה לתייר: ליטר בנזין 91 אוקטן עולה יותר מדולר, לינת לילה באכסניה – כ־10 דולר, ארוחת־בוקר במלון – למעלה מ־10 דולר, חדר לזוג במלון ללא מקלחת – 50 דולר ועם מקלחת – 60 דולר.

באיסלנד קיימת רשות שמירת טבע חזקה. הקפידה על קיום כל החוקים וההוראות וכל תייר, המגיע לאי האש והקרח, מוזהר לשמור היטב על נופו הייחודי והפראי של האי, שרק אחוז אחד מאדמתו מעובד וכל השאר סבכה, ערבה, שדות לבה, חול ואבנים.

אז אם נגברה לך אירופה לך על איסלנד.

הצעה לפטור יורדים ממס־נסיעות

מאת דויד מושיוב

משרד התיירות מציע, כי הממשלה תפטור ממס־נסיעות ישראלים, המתגוררים בחו"ל והרוצים לבקר בארץ. ההצעה נועדה להגביר את התיירות לישראל נוכח הירידה בתיירות מארה"ב.

מספר הישראלים השוהים בחו"ל נאמד ב־400 אלף. מס הנסיעות אשתקד הגדיל את ההוצאה למשפחה שרצתה לבקר בישראל (זוג הורים עם שני ילדים) ב־1200 דולר בקירוב. בשיעורי המס הנהוגים כיום מדובר ב־480 דולר לאותה משפחה.

מעריכים, כי בשנה שעברה ביקרו בישראל רק 30 אלף ישראלים לעומת 75 אלף ישראלים בשנה שלפני כן, שבה היה המס מזערי. משרד התיירות סבור, שביטול מס הנסיעות יחזיר מספר הישראלים ל־50 אלף לפחות.

ההוצאה הממוצעת של ישראלי המבקר בארץ ארוכה מזו של תייר. סבורים כי 50 אחוז מהישראלים המבקרים מוציאים בארץ 400 דולר לאיש (אלה שאינם לנים בבית מלון) ו־50 אחוז מוציאים 1000 דולר לאיש.

בהנחות אלה יהיה הפסד המס 3 מיליון דולר, בהנחה שעל אף המס יבואו 30 אלף ישראלים, והואיל ושיעור המס הקבוע מגיע עתה במונחים דולריים ל־120 דולר לנפש. אולם הרווח הגלום בתוספת 20 אלף תיירים יהיה בסך של 14 מיליון דולר. 10,000 מבקרים יוציאו 400 דולר לאדם ובסך הכל 4 מיליון דולר ואילו 10,000 האחרים יוציאו 10 מיליון דולר, לפי ממוצע של 1000 דולר לנפש. לפי חישוב זה תהיה התוספת נטו 11 מיליון דולר. עם זאת יש להביא בחשבון שאת ההכנסות מן המס יפסיד האוצר ואילו ההכנסה של 14 מיליון דולר תתפזר על פני המשק כולו. הדבר יגדיל את התפוסה בבתי המלון, המעסיקים אלף איש. מוצע, שהפטור ממס הנסיעות יותנה בכך שמקבלו יוכיח כי המיר לשקלים לפחות 400 דולר לנפש.

נחנך פארק אשכול

בימים אלה נחנך פארק אשכול בנחל הבשור שבנגב המערבי. גן לאומי זה הוא השני בגודלו בישראל ומשתרע על פני 3,500 דונם.

במרכזו בריכה לשחייה המשתרעת על פני 3.5 דונם. ליד בריכת השחייה הוקמו שירותים ומגרשי ספורט וניטעו דשאים.

הקמת הפארק נמשכה עשר שנים. ניטעו בו 2,000 עצי תמר, 700 עצי זית, וכן יש בו עצי אלה, קזוארינות, פרחי נר ומדשאות המשתרעות על פני 70 דונם. בגן הלאומי מעין שופע של מים מליחים, המספק 60 מ"ק מים בשעה להשקיית הצמחיה.

בהקמת הגן ה־37 במספר של רשות הגנים הלאומיים השתתפו נוסף על הרשות גם הקרן הקיימת לישראל והמועצה האזורית מרחבים. בעשור האחרון הושקעו בו 6 מיליון דולר והוא יוכל לאכלס 60 אלף נופשים ומטיילים.

בעתיד יורחבו שטחי הנטיעות, יוקם אגם לשיט ולדיג בשטח של 40 דונם, תוקם חוות סוסים לרכיבה וייבנה מחנה נופש ועבודה לנוער מהארץ ומחו"ל. כן יופעלו במקום מכוני ספורט ויוכשרו מסלולי טיול להכרת החי והצומח בנגב.

בימים אלה הגיע מספר המבקרים בגנים הלאומיים בישראל למאה מיליון. בשנה האחרונה ביקרו בגנים הלאומיים כ־10 מיליון איש. 90 אחוז מתקציבה של רשות הגנים באו מהכנסות המבקרים ו־10 אחוזים מהממשלה. התקציב השנתי הוא 6.25 מיליון שקל חדש.

מאמץ להגביר התיירות הנוצרית

„השגרירות הנוצרית הבין־לאומית" בירושלים, החליטה להירתם למען הגברת התיירות לישראל ולשם כך יתכנסו בישראל 29 נציגים מן „השגרירויות" ברחבי העולם. הם עומדים להביע תמיכה בצורך להגביר את התיירות לישראל בחודשים הקרובים, דווקא על רקע רתיעתם של תיירים מפעולות הטרור. „על מיליוני הנוצרים, התומכים בישראל בכל רחבי העולם, להפגין אהבתם לישראל ולהביע הסתייגותם מהטרור", אומר טים קינג מהנהלת „השגרירות".

„השגרירות הנוצרית" הכריזה, כי תעשה מאמץ להביא לישראל 15 אלף צליינים לחג הסוכות ובמסגרת הקונגרס הציוני־נוצרי, שיתקיים בעוד שנתיים. בקונגרס ישתתפו מאות מנהיגים קתולים, פרוטסטנטים ואבנגלים.

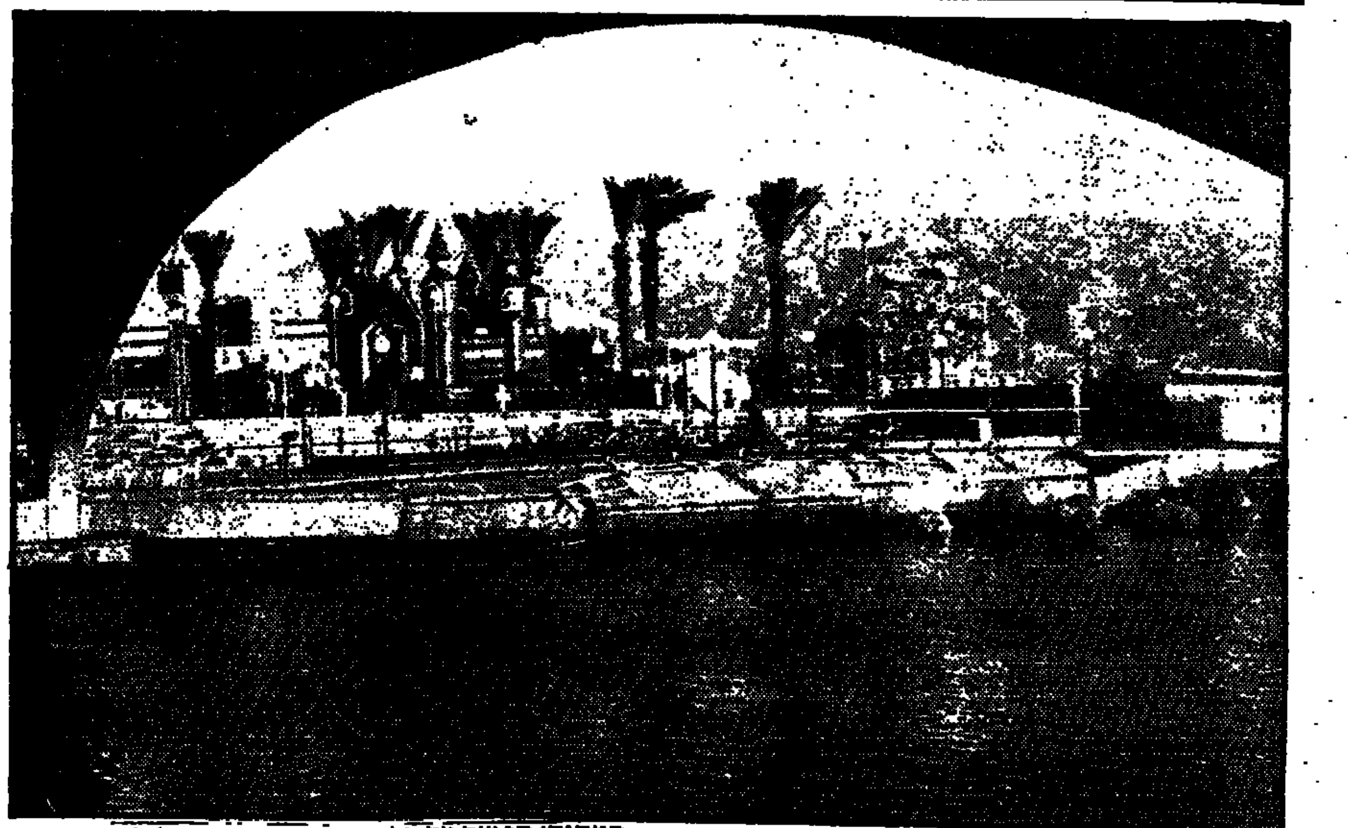

לונה פארק חדש הוקם תחת הגשר באילת. ממתקני המקום: קפיצה על בלונים, רכבת שדים, גלגל ענק ועוד. צילום: שמואל תגר.

מירוץ אשקלון: צחוקו של גורל

מאת אריה ארד

גורל מזור והפכפך פער פיו וצחק צחוק פרוע לעבר דני ון הרסן וגם לעבר צ'מפיון מוטורס לעיני 15 אלף צופים, שבאו לחזות במירוץ המכוניות הראשון העונה באשקלון. הם היו ראויים ללקח.

הרסן, תכשיטן בן 31, הוא מחשובי נהגי המירוץ העבריים ונמנה עם ראשי מועדון הספורט המוטורי. במירוץ הראשון אשתקד זכה במקום הראשון בסימקה שלו בקבוצת המכוניות שעד 1000 סמ"ק, אולם אחר כך החליט להתמסר לארגון המירוצים ונמנע מלהשתתף בהם כנהג. את מקומו בצמרת תפס דוד פרייס, בעל תחנת דלק בן 41, שהתייצב למירוצים בפרינץ בת 20.

מעיני העוקבים מקרוב אחר הנעשה לא נעלמה הסיבה, אולי הקינאה, שפשטה בקרב ראשי המועדון כלפי פרייס. הוא שחצן, טוענים כלפיו והחליטו „ללמד אותו לקח". את המשימה לקח על עצמו ון הרסן. הוא רכש לצורך זה פורד פייסטה בת שש ובעזרת חבריו החל מכשיר אותה למירוץ. חלקי פח הוחלפו בלוחות פיברגלס, קורות פלדה הושתלו במרכב, כסא מירוץ מיוחד נקבע במקום מושב הנהג ומנוע שלם חדש הובא מבריטניה.

אולם בסופו של דבר לא יכול ון הרסן להתייצב למירוץ. בבוקרו של היום הגדול נתגלתה תקלה במנוע החדש המיוחד שהובא מבריטניה, דווקא בו, ובשעה 11.30, שעתיים לפני תחילת המירוץ, הרימו אנשי ון הרסן ידיהם בייאוש. „אין מה לעשות", פסק ון הרסן. „העמיסו אותה וקחו אותה הביתה", הורה בעודו לבוש סרבל כחול, שעל אבזם חגורתו סיסמת פרסומת כלשהי של פורד.

והסוף? הסוף הוא, שדוד פרייס זכה במקום הראשון בפרינץ בת ה־20 וכשעלה על דוכן המנצחים, לא שכח לסנן בין שיניו, „איפה דני?" שחצן? אולי כן. אבל מנצח דווקא בשליש, אולי רק בחמישית, ממה שהוציאו ון הרסן ונותני חסותו, פידלי ופנכיק, על הנסיון ללמד את פרייס לקח. אגב, לא במפתיע.

אבל זה כמובן לא סוף העולם. במירוץ הבא ב־30 במאי בבאר־שבע בודאי שוב נראה את שניהם בשורה הראשונה ואין סיבה שון הרסן לא יתפוס את מקומו הראוי בצמרת. אבל מי שהקשיב ביום ב' היטב יכול לשמוע את צחוקו הפרוע של הגורל, לא בפעם האחרונה באותו היום.

אמינות כושלת

חברת צ'מפיון מוטורס, המייבאת את מכוניות פולקסווגן ואודי, היתה הפעם היבואן היחיד שהעמיד למירוץ קבוצה בחסותו: שש מכוניות ושישה נהגים. כיוון שהנהגים נבחרו בקפידה ומחלקת הספורט של פולקסווגן היא מן המעולות בתעשיית הרכב בעולם, לא היתה כל סיבה לחשוש, שאנשי הקבוצה לא יתפסו מקום כבוד בצמרת. ואכן, שלושה מן הששה הגיעו לגמר: אלון קידר, חיים רווה בפולו־קופה ורמי לנדס בגולף ג'י.טי.איי.

חיים רווה, איש עסקים בן 37, היה היחיד שזכה. הוא הדיח חד וחלק את אלוף האלופים של העונה שעברה, יצחק זית, שנאלץ להסתפק במקום השני בקבוצת המכוניות שעד 1300 סמ"ק, למרות שנהג בטלבוט סמבה־ראלי חדשה לגמרי. ציפיות, כן – אבל עד כדי כך איש לא העז לקוות: מה גם שאשתקד לא זכה רווה במי־יודע איזה הישג, עכשיו הוא היהלום בכתרה של צ'מפיון.

הפתיע לרעה אלון קידר, סטודנט בן 24, שלרשותו עמדה פולו בת 5. הוא הפסיד בקבוצת המכוניות שעד 1000 סמ"ק לדוד פרייס הידוע, שנהג בפרינץ בת 20. עדיפותה של הפולו קוזזה בנהיגתו העדיפה של פרייס. ככלות הכל, „האדם הוא הפלדה", כמו שאומרים.

הגדולה והקשה שבאכזבות הנחילה הגולף ג'י.טי.איי. של רמי לנדס. האחריות על כך נופלת על הכוסך המרכזי של צ'מפיון, אלא אם כן יוכח אחרת.

לנדס, סטודנט בן 30, זכה ללא קושי במקום הראשון בחצי הגמר והיתה כמעט ודאות שיהיה האלוף בקבוצת המכוניות שעד 1600 סמ"ק. אולם הגולף של לנדס נתקעה מיד עם הזינוק לגמרי. פין שנפל, או שלא היה במקומו מלכתחילה, שיחרר קפיץ ומוט ההעברה של תיבת ההילוכים התפרק.

לנדס ראה משולי המסלול איך זוכה מישל גדי ללא מאמץ במקום הראשון בדייהו 4x4 החדשה שלו.

שרון אבר – קרבן של כסאה

בסיכומו של דבר, צ'מפיון מרוצה. מכוניותיה נראו על המסלול היטב, שניים מנהגיה העפילו לצמרת והיא מקווה שבמירוץ הבא בכל זאת ידרוך גם כוכבו של רמי לנדס. לעניין זה שייכות לא רק שש מכוניותיה של קבוצת צ'מפיון אלא כל המכוניות מתוצרת פולקסווגן אאודי, למשל האודי 80 של אילן שוסטר, שתפסה הפעם את המקום השלישי, והחיפושית של פקה ניניקובסקי, שתפסה את המקום השני. אגב, נהיגתו של שוסטר מעודנת והדורה השנה בהרבה מאשתקד, נראה, שעשה מאמץ אמיתי לחדול מהכסאה שאפיין את נהיגתו בשנה שעברה.

בלטה לרעה נהיגתם של שניים אחרים. האחד הוא רפי חתומה, שכיסח את שרון אבר, אם בזדון, כפי שנראה לי, ואם בשוגג כפי שקבעו השופטים.

האחר הוא המהנדס ניר בדארי, בן 30, שנהיגתו הפראית בסנדר פיאט גרמה בהלה וגם לא השתלמה לו.

האודי: סנסציה וספיחה

סנסציה של ממש עוררה האודי 2200, שבה נהג ז'אדמרי פירנה הבלגי, שהתייצב למסלול בתוך קבוצה של חמישה נהגי מירוץ קפריסאיים על מכוניותיהם. אחת מהן, רנו 5, קבעה שיא של 53.03 שניות בהקפת המסלול.

האודי נבנתה מגרוטאה בסדנתו של בונה מכוניות הראלי הבלגי ליונל הנדס. פירנה, שלא הכיר לא את המכונית ולא את המסלול, התקשה תחילה ובשלב המוקדם השיג זמן גרוע מאוד. אולם כשהחל המירוץ הקדים במהירות את הטור ונהנה מעדיפות בלתי מעורערת, עד ש...עד שאיבד את שליטתו ברכב בעיקול הצפון־מזרחי והסתובב 180 מעלות סביב עצמו, מה שקרוי צלחת. הוא חזר לסוף הטור ובמהלך שתי ההקפות שנותרו לו חזר וכבש את המקום הראשון.

אבל, לסנסציה הגדולה הזאת יש שתי סנסציות־משנה. האחת, שפירנה לא הפעיל כלל את מגדש הטורבו: האחרת, שנהג הרנו הקפריסאי נמנע מלחסום את דרכו של פירנה, בשעה שיכול היה. הם תקעו כף עוד לפני המירוץ, שינהגו כג'נטלמנים ומשבאה לו ההזדמנות קיים אותה הנהג הקפריסאי עד תום.

אחר כך אמרו הקפריסאים, שנהנו מאוד מהמירוץ הקבוצתי דווקא. אצלם יש רק הקפות יחיד, שבהן נמדד זמנו של הנהג הבודד והמהיר ביותר מנצח. ההתמודדות הצמודה עם נהגים אחרים הלהיבה אותם.

הקהל חשב שהמירוץ נגמר – והוא נגמר

לסגן שייך גם סיפור של מיקצה אלוף האלופים, שבוטל כביכול בשל התפרצות הקהל. האמת שונה בתכלית ממה שסופר בכמה עיתונים למחרת המירוץ.

מיקצה אלוף האלופים תוכנן רק בראשם של כמה מהמארגנים, אולם רוב הקהל לא ידע על כך. יתר על כן, כל אימת שהושלם מיקצה גמר, הוזמנו שלושת הראשונים להתייצב ליד בימת הכבוד. משהושלם הגמר בקפיצה האחרונה, עד 1600 סמ"ק, החל בחלוקת הגביעים. חלק מהקהל החל מתפזר כדי לתפוס מקום טוב ביציאה וחלק אחר ירד אל הבמה לראות מקרוב את הזוכים ואת מכוניותיהם. הקהל חשב לתומו, שהמירוץ נגמר. זו היתה הסיבה שמיקצה אלוף האלופים בוטל.

על כך יש להוסיף, שמיקצה אלוף האלופים אינו אלא הצגה, ללא כל משמעות מקצועית. היעלה על הדעת להציב לעימות של ממש את הפרינץ של פרייס ואת האודי של פירנה זו כנגד זו? אלא מה? כמה כתבים, שלא תפסו את המשמעות המהממת של התוצאות, מצאו להם סנסציה זולה להתגדר בה. למחרת שאלו אותי אנשים, שלא באו למירוץ, „היה גרוע, מה?" לך תספר להם שהיה מירוץ נהדר, רב מתח, מלא דראמה.

הארגון: שיפור גדול

לבסוף, יש לומר את שבחי המארגנים בפניהם. ראשית, הם הכינו מסלול טוב מכל מה שנודע קודם. הוא היה רחב כחוק, וללא מהמורות. אמנם היה אבק, אבל האבק הוא חלק ממירוצי שדה.

שנית, הקהל. היו שם, להערכתי, 15 אלף איש – אולי 20 אלף, כפי שמעריך דני פרומצ'נקו. אינני מאמין שהיו יותר מזה, למשל 30 אלף, כפי שטענו כמה מהמארגנים. הוכנו להם מגרשי חניה במרחק הליכה סביר במקומות הצפיה ודרכי הגישה והפיזור היו נוחות ככל שאפשר לצפות. הנהיגה אל האיצטדיון וממנו היתה מאופקת ומתחשבת, כפי שאפשר לצפות מאוהבי נהיגה טובה. רק מעט מאוד פורעים צעירים הפריעו את שלוות הנסיעה חזרה לתל־אביב. חבל, שלא נמצאו שוטרים לאורך הדרך, שיגרמו להם לסדר.

השכילו המארגנים לבחור את המקום כך, שהדרך הטובה לצפות במירוץ שעל המסלול היא ממקומות הצפיה של הקהל. משום כך אין צורך להידחק לשולי המסלול. מי שבכל זאת נדחק למרחק מסוכן הם כמובן הכתבים ויותר מהם הצלמים, שזו מלאכתם. אליהם באמת אי אפשר לבוא בטענות.

עדיין לוקים הסדורים שתכליתם להקל על עבודת הכתבים, שבאו לסקר את המירוץ. למרות השיפור הרב לעומת השנה שעברה, אני מוצא לי לחובה להודות לעורכי „אוטו" כתב־העת לענייני רכב, שהכינו גליון מיוחד למירוץ ובו דף, שרק בזכותו יכולתי לעקוב בנוחות אחר התוצאות. על כך יש להוסיף, שלמרות בקשות מרובות, לא הוכנו טלפונים כדי שהכתבים יוכלו להעביר את „הסיפור" בנחת באשקלון. במקום זאת נאלצו לשוב לתל־אביב ורק אז, עייפים ומרוטי עצבים, יכלנו להתיישב ולכתוב. זה טעון פתרון. צריך, ככלות הכל, לחשוב לא רק על אלפי הצופים, אלא גם על מאות אלפי הקוראים הרוצים לדעת הכל דווקא מקריאת עתונים.

אבל צריך להשאיר משהו גם לפעם הבאה.

חיים רווה בדרך למקום הראשון.

קרביה של האודי שבנה ליונל הונדס הבלגי, בשעת עבודה. בתצלום נראית בבירור משאבת ההזרקה למנוע בן 2200 סמ"ק ובו 20 שסתומים. צילום: מישל מתיס

מחנות הנשק „רותע" שבבאר־שבע יצאה קבוצת משפחת זלצר, שהיא הקבוצה המשפחתית הראשונה ולפי שעה גם היחידה בספורט המוטורי. במרכז התצלום נראה עודד זלצר, בן 55, ראש הקבוצה והמכונאי הראשי שלה. מימין גיורא זלצר, בן 34 שדורג אשתקד במקום החמישי. הוא גרפיקאי ואחראי לעיצובן של שתי מכוניות הפרינץ של הקבוצה. משמאל – עופר זלצר, בן 31 שלא הגיע עד כה להישג של ממש. עם הקבוצה נמנה גם חותנו של גיורא יוסף דויטש, בן 61, חשמלאי מוסמך שהכין את מערכות החשמל במכוניות הקבוצה; הבן־דוד דורון עדי, בן 26, אחראי על התיעוד והצילום; ואלדד רון, בן 33, מנכ"ל הקבוצה. צילום: מריוס מינטר

אלן פרוסט הצרפתי (משמאל), שזכה במקום הראשון במירוץ הגראן פרי, פורמולה 1 בסאן מארינו בשבת האחרונה, והכוכב האוסטרי העולה גרהארד ברגר, שהגיע למקום השלישי, מתיזים שמפניה על מעריציהם מדוכן המנצחים. צילום: א.פ.

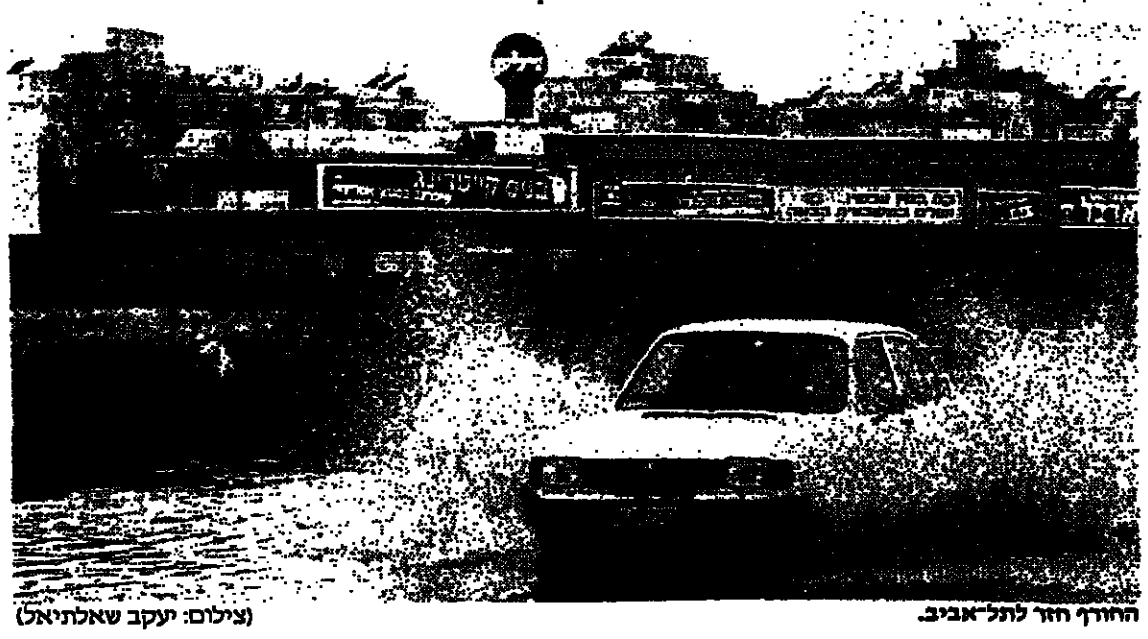

החורף חזר לתל־אביב. (צילום: יעקב שאלתיאל)

עמדות קיצוניות נגד ערבים – נורמה בבתי־הספר – והמורים אינם מגיבים

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

בורותם של בני הנוער היא אחד הגורמים לתמיכתם בשלילת זכות ההצבעה מערביי ישראל ובתמיכה בגירושם מהארץ. על רקע בורות זו מתפתחות בקרב התלמידים המודים הערכות מוגזמות ועל פיהן שיעור הערבים המעורבים בעבירות בטחוניות גבוה ושיעור נישואי התערובת הוא גדול מאוד. כך עולה מסיכום שנתי של הפעלת תוכנית השתלמות למורים ומנהלים במסגרת אוניברסיטת תל־אביב.

התברר, כי רוב התלמידים והמורים מעריכים ששיעור הערבים המעורבים בעבירות בטחוניות נע בין 5 ל־20 אחוז (השיעור האמיתי מגיע ל־0.1 אחוז). שיעור נישואי התערובת נע לפי ההערכות בין אחוז אחד ל־5 אחוזים (בעוד שהשיעור האמיתי אינו עולה על 10 נישואי תערובת לשנה). מורים חוששים לטפל בדעות הקיצוניות של תלמידיהם, שכן אלה שמעזים להעלות את הנושא זוכים לכינויים כגון „אוהב ערבים, אש"פיסט". השמעת דעות קיצוניות נגד ערבים הפכה להיות נורמה מקובלת בבתי ספר וכדי להתמודד עם התופעה יש צורך לגייס מספר מורים לטיפול בנושא.

פרופ' ברסל המליץ באחרונה בפני שר החינוך, יצחק נבון, לא להתמקד במפגשי תלמידים יהודים וערבים כדרך מרכזית לחינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום, אלא לבנות תכניות הכשרה ארוכות טווח למורים בסמינרים ובאוניברסיטאות בנושא הידע „העובדתי שיועבר לתלמידים". השתלמויות קצרות מועד אינן מצליחות להביא מורים לשינוי עמדות וגישת הוראה, אומר ברסל.

„אני חושש שמשרד החינוך עומד להחמיץ הזדמנות היסטורית לערוך מהפך בחינוך לכיוון יותר דמוקרטיה. בית הספר הישראלי כמעט לא השתנה בגישותיו החינוכיות למרות הכרזות שר החינוך על הנושא כראשון במעלה. אין די תכניות לימודים לרמות השונות, וההשקעה במורים היא מינימלית" טוען ברסל. דובר משרד החינוך מסר בתגובה, כי באחרונה ערך שר החינוך בדיקה מחודשת של החינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום ובקרוב יפורסמו מסקנות הבדיקה ויותוו הנחיות חדשות לבתי הספר.

בנות יותר חרדות מבנים בעת מבחן

מעלה מחקר באוניברסיטת חיפה

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

תלמידים יוצאי משפחות משכבות נמוכות מגלים חרדה גבוהה בזמן מבחן. בנות חרדות יותר מבנים בזמן מבחן וזאת ללא קשר למוצאן. כך עולה ממחקר שערך ד"ר משה זיידנר מאוניברסיטת חיפה בקרב 400 תלמידי כיתות ז'־ט'.

סיכוייהם של ילדים המגלים יותר חרדה בזמן מבחן להצליח פחותים מאלה של ילדים שאינם חרדים ממבחנים. בחודש הבא ייערך באוניברסיטת חיפה כנס בין־לאומי לנושא החרדה במבחנים. ככל שתלמידים עומדים למבחן לעתים תכופות יותר במהלך התקדמותם, כן עולה הצורך להכינם לקראת מצבי מבחן, שכן התוצאות של הצלחה או כישלון בחלק מהמבחנים עלולים לקבוע את עתידם.

מנסיון שהצטבר בארה"ב התברר שניתן להפחית את רמת החרדה של נבחנים באמצעות הכנה מתאימה ובאמצעות תרגילי הרפיה. כן התברר שלתלמידים הנוטים לגלות חרדה בזמן מבחנים חשוב שהמורה המשגיח יהיה משוחרר ממתח. רמת הביצוע של תלמידים אלה עולה ככל שהמורה הבוחן רגוע יותר.

2 תושבי מג'דל־כרום חשודים בניהול סוכנות מבחני תיאוריה למבקשי רשיון

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר"

שני תושבי הכפר מג'דל־כרום שבגליל המערבי נעצרו בידי משטרת מרחב הגליל כחשודים בכך שפתחו משרד שסיפק למבקשי רשיונות נהיגה מבחני תיאוריה מזוייפים תמורת תשלום.

השניים עוסאמה דאוד ושעב מנעה, בני 23, חשודים בכך שניגשו למבחני התיאוריה במשרד הרישוי במקום הנבחנים מכפרי הגליל המערבי תמורת תשלומים שנעו בין 100 ל־400 דולאר לנבחן. לדברי המשטרה, הם נהגו לשים את תמונותיהם בתעודות־הזהות של לקוחותיהם, ולאחר שעברו את המבחנים בשמם, היו מבקשים מהם לשרוף את התעודות, להודיע למשרד הפנים על אבדנן ולבקש תעודות־זהות חדשות.

משטרת מרחב הגליל הספיקה לחקור עד עתה עשרות רבות של מקבלי רשיונות נהיגה כאלה ממג'דל־כרום, נחף, אבו־סנאן, תמרה וכבול, ו־52 מהם הודו שהשתמשו במבחני התיאוריה המזוייפים.

נודע, שבכוונת משטרת מרחב הגליל להעביר לידי משרד הרישוי את רשימת האנשים הללו, ויתכן שרשיונות־הנהיגה שלהם יבוטלו.

הקבלן אברהם גינדי שאף גאז ובלע גלולות במשרדו – וניצל

(ע). – הקבלן אברהם גינדי ניסה ביום ו' להתאבד בשאיפת גאז ובנטילת גלולות במשרדו בראשון־לציון.

גינדי פונה בניידת טיפול נמרץ של מגן־דוד־אדום לבית־החולים „אסף הרופא", ומשם נמסר, כי אין סכנה לחייו.

אשתו של הקבלן הזעיקה את המשטרה ביום ו' אחרי־הצהרים, כאשר בעלה איחר לחזור לביתו. אנשי המשטרה יצאו למשרדו של גינדי בראשון־לציון, ובהגיעם לשם חשו בריח של גאז הבוקע מן המקום. הם פרצו את הדלת והזעיקו את מגן־דוד־אדום.

אברהם גינדי התגלה במשרדו נטול הכרה. החדר היה אפוף ריח גאז, ולצידו של גינדי היה מיכל ריק של גלולות „ואליום".

גינדי השאיר במשרדו מכתבים ובהם הסביר את מניעיו להתאבדות ופירט כיצד לחלק את רכושו.

השוטרים אווררו את המשרד והוציאו את גינדי לחצר. צוותי שני אמבולנסים וניידת טיפול נמרץ, שהגיעו מיד למקום, הגישו טיפול החייאה לקבלן והרכיבו לו מסיכת חמצן. אחרי טיפול של כחצי שעה, הועבר הקבלן כשהכרתו מעורפלת לבית־החולים.

כזכור, כבר ניסה אברהם גינדי להתאבד בקפיצה מחלון בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, שבו תלוי נגדו אישום בפרשת מירמה על רקע מכירת קרקעות בשומרון.

גזבר משרד החינוך במרכז חשוד בקבלת שוחד ממנהלים

(ע). – פקיד בכיר במשרד החינוך, יוסף גרין, בן 40, מחולון, החשוד בקבלת שוחד ממנהלי מוסדות של רשת „בני־עקיבא", הובא ביום ו' לבית־משפט השלום בתל אביב ושוחרר בערבות.

לפני כמה שבועות נעצרו שמעון נתנזון ומשה ברנשטיין, מנהלי מוסדות של „בני עקיבא" בחשד של ניהול מערכת כספית בלתי־מדווחת שהיתה קשורה לסידורי ההסעה של התלמידים לבתי־הספר. בעקבות מעצרם טען בארכות המשטרה, כי ייתכן שהחקירה תתפתח ויתגלו חשודים נוספים המעורבים בפרשה.

ביום ו' הובא לבית־המשפט יוסף גרין, אשר כיהן מאז 1978 כגזבר משרד החינוך במחוז המרכז. בארכות המשטרה טען, כי עקב היותו ממונה על הקצבות למוסדות חינוך שונים קיבל גרין גמ"חים („גמילות חסדים") מידיו של שמעון נתנזון. המדובר בהלוואות ללא ריבית או הצמדה בתנאים נוחים ביותר.

בהסכמת המשטרה, שוחרר יוסף גרין בערבות של 1,000 ש"ח, ונאסר עליו להגיע למקום עבודתו במשך שבוע ימים ולשוחח עם גורמים אחרים המעורבים בחקירה. דרכונו הופקד במשטרה.

בהפגנת החרדים שנערכה בליל שבת ליד קולנוע „היכל" בפתח־תקווה נעצר מתפרע אחד, אך שוחרר לאחר מכן בהתערבות הרב הראשי של העיר, הרב ברוך סלומון. (צילום: שי אבריאל)

תביעה ציבורית גוברת לפרץ לפזר את עיריית אום אל־פחם

מאת מוחמד חליליה, סופר „דבר"

באום־אל־פחם הולכת וגוברת התביעה הציבורית אל שר הפנים לפזר את מועצת העירייה. ועדת המעקב לעניין זה מחתימה אלפי תושבים על עצומה, שתישלח במשלחת מיוחדת לשר הפנים.

חברי ועדת המעקב הציבורית יצאו אתמול בגילוי־דעת לתושבי העיר ובו הם מאשימים את ראש עיריית נצרת, ח"כ תופיק זיאד, באלימות מילולית נגדם ובליבוי שנאה בעיר. הם תובעים ממנו להפסיק „להתערב בענייני אום אל־פחם", הם מזמינים אותו לבקר בעירם ולעמוד בעצמו על כשלונותיה של הנהלת העירייה, שבראשה עומד איש מפלגתו (חד"ש) האשם מחאמיד.

חברי הוועדה זועמים על דבריו של ח"כ זיאד בעצרת אחד במאי בנצרת, שלכל מי שינסה לפרק את עיריית אום אל־פחם הדמוקראטית צפוי לראות את „העצמות" שלו. זיאד גם עשה בנאומו השוואה בין ראש עיריית אום אל־פחם האשם מחמיד לבין נשיא לוב מועמר קדאפי, ואמר שהקשר נגד השניים מקורו אחד – בבית הלבן.

הצעה למזג שני בתי־החולים של חיפה: רמב"ם ו„רוטשילד"

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

הצעה למזג את שני בתי־החולים בחיפה, „רמב"ם", שהוא בית־חולים ממשלתי, ו„רוטשילד", שהוא בית־חולים ממשלתי־עירוני, תחת ניהולו של מנכ"ל אחד נבדקת עתה במשרד הבריאות – על כך נודע ממקור מהימן.

במשרד הבריאות לא ניתן אישור לידיעה, אך לסופרת „דבר" נודע, כי ההצעה הועלתה באחרונה מחדש, לאחר שהתברר כי פרופ' י. ברנדס, מנכ"ל בית החולים רמב"ם, עומד לסיים באוקטובר השנה תקופת כהונה של חמש שנים שעליה התחייב בהסכם עם משרד הבריאות. לפי שעה לא נקבע מי ימלא את מקומו.

סופרת „דבר" מציינת, כי באחרונה נוקבים בשמו של תא"ל משה רווח, קצין רפואה ראשי, כמועמד לתפקיד מנכ"ל „רמב"ם" או למנכ"ל־על של שני בתי־החולים, אם יוחלט על מיזוג. אם לא תהיה חפיפה בין סיום תקופת כהונתו של פרופ' ברנדס כמנכ"ל „רמב"ם" לבין שחרורו מצה"ל של תא"ל רווח, ייתכן שמשרד הבריאות יבקש מפרופ' ברנדס להאריך את שירותו כמנכ"ל רמב"ם, או שימנה לתקופת המעבר מנכ"ל מקרב הרופאים הבכירים של בית־החולים, ובהקשר זה נזכר שמו של פרופ' דוד ברזילי.

לסופרת „דבר" נודע עוד, כי בבית־החולים „רוטשילד" מתנגדים לתוכנית המיזוג של שני בתי־החולים. מנכ"ל „רוטשילד", ד"ר דב גלק, שוהה זה כמה חודשים בחופשת שבתון בארה"ב ואת מקומו ממלא ד"ר א. ספריר. צוות הרופאים, האחיות והעובדים של „רוטשילד" מונה כ־1,000 איש, הם עובדי עיריית חיפה ומקבלים באמצעותה את משכורתם.

יו"ר ועד עובדי העירייה, משה שרוני, שהתבקש להגיב על תוכנית המיזוג של שני בתי־החולים, אמר: „נתייחס לתוכנית כאשר תוצג בפנינו".

הוארך מעצר „האנס האתלטי"

(ע). – מעצרו של החשוד במעשי אונס ברמת־אביב בתל־אביב, שכונה לכינוי „האנס האתלטי", הוארך ביום ו' ב־13 יום בבית־משפט השלום בתל־אביב.

האיש חשוד במעשי אונס ובמעשים מגונים בנערות באיזור רמת־אביב בשנים האחרונות.

ביום ה' נמסר על נסיון של החשוד להתאבד בתאו שבבית המעצר באבו־כביר. הוא ניצל על־ידי סוהר בבית־המעצר.

מוסדות המעוניינים לרכוש
אבוקת זכרון
עיריות, מועצות מקומיות, מוסדות, מפעלים וארגוני יד לבנים המעוניינים לרכוש אבוקות זכרון לקראת יום הזכרון לחללי צה"ל - יפנו אלינו בהקדם כדי לקבלם במועד
האבוקה בנויה מפח מגולוון בצהוב ואדום עם תאורה חשמלית, והיא עמידה בכל מזג אויר, קלה ניידת וניתנת לאיחסון.
יצרן בלעדי
אספקה מידית
סהר

יריד יודאיקה ראשון ייפתח היום בירושלים

מאת יעל ארמוני, סופרת „דבר" בירושלים

יריד יודאיקה ראשון מסוגו, שבו יציגו יותר מ־60 גופים ואספנים מאות פריטי יודאיקה מן המאה ה־17 ואילך, ייפתח היום בירושלים.

היריד יגיע לשיאו ביום ד', שבו תתקיים מכירה פומבית של יותר מ־200 פריטים שיוצגו ביריד.

„אגודת חובבי היודאיקה" בראשותו של אברהם פרויליך הוציאה לרגל המכירה הפומבית קטלוג מפואר, שמחירו לצרכן 20 דולאר, ובו מידע על הפריטים העומדים למכירה ועל מחירם המשוער. מחיר זה, המשתנה מפריט לפריט, נע בין מאות לעשרות אלפי דולארים. מארגני היריד מצפים לאספנים רבים שיגיעו למכירה הפומבית כדי לרכוש את הפריטים.

בין המציגים בתערוכה גם חברת „סותבי", אשר הטיסה לרגל התערוכה פריטי יודאיקה בכספות מיוחדות. הפריטים שתציג „סותבי" לא יעמדו למכירה בארץ, והם יוצגו למכירה במועד מאוחר יותר בחו"ל.

נעצר חשוד בגניבת תמונות מציירי צפת

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

דוד סלוצקי, בן 26, מצפת נעצר שלשום ל־12 יום בפקודת בית־משפט השלום בצפת, לאחר שבביתו נמצאו 42 תמונות של הצייר הנודע צבי הרמן, ששווין מוערך ב־30,000 דולר, ותמונות רבות נוספות של ציירים ידועים המתגוררים בצפת בקביעות או לסירוגין.

חקירת המשטרה בפרשה החלה לפני כמה שבועות, אחרי שהצייר הרמן, המחלק את זמנו בין צפת לתל־אביב, הגיע לצפת וגילה כי ביתו ריק מציורים.

המשטרה הקימה צח"מ בראשות קצין החקירות פקד משה כהן, ותוך ימים ספורים עלו השוטרים על עקבותיו של הצעיר בעל העבר הפלילי. ביום שישי פשטה המשטרה לפנות בוקר על ביתו של סלוצקי וגילתה בו את הרכוש הגנוב, וכן תכשיטים ומוצרי חשמל ורכוש צבאי גנוב.

בינתיים פנתה המשטרה לציירים הנפגעים ומתגוררים לסירוגין בצפת בבקשה כי יבואו לצפת לזהות את ציוריהם.

אבן־פינה למכללה איסלאמית בטייבה

מאת מוחמד חליליה, סופר „דבר"

בכפר טייבה שבמשולש הונחה אתמול אבן־פינה למכללה האיסלאמית הראשונה בארץ.

בטקס החגיגי השתתף קהל רב מערביי ישראל והשטחים. תרומה ראשונה לבניית המכללה בסך 100,000 דינאר (240,000 דולאר) הגיעה באמצעות שר הדתות הירדני מהארגון המוסלמי העולמי שמרכזו בערב הסעודית.

סופר „דבר" מוסר, שהמכללה תתמקד בלימודי הדת וההלכה המוסלמית.

אגודת הסופרים העברים במדינת ישראל
נשי ישראל למען אידה נודל
המועצה הציבורית למען יהודי ברית המועצות

עם הגברת המאבק הבינלאומי למען עלייתה של אידה נודל

מתכבדים להזמינך לאירוע לציון יום הולדתה ה־55 של אידה נודל היום, יום א', כ"ה בניסן התשמ"ו – 4.5.86, בשעה 19.30 בית הסופר, קפלן 6, תל־אביב

בתכנית:
דברים: יעקב צור – השר לקליטת עליה
ח"כ גאולה כהן
רעיה יגלום – נשיאת ויצ"ו העולמית ויו"ר ועדת אידה נודל
חיים צ'שלר – מנכ"ל המועצה הציבורית למען יהודי ברה"מ
גריגורי ושאי גולדשטיין – פעילי העליה שעלו לא מכבר
המנחה: הסופר אהרון מגד יו"ר פאן בישראל

★ קריאת שירים: המשוררות: ריבה רובק, רינה לוינזון, רות בקר, לאה ולדימירובה
★ קטעי קריאה: גילה אלמגור, אילנה־דיין ממכתבי אידה, ושיר של נעמי שמר מוקדש לאידה נודל
★ תכנית אמנותית – אורה זיטנר שולה חן

הציבור מוזמן

הננו משתתפים בצערו של חברנו
הרב גרשום הרפנס
על מות אביו
ר' יחזקאל הרפנס זצ"ל
הרב הגאון, איש האשכולות, התורה והמעש
מי יתן ולא תדעו דאבה עוד והמקום ינחמכם עם שאר אבלי ציון וירושלים
ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הועד הפועל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו
פרידה דיקנשטיין ז"ל
בתה וחתנה: לאה וברנרד לובין
בתה וחתנה: רות ומיכאל אונגר
הנכדים הנינים וכל המשפחה
ההלויה תתקיים ביום א' 4.5.86 כ"ה בניסן תשמ"ו בשעה 11.00 בקרית שאול.

הועידה הרביעית של מפלגת העבודה

ישיבת הועדה המתמדת

ישיבת הועדה המתמדת תתקיים ביום שני 5 למאי 1986 בשעה 15.00 ולא בשעה 17.00 כפי שפורסם בעתונות.
על סדר היום:
1) סדר היום של המושב השני של הועידה.
2) בחירת ועדת משנה לבחירת המרכז.
3) ענייני המפלגה.
בחירת מרכז המפלגה.
בחירת הרשימה המרכזית למרכז המפלגה החדש תיעשה רק לאחר השלמת בחירת נציגי המחוזות והסניפים למרכז. ועדות הבחירות המקומיות מתבקשות להעביר את הפרוטוקול על נספחיו לחתום מטה בדחיפות.
חברים הרואים עצמם מועמדים למרכז מתבקשים להתמודד במסגרת הסניף או המחוז.
כל החלטה להותיר חברים מחוץ לבחירה בסניפים בהנחה שאותם חברים יכללו ברשימה המרכזית היא על אחריותם בלבד.
עוזי ברעם
יו"ר ועדת המשנה לבחירת המרכז

לחברנו מזרחי יעקב
איתך באבלך במות עליך
אביך ז"ל
בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

במלאת שנה לפטירתו של חברנו
יצחק פיסקין ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
היום, יום ראשון כ"ה בניסן תשמ"ו 4.5.86 בשעה 16.00
יוצאים מהעי־גל.
המשפחה
וקבוץ אפיקים

דבר של היום דבר חדש

לחברנו איתן אדמוני
אתך באבלך במות עליך
אמך ז"ל
בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

3 פעמים בשבוע לקופנהגן
קשר ישיר
לבנגקוק (ללא חניית ביניים)
לסינגפור (חניית ביניים אחת)
לטוקיו (מעל לקוטב הצפוני)
קשר נוח למרבית הערים הראשיות במזרח הרחוק ובאוסטרליה.
SAS
רח' בן־יהודה 32, טל. 03-292233, תל אביב.

מפלגת העבודה הישראלית
המרכז
חוג יוצאי רומניה חברי ההסתדרות
הועידה הראשונה של חוג יוצאי רומניה, חברי ההסתדרות במפלגת העבודה
מתקיימת היום, יום א', 4.5.1986
בין השעות 14.30–21.00, בבית הוועד הפועל, רחוב ארלוזורוב 93, תל־אביב. באולם הישיבות קומה 7.
הכניסה על פי הזמנות שנשלחו לפעילי החוג.

בצער רב וביגון קודר מודיעים על פטירת יקירנו
יעקב רוזנפלד ז"ל
איש העליה השניה
ממייסדי מושב נטעים
הובא לקבורה ביום ג' [illegible] 29.4.86 בבית העלמין [illegible]
המשפחה
חברי ועובדי בית מושב נטעים

לצביה ולכל המשפחה
השתתפותנו העמוקה בצערכם על פטירת
זאב ז"ל
רבקה, יוסף ויונה ליכטר

הלוח הכללי

דבר היום

הנושא: טרור

הפיסגה השנתית של שבע המעצמות התעשייתיות העיקריות של המערב, הנערכת הפעם בטוקיו, מסורתה המוצהרת היא דיון בבעיות הכלכליות של המערב והשלכותיהן על ההתפתחות הכלכלית בעולם הלא־קומוניסטי כולו. אולם מעבר לנושאים אלה משמשות הפסגות, שהונהגו מאז 1975, גם לבירור של בעיות מדיניות ובטחוניות. לפי כל הסימנים, תתפוס הפעם המערכה נגד הטרור מקום ראשון במעלה בשיחות הדו־צדדיות והרב־צדדיות שבין נשיא ארה"ב לבין המנהיגים המערביים האחרים; בעניין צ'רנוביל ממילא לא יהיה למנהיגי המערב הרבה מה להוסיף למרות הרצון לנצל את השתקה בהתחלה מבחינה תעמולתית.

מסתבר כי למרות צעדי־התגמול החלקיים בתחום היחסים הדיפלומטיים עם לוב, שביצעו בימים האחרונים מרבית חברות הקהילה האירופית, רחוק עדיין הפער בין ממשלות אירופה (פרט אולי לבריטניה) ויפאן לבין ואשינגטון לגבי המשך הטיפול בלוב ובמדינות אחרות הנותנות חסות לטרור, בפרט במקרה שארה"ב תשקול מהלומה צבאית נוספת. עמוקה הרבה יותר התהום בין מימשל רייגן לבין דעת־הקהל האירופית, וביחוד בקשת המפלגות משמאל עד למרכז. מתרבות האזהרות לאמריקאים, כי בסיסי נאט"ו בשום פנים לא נוצרו לשם ניצולם למשימות נגד יעדים חוץ־אירופיים, כמו לוב ומדינות אחרות בעולם השלישי. פה ושם נשמעים גם קולות פרו־ערביים, כי במקום להתגרות בקדאפי המהפכן מוטב לה לארה"ב לפשפש במדיניותה הבלתי־מאוזנת בסכסוך הישראלי־ערבי ובאי־סיפוק התביעות הפלשתיניות למדינה משלהם, שהן כביכול המניע העיקרי של הטרור הערבי והמוסלמי נגד המערב. המשימה הקשה הניצבת כיום בפני רייגן ושאר מנהיגי המערב, היא כיצד להבטיח דרכים להמשך מערכה יעילה נגד הטרור, בלי לסכן את קיום הברית המערבית, שכן זו עלולה להיקלע למשבר חמור גם ללא מעורבות ישירה של מעצמת־העל הסובייטית היריבה.

נושא נכבד זה מאפיל הפעם על חילוקי־הדעות בשאלות כלכליות, שהן בראש סדר־היום הרשמי של הוועידה. האמריקאים, המעודדים משיפור מצב כלכלתם, מדרבנים את האירופים ליטול על עצמם יותר סיכונים למען חידוש הצמיחה הכלכלית. אך נוכח שפע הנפט הזול, ירידת שערי הריבית וירידת שער הדולר לעומת המטבעות העיקריות האחרות, המשקפת את המציאות הכלכלית בצורה אמינה יותר מאשר משך תקופה ארוכה, לא נראה שחילוקי־דעות אלה יעכירו במיוחד את האווירה בפיסגה.

ריצה לא רצינית

מאת חגי אשד

לפני שהסובייטים ידעו מה קורה בצ'רנוביל, שמענו את יאיר צבן מציע לישראל מה לעשות ומה לא לעשות בעניין

חבר הכנסת יאיר צבן הוא אחד הרציניים שבסיעתו. סיעת מפ"ם היא אחת הסיעות הרציניות שבכנסת. הם מזכירים לי תמיד מה שאומרים על ההוא: אם הוא כזה חכם למה הוא כל כך עני? אם הם כל כך רציניים, למה בכל זאת לא רציניים?

הפעם מדובר לא רק באנשים רציניים שהם לא־רציניים, אלא גם בעניין רציני מאוד, שיאיר צבן הצליח להפוך אפילו אותו ללא רציני. הוא הצליח אפילו להיות מצחיק בנושא שיכול להיות מפחיד.

ח"כ צבן. ממהרים, ממהרים

לפני שהסובייטים עצמם ידעו מה קורה בכור הגרעיני שבצ'רנוביל כבר שמענו את יאיר צבן בכל אמצעי־התקשורת, מציע לישראל מה לעשות ומה לא לעשות בעניין זה עד כדי כך שהוא הספיק ללגלג על ראש הממשלה שמעון פרס על שהוא דן ריצת אמוק להקים מיד כור גרעיני בישראל. מי שמדבר על ריצת אמוק. האם יאיר צבן גם שמע את עצמו ברדיו או שהוא רק דיבר בלי לשמוע? הרי אין לו עדיין כל מושג מה קרה ומה יכול לקרות, וכבר יש לו מה להגיד.

אם יש בישראל נושא שנרדם, אולי, יותר מכל נושא אחר יותר מ־20 שנה, ואולי קרוב ל־30 שנה, זה הנושא הגרעיני. הוא נדון בכל הדרגים ובכל הגופים המדעיים, המקצועיים, הצבאיים והפוליטיים בישראל. אין גורם אחד בישראל שיש לו נגיעה לנושא של הקמת כורי כוח גרעיניים שאינו מעורב בדיונים ובהחלטות עליו. יש גם חצי תריסר ועדות כנסת שדנו, ממשיכות לדון ועוד ידונו בו.

אילו יאיר צבן לא היה חבר־כנסת, ולא היה בסיעה שעומדת לאבד 80 אחוז לפחות ממקומותיה, קרוב לוודאי גם את מקומו של צבן בכנסת, אין ספק שלא היה אומר את כל השטויות הלא־רציניות שהוא הספיק לפלוט בנושא זה. על זה נהוג לו־מר: בוקר טוב אליהו. יאיר צבן נזכר שיש כורים גרעיניים בעולם כיון שהיתה תקלה באחד מהם. הוא נזכר שמקומו בכנ־סת לא מובטח, אפילו לא בשורה הראשונה של הפגנת אחד במאי של מפ"ם בחיפה, שגם היא נוכחה שהיא מאבדת כיוון הדרך מאז שנפרדה ממפלגת העבודה בטעות מצערת. מאז שהיא תופסת שישה מקומות של מפלגת העבודה כאילו היו שלה. גם מקומו של יאיר צבן.

חבל. יאיר צבן הוא איש רציני, בלי ספק. מפ"ם היא מפלגה רצינית. הכורים הגרעיניים בארץ ובעולם הם נושא רציני. שדנים בו ועוד ידונו בו ברצינות רבה. רק הטיפול של יאיר צבן בנושא הזה היה מאוד לא רציני. זה קורה למפ"ם לאחרונה במעט בכל נושא רציני שהיא רצה לטפל בו. אמרנו רצה? אמרנו יאיר צבן ר"צ? זו היתה בוודאי פליטת־פה לא רצינית. כמו פליטת־הפה של יאיר צבן על ריצת אמוק דווקא. עוד יחשדו בו שזה בגלל התחרות עם ר"צ.

התנצלות

במאמרו של חגי אשד מיום שישי האחרון „שורה מוקשים בחברון" חל שיבוש בהדפסה והוחלפו קטעים: הקטעים המתחילים ב„האם אנשי שלום עכשיו מעוניינים" ועד „יש מספיק צרות בלעדיהם" צריכים להופיע בסוף המאמר ולא בטור השני והשלישי, כפי שפורסמו בטעות.

המבדיל בין בנק לבנק

מאת שלמה קרמר

בל"ל ו„המזרחי" יונקים את משאביהם ממקורות כוח שאינם ישראליים מובהקים. „הפועלים" שהוא בעל מסורת שונה ומנוהל אחרת, הגיב אחרת לדו"ח בייסקי. „דיסקונט" הוא סיפור אחר, קשור לבל"ל וינהג – כנראה – כמוהו

בנק לאומי, „הבנק הצועד עם הזמן", ובראשו ארנסט יפת, מצטייר בדו"ח בייסקי כבנק שמצעיד אחריו את הבנקאות כולה וניצב גם בראש הוויסות של שערי מניותיה. מחוגי הנהלת הבנק עמדו מלכת עם פרסום הדו"ח ומסקנותיו, כאילו יש זמן. לא אחת נכתב על בל"ל שהוא בבעלות מנהליו, או שזהו בנק יציר כפיו של הרצל, אבל הרצל איננו. נראה שגם ממשיך אין לו. גם דולצ'ין נאלם דום.

בבנק מחפשים נתיבות מילוט ממסקנות הוועדה, מסתייעים בכל מי שאפשר להסתייע בו כדי להתמודד בעזרת החוק, נגד הוועדה והמלצותיה. כך גם תואם מהלך העתירה לבג"צ, בשיתוף עם דיסקונט, נגד הוועדה וסמכותה. אולם עד היום לומד הבנק את הדו"ח. כך גם מי שבראשו. אין תגובה. יש הצעות שמיות למי שיחליפו את ארנסט יפת. בתוכם גם חבר דירקטוריון שהוגדר ככושל בכל הנוגע לוויסות, אותו ויסות שסיכן את יציבות הבנק. את ארנסט יפת הגדירה הוועדה כ„בעל מעמד מיוחד ובכיר בבנקאות הישראלית". יש להניח שמספסני הוועדה שקלו כל מלה כאשר פסקו, שהיה בעל השפעה גם על הבנקים האחרים בעמדתו נגד הפסקת הוויסות. על־אף בעמדו המיוחד הבכיר, ואולי דווקא בגלל השפעתו על הבנקים האחרים בעמידתו העיקבית נגד הפסקת הוויסות, גזרו עליו את העונש החמור מכל – לפנות את מקומו ולא לעסוק עוד בבנקאות בארץ או בחו"ל. הוועדה גם ידעה, ואף נתנה פומבי לידיעתה, שהוא לא פעל לבדו בבנק לאומי. היו לו שותפים. אותו, את שותפיו וגם את הדירקטוריון שלו השאירה הוועדה בידי עצמם ובידי המוסדות הציבוריים השולטים בבנק. ואם נכון למדנו, יתכן שגם היועץ המשפטי עוד יגיע לשם.

עד כה עדיין לא יצאה בת־קול מהתנועה הציונית ומהסוכנות היהודית שתאמר שאלה יאמצו את מסקנות הוועדה הממלכתית ויפעלו ברוח המלצותיה, כפי שעשתה זאת ההסתדרות חברת העובדים, שלא לדבר על מהלך כלשהו לגבי הרכב הדירקטוריון או ההנהלה.

האם מוסדות התנועה הציונית והסוכנות היהודית מתנכרים למעשי ידי שליחיהם בארץ?

הציבור בארץ מחכה לתגובה, במתן למעשה, להודהות.

בנק הפועלים, הבנק של „המהפכה השקטה" – הנמצא בבעלותה של חברת העובדים שהתנערה בעבר מתופעות כוהניות שהתגלו במוסד[illegible] מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר ומזכיר חברת העובדים [illegible] השליטה בבנק הודיעו למחרת פרסומו של הדו"ח, כי יאמצו את מסקנותיו ויפעלו ברוחן. חלק מהמסקנות התקבל עוד בטרם סיימה הוועדה את עבודתה, ונעשו שינויים מרחיקי־לכת בדירקטוריון הבנק ובהנהלתו. יו"ר הנהלת הבנק גיורא גזית הודיע מיד על התפטרותו.

בנק הפועלים, שמקורות כוח השליטה שלו באים מאיגודי העובדים בארץ ומהמירקם הפוליטי והחברתי שלה, הגיב בהתאם לאמות־מידה של רגישות ציבורית ממשית ומקומית, גם פוליטית. לגבי מנהלו גיורא גזית, ובהבדל מוחלט מבנקאים אחרים, מצאה הוועדה לנכון לציין, ששיקוליו היו ציבוריים, מעבר לאינטרס הצר של הבנק. עוד נאמר במימצאי הוועדה, שדירקטוריון הבנק העביר בהחלטה את מלוא סמכויות הניהול לידי הנהלת הבנק.

בדו"ח־בייסקי. היועץ המשפטי צריך להמשיך את העבודה

[illegible] תחלה מעט [illegible] אפשר לפרש [illegible] האחריות לפעולות הבנק הועברה מידי הדירקטוריון לידי הנהלתו ובכך אולי יצא הדירקטוריון של הבנק פטור מאחריות למעשה הוויסות, יותר מאשר הדירקטוריונים של הבנקים האחרים שבשליטה ציבורית. אף־על־פי־כן מצאה הוועדה לנכון לקבוע את אחריותו של יו"ר הדירקטוריון אפרים ריינר. כנראה בגלל „קו ההגנה" שאימץ ריינר. ריינר טען, להגנתו שהוויסות היה בעשה נכון. הוא המשיך לדבוק בעמדתו גם לאחר שהביקורת כבר קבעה את עמדתה הנחרצת בעניין הוויסות.

בנק דיסקונט, כידוע, הוא בנק פרטי בבעלות משפחת רקאנטי. כיוון שהוא כזה, ניתנה הבטחה בהסדר המניות, שבמקרה שהממשלה תחזיק ברוב מניותיו בעת פדיון, תימצא דרך להבטיח לו את זכויות ההצבעה. כלומר, השליטה בבנק היא בדומה להסדר לגבי שאר הבנקים.

בנק דיסקונט מופיע לאורך כל הדו"ח, שלוב־זרוע עם בנק לאומי, חוסה כמעט כל העת בצל מהלכיו של הבנק הגדול. בנק דיסקונט לא הגיב עדיין. אם לשפוט לפי מנהגו בתקופת הוויסות, נראה שגם עתה ינהג בהתאם למה שיקבע בהנהלת בנק לאומי. גם לגבי רקאנטי המסקנה היא קשה וטוטאלית, ונכון היה לצפות בעקבותיה לשינוי אורחות ניהול בבנק כולו.

למעיין בדו"ח יש הרגשה כי לא מוצו המסקנות וההמלצות בשאלה אם אפשר להבדיל בין בנק לבנק. יש גם הרגשה שאם־כי כל הבנקים היו שותפים לחטא, נזכרים בנק לאומי ובנק דיסקונט יותר כמי ש„הולכים לפני המחנה", כמי שנכרתה ברית כלשהי ביניהם. שני הבנקים האחרים „הפועלים" ו„המזרחי", דומה שהיו בחזקת נגררים בתהליך הוויסות, במסגרת התחרות בין הבנקים על פלחי־שוק או על אמון ציבור הלקוחות, כל זאת אף־על־פי שבמסקנות הוועדה אין למצוא שיקול כלשהו באחריות של בנק זה או אחר בוויסות.

בנק המזרחי הגיב בהתנגדות ובדחיה היסטריות. בשלב הראשון מוקדה ההתנגדות באכזריות הסאנקציה כלפי העומד בראש הבנק, אהרון מאיר. להתנגדות נלווית הפגנת אחוות משפחה גדולה, כיאה לבנק, לעובדיו וללקוחותיו.

גם כאן, שרשי השליטה בבנק בלתי־ברורים, נטועים אי־שם במימסד של תנועת המזרחי העולמית, אך להבדיל מהתנועה הציונית מהסוכנות היהודית, לתנועת המזרחי יש חיוניות רבה, מעודבות הזדהות ברורות. יש להניח שהתגובה על מסקנות הוועדה הממלכתית עוד תבוא, לאחר הצטננות רוח התגובה המילולית הראשונית. זה רק עניין של זמן. יתכן גם שבנק המזרחי ממתין לראות תגובתם של הבנקים האחרים, הגדולים ממנו.

ועדת בייסקי לא נתנה דעתה על השונות שבמקורות כוח השליטה בבנקים שחקרה. היא הותירה פתוחה את שאלת השליטה בהתייחסותה להסדר המניות, והסתפקה בהערות בשולי הדו"ח.

קביעת השליטה בבנקים נותרה בידי המנהיגות הפוליטית־כלכלית ועיתוי הקביעה נקבע, כנראה, לתום תקופת ההסדר, כאשר רוב מניות הבנקים יהיו בידי הממשלה. או ראו יתבקשו הממשלה והכנסת להכריע בעניין. אם שינויים כלשהם בשליטה בבנקים יביאו בחשבון את מקורות כוח השליטה, ישראליותם וציבוריותם, מעבר להכרעה שתתבקש לעניין קביעת זכויות הצבעה שוות בהנפקות חרשות שיאושרו לבנקים, וזכויות הצבעה לממשלה במניות שיהיו בידיה.

העבודה שהוועדה החלה בה לא תמה. את עבודתה יצטרכו להשלים היועץ המשפטי לממשלה בתחום הפלילי. ברמה האישית והמוסדית, וצוותים וועדות מקצועיות בתחומים המקצועיים של שוק ההון והבנקאות. יש להניח שבהמשך החקירה וניתוח אירועי הוויסות, יתגלו מימצאים נוספים לגבי חלקו ומשקלו של כל בנק ובנקאי בוויסות המניות, ויוסקו מסקנות נוספות. כל זאת במעבר לתכנון של מערכת הבנקאות הישראלית העתידית ומבנה שוק ההון בעתיד.

עבודה רבה מחכה לנגיד בנק ישראל הבא של המדינה וליועץ המשפטי החדש שלה.

תעוזה ישראלית / טוביה מנדלסון

הוא חושב משמע הוא מסוכן

אם כבר להאשים מישהו אז את מועמר קדאפי. וזה המזל היחסי של אברהם שריד. אף אחד לא מעלה על דעתו להאשים את שר התיירות בכריתת הענף שהוא יושב עליו ואשר המדינה אמורה להיות ניזונה ממנו. אלא ששריד, בהיעדר עניין אחר לעסוק בו בתחנות הביניים שלו בארץ, מתחיל לחשוב. וזה יכול להיות מסוכן.

בימים האלה, למשל, אברהם שריד חושב איך להציל את תעשיית התיירות. העובדה שרק רעיון אחד פורסם השבוע בעתונות אינה מבטיחה אותנו מפני רעיונות אחרים, רבים וגדולים, הנארגים בחדרי המבצעים של משרד התיירות. על פניה נראית ההצעה של שריד הוגנת, נכונה, עכשווית: לשחרר ישראלים המתגוררים בחו"ל מהצורך לשלם את מס הנסיעות בשובם לתפוצותיהם. המספרים ששריד חשב עליהם מדברים על גידול במספר הנכנסים לארץ ב־20,000. אם נפשפש ברעיון הזה אולי עוד נמצא מאחוריו חזון ציוני: הישראלים משוחררי המס יבואו לביקור בארץ מולדתם, יטבעו בחלב ובדבש שאנו שוחים בהם בכל ימות השנה, יעשו חושבים, ומי־יודע, אחדים מהם עוד יחליטו לחזור לצמיתות. שר התיירות שריד עוד יתגלה כאיש שהמציא את הנוסחה כיצד להחזיר חלק מהיורדים, אם לא את כולם.

אלא שבאותה הזדמנות עוד יתברר שהוא גם האיש שהמציא את הנוסחה כיצד לדחוק, אם לא את כולם, עוד כמה ישראלים טובים להקים את ביתם בתפוצות. השחרור ממס הנסיעות יצטרף לשורה ארוכה של הטבות שישראלים החיים בחו"ל נהנים מהם. ישראלי ממוצע שבין שלושים ימי מילואים (תעסוקה מבצעית) לבין שנים־עשרה ימי מילואים (אימון) מכלה את זמנו בחיפוש הלוואה קצרת מועד לתשלום עבור־הלוואה קצרת מועד שלקח כדי לשלם היטל חד־פעמי על רכבו הפרטי, ובנסיונות שיכנוע וריכוך מנהל סניף הבנק המקומי שלו לחכות עוד קצת, רק עוד קצת, לפני שהוא מתחיל להחזיר את ההמחאות, ישראלי כזה שבשנתיים האחרונות לא מעלה על דעתו גם לקנות כרטיס טיסה, גם לשלם 15 אחוז היטל על הכרטיס, גם לשלם 100 דולר (בינתיים) היטל נסיעות, גם לשלם 15 אחוז על כל דולר־נוספים – עוד יגיע, בעזרת אברהם שריד, למסקנה המתבקשת מאליה שהרבה יותר משתלם, פשוט ונעים לבוא לחודש חודש־וחצי נטול מיסים לחופשת מולדת מסובסדת.

שר שריד. פנאי הוא סיגנון

לא יודע מדוע תמיד יש לי הרגשה שבעניין שריד העתונות פשוט טועה. במקום לעודד אותו לא לוותר על אף ועידה, קונגרס, סימפוזיון או כינוס – יורדים לחייו בכל פעם שהוא חוזר מאיזה מפגש של מלצרים ראשיים בהונולולו. חשוב שהוא יהיה עסוק.

להרעיש בשקט

מאת עזרא דלומי

כבר מזמן לא התנהלו „מגעים חשאיים" בין נציגי מדינות [illegible] ובפומביות כה גדולה כפי שמתנהלים בימים אלה המגעים בין ישראל לירדן. אלמלא אסון הכור בברה"מ היו הדיווחים המפורסמים ממשיכים ללוותנו גם עכשיו.

ההדלפות מסיפורי המפגשים בין נציגי ישראל לירדן מאז מלחמת ששת הימים כבר הפכו לפולקלור, אולם בעבר הם הגיעו לידיעת הציבור רק לאחר מעשה, בבחינת „לגמור ולרוץ לספר לחברה", הפעם הסיפור הוא כפי שמגדיר זאת התיאטרון: „מחזה בתוך מחזה".

אם שיחות אמורות להיות דיסקרטיות מדוע הן הופכות מיידית לנחלת הציבור כולו, ואם הן מוגדרות „שקטות וחסויות" לשם מה הפומביות הצעקנית?

ניתן היה לשער שמגעים אלה הם עוד הילוך סרק בתוך נבכי הדיפלומטיה המזרח תיכונית, לפיכך הוחלט להפכם לתרגיל חיובי ביחסי ציבור מדיניים, ואולם תגובתו הנזעמת של המלך חוסיין („ג'רוזלם פוסט" 29.4.86) נוכח ההדלפות ודאגתו של ערפאת מן המגעים מפריכים השערה זו.

גם העובדה שבד בבד עם המהלכים הדיפלומטיים מתחולל בהנהגת אש"ף מרד שכיוונו פרו־ירדני מובהק, וזאת לצד מאמצי המלך להגביר את אחיזתו בגדה, מצביעה הפעם על סיכוי לכיוון מעשי אפשרי של המו"מ שעלול להנזק בגין חשיפתו.

ייתכן וכותבי ההיסטוריה עוד יגלו שלא מעט גורמים בישראל דיברו גדולות ונצורות בשבחי האופציה הירדנית רק כאשר זו היתה רחוקה מאפשרות מימוש, אך כאשר נוצרו תנאים לתחילת מימושה (תכנית הקונפדרציה 1972, הסדרי ביניים 1974) נעשו כל הטעויות והורמו כל הקשיים כדי להחזירה אל תחום משאלות הלב.

גם אם הדבר לא נעשה מתוך כוונת זדון הרי שלפחות לקחי העבר מלמדים שבכל שהשפעתה של ירדן נחלשת, כן עולה יכולת הווטו של אש"ף. מפתיע שהלקח טרם נלמד. מבחינה זו דומה כי הארועים האחרונים סביב השיחות עם הירדנים יכולים לשמש נדבך במסורת בלתי מפוארת זו.

יותר גרנדיוזית מגרנדיוזית

מאת יקיר צור

הפסטיבל סביב ראש הממשלה במסגרת אירועי־המימונה עבר את תחומי הטעם הטוב. לזכותו של פרס ייאמר, שהוא קיבל זאת בהבנה. בכל פעם שטעם מופלטה לא שכח לומר, שזה באמת טוב מאוד הדבר הזה

עשן הסטייקים הלבן שהתנשא מעל מוקדי השמחה של חגיגות המימונה, בגן סאקר בירוש־לים, בפארק הירקון בתל־אביב, תחת כל עץ ועל כל פיסת דשא רענן, שב והוכיח לכל מי שהיה זקוק להוכחה כי עבור עמך ישראל לא השתנתה המימונה הזאת משאר קדמותיה, אם כי השנה אפילו נוסף לה ממד של גרנדיוזיות על גרנדיוזיות. לא עוד „בית פתוח" שבו יכול אדם לבוא אצל חברו, לשבת ולטעום ממאכלי החג, אלא מוקדי אירוח רבי רושם ולא רק בב־תים פרטיים אלא ברחובות, בבתי המלון ובכל אתר אפשרי, איש לא יימלט משמחת החג. מע־יון בעתוני ערב החג שהוקדשו למימונה ניתן לחשוב שהמדובר לא בחג החוזר על עצמו מדי שנה אלא לפחות בחגיגות ההכנה להכתרת מלך ישראל במלכות ישראל המתחדשת.

המימונה הוא חג מסורתי עממי שמקורותיו ושורשיו נטועים בחיי היהודים במרוקו. הניסיון להדביק לו סמלים ומשמעויות בעלי אופי או־ניברסלי משמש לצורכי ההסברה של תועמלני האירוע יותר מאשר תורם ליציקת תכנים חד־שים לחג. לראות את טדי קולק לבוש גלביה ותרבוש מקבל את פני אורחיו בביתו הפתוח, מחמם את הלב ואף מעלה חיוך על השפתיים, אבל בשנה הבאה הרי יופיעו בתלבושת זו עוד כעשרים ראשי ערים, אישי ציבור או רודפי פר־סום אחרים. מחג עממי הבא לבטא את רגשותיו של האדם הפשוט נהפך חג המימונה אמצעי לפוליטיקאים המקומיים ולרודפי כבוד אחרים להשתתף לאור זרקורי הטלוויזיה בחברתם של שועי הארץ, לדחוף להם מופלטה לפה ולחייך יחד עימם לקול תיקתוק המצלמות.

בערב החג ולמחרת היום ראינו את ראש הממשלה שמעון פרס עובר ממקום אירוח אחד לשני, מתקבל באהבה ובחום רב ונאלץ שוב ושוב לאכול ולאכול. זכותו של ראש הממשלה ואף חובתו לכבד בנוכחותו את חגה של כל עדה, כפי שאומנם הוא עושה ועשה יומיים קודם בחגיגות ה„סיירן" של יהודי כורדיסטאן האיר־נית. אולם הפסטיבל סביב ראש הממשלה במסג־רת אירועי המימונה עבר במקצת את תחומי הטעם הטוב. לזכותו של פרס ייאמר, שהוא קי־בל הכל באהבה ובהבנה. בכל פעם שטעם מן המופלטה בדבש לא שכח לומר, כאילו זו היתה הפעם הראשונה, „זה באמת טוב מאוד הדבר הזה". כך בערב החג ברחוב הפתוח בשכונת קט־מון וכך למחרת בגן סאקר בהצגה חוזרת בפני אמצעי התקשורת. פרס לא הסתפק במגע עם הפונקציונרים של העדה, וביקש או אולי התב־קש להסתובב בין אלפי החוגגים בגן. כשהוא מוקף עשרות אנשי ביטחון ושוטרים התנהל לאיטו בין אלפי המבלים כשאחריו משתרך שר־בל של אנשים המבקשים לגעת בו או לפחות להציץ מקרוב ב„איש הזה עם השער הלבן". פרס לחץ אלפי ידיים, התחבק והתנשק עם אחדים שהצליחו לחדור מבעד לטבעת אנשי הבטחון שהקיפו אותו, אך יותר מכל נהנה לנשק תינו־קות על כתפי אמהות, שינוי משמעותי לעומת זכרונות המימונה שלפני ארבע וחמש שנים.

המימונה הוא חג שנקלט בתודעה הישראלית ואולי משום כך משנה לשנה גדל היקפו. כיוון שלהצלחה אבות רבים, רוצים כולם להסתפח אל ההצלחה. כך נכנסו השנה לתמונה מלבד תנועת „ביחד" המארגנת את רוב החגיגות, גם תנועת „האוהלים" בירושלים וארגון נעמ"ת. אירוע כזה מחייב יחסי ציבור בהיקף נרחב ואכן קשה להד־כר במתקפה כה מרוכזת של תקשורת ויחסי צי־בור. עשרות קומוניקטים, שמרביתם חזרו על עצמם ולא חידשו דבר, הופצו בימים שקדמו לחג במערכות העתונים. כל גוף או תנועה שנט־לה חלק בארגון החגיגות החזיקה מערכת נפרדת של יחסי ציבור. הכפילות שנוצרה לא היתה נעדרת גם מידה מסוימת של תחרות וניגודי אינטרסים בין הגופים השונים.

בערב החג בתום ההצטופפות בביתו של טדי קולק וליד שולחן ראש הממשלה ברחוב הפתוח בשכונת קטמון, נפרדתי מן ההמון הסואן ובאתי לביקור מימונה פרטי בביתה של דניס. דניס היא ידידה מן האוניברסיטה שדרך מאכליה הנ־פלאים התוודעתי גם למסורת הכנסת האורחים של יהדות מרוקו. אצל דניס לא השתנה השנה דבר. שולחן החג היה מלא מכל טוב הארץ, אותו טוב לב שופע ואותה קבלת פנים חמה. אחר כך כששוחחנו על הנושא אמרה בשמץ של תרעומת „אומרים שזה עלה לפחות עשרים אלף דולר". ואולי יותר? מי סופר.

صكنا من الاهل

מכתבים למערכת דבר

הלאה החומייניזם

הננו עדים מדי יום למסע של כפיה דתית ההולכת ולוחצת על עם ישראל בארצו ללא כל מעצור. החומייניזם הולך וכובש לו נחלה מסביב והורס כל חלקה טובה של חברה דמוקרטית עליה חלמו מייסדי המדינה והורינו שבאו לארץ כחלוצים ובונים ואשר ברחו מחברה מגוונת בתפוצות במסגרתן של העליות העתיקות.

במצב עניינים זה כבר אין להתפלא על רבים וטובים המצפים לרדת מהארץ וחובה על כולנו לקום ולזכור עצור לנבחרינו מכל המפלגות, על מנת למנוע בכי של דורות כבר בקרוב, על חברה וביות שנהרסו בגינם של קנאים מעטים השוכי מאור ושכל.

איני גורס שצריך לזלזל דתיים ומדינה יהודית יכולה לתת בסיס משותף לכל המגזרים ללא כפיה. ברם, חובה להפריד ומיד הדת מהמדינה ויחיה כל תושב בה באמונתו במסגרת ד' אמות שלו – בביתו: הבה נהיה יהודים בבית ובני־אדם בחוצות.

לא יתכן שמישהו יאסור עלינו לנסוע בשירות ציבורי בשבת, או להתבדר בה. צריך לתת לדתי לשבת בביתו בשבת הקודש ומבלי שימנע מאיתנו לעשות כרוחנו מבחוץ. איני בטוח בנחיצותו של רכבל, במיוחד במקום בו הוא נמצא. ברם, עובדת קיומו אינה מרשה לאיש להתנגד להפעלתו ואל ינסו חומייניסטים להטיל עלינו מורא במשברים ממשלתיים ואחרים. יתר על כן, חובה על כל בר־מחשבה ודעת לאסור הזדהות עם חוגי קנאות אלה וכוונתי לכל מפלגות הקואליציה או האופוזיציה שהציונות היא הדגל שלהן ואף אלו המסורתיות שלקחו חלק בבנין הארץ.

חובה על כל מפלגותינו להתאחד לרעיון שינוי והתאמת "הסטטוס קוו" לחיים מודרניים ולאשר בחוק בכנסת, "שעון קיץ" כחוק קבע של מדינה נאורה המצווה על חסכון ועל יעילות. כמי שנולד וגדל בארץ יודע אני כי ניתן לחיות יחד עם דתיים ועם זרים תוך הבנה ורעות ודווקא עסקנינו חייבים יחד להרים רגל זה ולהוליך העם לקראת זאת. כדי למנוע ההרס של ביתנו על שלמותו ושלומו נתנו רבים מעמיתינו נפשם ודמם.

ישראל קסטנברג
קרית־חיים

אקולוגיה רוחנית

צמד המילים בכותרת לקוח מדבריו של הסופר ישראל כהן ז"ל בוועידת הסופרים הכ"ח.

לכול יש דואגים במדינתנו. לשמורות הטבע, לעתיקות. צער בעלי־חיים. לצבאים ברמת־יששכר. רק לחוסן הרוחני והמוסרי של העם הזה, וביחוד לנוער, אין דואג. התוצאה שוד ושבר, כל־כך הרבה בני־בליעל, סוטים למיניהם, גנבים, אנסים וגם רוצחים. כל־כך הרבה גירושין, והנובע מזה הרס חיי משפחה. חינוך ילדים לקוי ואין עומד בפרץ. אבל לא כזה היה הנוער שלנו פעם. הנני נזכר בדור שלנו – דור שהגשים את המהפכה הציונית. יסדנו את החלוץ, מילאנו את התנועות הפועל־ציונית. עלינו לארץ. כבשנו עבודות ומקצועות לעובד היהודי. ומהיכן כל זה נבע? היכן הם המעיינות שמהם שתינו ומהם שאבנו את ערכינו הרוחניים המוסריים?

הנני חושב, כי כל זה קיבלנו מן החינוך היהודי בחדרים ובישיבות – חינוך שהיה מבוסס על מוסר ועל אהבת הזולת; וההמשך בתנועת־הנוער על הגשמה ציונית. גם בחלק הדתי של העם היה מהפך ציוני. הם יסדו את החלוץ־המזרחי. יחד אתם נאבקנו עם צעירי האגודה שלא נתנו לנו להציב קופסאות קרן הקיימת בבתי כנסת ובבתי מדרש.

גם ההורים שלנו, על אף כל הדאגות לפרנסה שלא היתה מצויה, הקדישו חלק מזמנם לתורה. לא רק יהודים למדנים, אלא גם פשוטי־עם: סנדלרים, נפחים וקצבים ישבו בין מנחה למעריב בבתי מדרש ולמדו עין־יעקב ופרקי־אבות ועל תהילים אין מה להוסיף, זה היה לחם־חוקם היומי. לכן הדור הזה היה כולו זכאי והגויים שכנינו, קינאו בנו. היהודים לא שותים לשכרה ולא מכים את נשותיהם.

יש רושם, כי משהו לקוי בחינוך שלנו כעת. הדגש הוא על תועלתיות. לכן, לפי דעת רבים, יש לשנות את שיטת החינוך. יחד עם התועלתיות שגם היא חשובה, יש לשים את הדגש על ערכים. יש להעביר שיעורים במוסר ובאורחות טובה החל מכיתה ו' ומעלה. בצבא, כור ההיתוך של העם, צריך יחד עם החינוך הצבאי, לחנך לערכים ויחסי אנוש. יש לעודד את כל הארגונים הכלכליים במדינה להעביר בין חבריהם קורסים באורחות טובה וביחסי אנוש. לא לחינם מדגיש התלמוד כי עבירות בין אדם למקום יום כיפורים מכפר, אבל עבירות בין אדם לחברו יום כיפורים לא מכפר. הווה אומר, עבירות בין אדם למקום הן מעניינו של הפרט, אבל עבירות בין אדם לחברו הן מעניינו של הכלל ועל הכלל לדאוג שנהיה מחוסנים מהנגעים הללו.

א. רוזנברג
חולון

תפתחו קצת העיניים

לאחר ארבעת השידורים של הראיונות בשידורי "קול ישראל" של ערנה פאר עם המחבלת נריה, אולי ה"אפילוג" של השידור יפתח במקצת העיניים העיוורות של כל מיני יפי נפש, צועקי שלום, "שלום עכשיו", "יש גבול" והסובולים למיניהם ויתחילו להבין עם מי יש לנו עסק פה.

זה החל בשנות השלושים בחוקי נירנברג, ושנות הארבעים בהסגרת מיליוני יהודים בגיטאות כאילו לרכז ולשלוח אותם למקום מרוכז עד אחרי המלחמה, עד שילוט תחנת הרכבת בטרבלינקה כאילו זאת תחנה במציאות עם נאומים יפים (ראה ספרו של שמואל ווילנברג "המרד בטרבלינקה"), עד הכנסת היהודים למקלחות והזרמת גז במקום מים, ועד הפגישה עם כתבים ישראלים בבירות עם ילד על הברכיים, ועד הגנבות של הצילומים והקסטות של ערנה פאר וסידורה של מנהלת בית הסוהר בנוה תרצה, הקשר המתנתרתי בבית הסוהר בזמן ה"הרטה". זו שרשרת אחת החל מאבי־אבות הטומאה, תלמידו ויורשו המופתי אל־חוסייני (ויהודי מהגויים שביקר באושביץ לראות איך שורפים יהודים) עד תלמידו יאסר ערפאת עם האמנה הפלשתינאית שלו, שמטרתה מחיקת ישראל מעל המפה.

אולי הגיע הזמן, רבותי יפי הנפש, קצת להתפקח ולפתוח העיניים? עד שלפתות יהיו "שלום עכשיו", "יש גבול" וסובולים למיניהם גם בארצות ערב.

דוד פרח
רחובות – חבצלת

"רב־הפנים" והשעון

מְהַקְתֵּק "שְׁעוֹן־הַקִּיר" בְּאוֹן,
כְּרָגִיל, בָּא בִּזְמַן (כְּמוֹ שָׁעוֹן)
וּמַזְכִּיר לַצִּבּוּר,
שֶׁגַּם פֶּרֶץ (כְּבוֹדוֹ)
זֶה, בְּעֶצֶם, אוֹתוֹ הַ"גָּאוֹן".

★

הוּא נוֹהֵג כְּמוֹ "גְּבִיר־אַחֲוָה",
כְּקוֹדְמוֹ, גַּם אֶצְלוֹ אֵין תְּזוּזָה,
וּמַדּוּעַ אַחִים??
"כִּי בְּטִיחוּת בַּדְּרָכִים,
זֶה עִנְיָן שֶׁל כַּשְׁרוּת־מְזוּזָה"!

נחמיה אורגד
רמת־גן

תשובת ישראל למלך מרוקו

אם הוא רוצה שנציג ערבי ייפגש עם ראש ממשלת ישראל כדי לתבוע מאיתנו שטחים – שיכבד וישב בביתו.

כל איש צבא שלמד בבית ספר לקצינים יודע שאם ישראל תוותר על השטחים (יהודה, שומרון, מזרח ירושלים והרצועה) – היא אבודה. הערבים יודעים זאת ולכן הם תובעים מאיתנו בלי הרף את השטחים (וכמובן בלי תמורה). צריך להראות למלך מרוקו את המפה הכוללת את ארצות ערב לעומת ישראל: 12 מיליון קמ"ר שלהם, 27 אלף קמ"ר שלנו. שיראה, שלהם יש פי 600 מאשר לנו.

אם מלך מרוקו היה מציע לתת לנו קצת מדבר תמורת שלום, היינו מאמינים בכנותו. אך אם הוא תובע מאיתנו את "כבשת הרש", או בביטוי אחר את "הבטן הרכה" שלנו – ברור שאינו מעוניין בשלום אלא רק לשמוט מאיתנו את המאחז הבטחוני שבלעדיו אנו אבודים. ועוד משהו "קטן": אם הערבים מעוניינים באמת בשלום, שיבטלו תחילה את החרם הכללי הטוטלי עלינו. לא יתכן, שהם יישבו עימנו למשא ומתן בעת שספורטאיהם מוחרמים על המשך השתתפותם בטורניר ספורטיבי עקב סירובם להתחרות בספורטאים ישראליים.

אלישע גלזר
רחובות

בחירות – עכשיו או משאל־עם

הבעיות של המדינה אינן ענין אישי של שר זה או אחר. של ראש ממשלה זה או אחר. ואפילו לא של מפלגה זו או אחרת. מה שעומד להכרעה היא בעיית הצמיחה הגדולה המיידית – כן או לא.

לכלכלנים המקצועיים זווית־ראיה מאוד מוגבלת של שערי חליפין, מאזן סחר־חוץ, מיסוי, איזון תקציבי ועוד. כל אלה דברים חשובים ביותר. אולם יש דברים חשובים הרבה יותר, ואלה הם תנאי הקיום של מרבית אזרחי ישראל.

בשנים האחרונות הלך הפער והתרחב. הצטבר הון עתק אצל מעטים, כולל שכירים בדרגות הגבוהות, וחסר הממון לקיום בשכבות התחתונות הזקוקות לסיוע שלא תמיד הוא מכובד. רק הגבלת ההתעשרות, לקיחת ההון מהשמנים והפנייתו כולו לצמיחה, לתעסוקה, לייצור, לייצוא, לחיסכון ביבוא – הוא שיביא את המיפנה הדרוש. יש גם להגביל את היבוא ולא לתת חופש ליברלי וקפיטליסטי בנושא רגיש זה. כל המדינות המפותחות נוהגות כך. רק בישראל קיימת עדיין ההפקרות כהשקפת עולם שאבד עליה הכלח.

טוב שהגוש הליברלי־קפיטליסטי יילך למדבר הפוליטי, ואילו הכוחות הפועליים העממיים הנמצאים שם ישתפו פעולה עם תנועת העבודה בשינוי פני הכלכלה והחברה בישראל. אפשר אפילו לערוך משאל־עם במקום בחירות: צמיחה – כן או לא. רווחים מנופחים – או רווחה חברתית. העם הנבון – יידע כיצד להכריע. יש לתת לו את רשות ההכרעה ומייד!

עמי ליבנה
עין חרוד, מאוחד

למען בחירות ישירות

מחדלים רבים עברנו בהנהגתם של המנהיגים הפוליטיים הנוכחיים ולמרבה הפלא הם עודם בשלטון. ברור לכולנו, שלא רצונו של העם שומר על הפוליטיקאים אלא שיטת הבחירות היא ששומרת עליהם.

זה שנים מדברים על בחירות ישירות־אזוריות כתנאי מוקדם למנהיגות טובה. לפני זמן קצר הוקמה "התנועה למען בחירות ישירות". מטרת התנועה היא לקדם את הבחירות הישירות מנושא של חשיבה אוטופית לנושא בוער של החברה הישראלית שממנו לא יוכלו הפוליטיקאים להתעלם. האמצעים כוללים הפגנות, הסברה, עצומות וכדומה. עצומות התובעות בחירות ישירות מופצות כעת בכל המדינה. היעד הוא להחתים 100,000 אנשים בחודשים הקרובים. באביב יתקיים "שבוע בחירות ישירות".

יותר מדי אנשים נתנו יותר מדי למען הקמתה וקיומה של המדינה משנאפשר לה להתפורר בידי "מנהיגים" אלה. אנו קוראים לכל אחד המכיר בצורך גדול זה לקחת עצומה ו/או לעזור בארגון שכונתו לקראת הפעילויות הבאות. להתקשר ל־02־553־602, או לכתוב לרח' המלך ג'ורג' 59 ירושלים. מי שאינו חלק מהפתרון, הוא חלק מהבעיה.

איתמר מרכוס
יושב ראש התנועה למען בחירות ישירות

תרומה למאבק בתבוסנות

הנני רואה חובה נעימה להביע קורת רוח וברכת יישר כוח לעתונאי חגי אשר על מאמרו המאלף "מוסר של נייר טואלט" ("דבר" 3.4.1986).

השגותיו תרמו רבות למאבק נגד רוח התבוסנות ההרסנית והאנטישמיות שבאה מבפנים.

כחבר ותיק בתנועת ובמפלגת העבודה שמחתי מאד שדברי הביקורת המוצדקת הזו על ההלקאה העצמית הכמעט בלתי־מרוסנת, כפי שהיא מוצאת ביטוי בתחומי חיינו השונים ובמיוחד כאמור בתיאטרון העירוני בחיפה, נאמרו וראו אור בבטאון פועלי ישראל.

השנאה וההאשמה העצמית גורמות לעיוות המחשבה וכושר הניתוח – וכמובן לדיכדוך העם ובעיקר הדור הצעיר, בתקופה קשה למדי לעם ישראל. לכן יש להתריע על התופעה בכל הזדמנות אפשרית!

ולכותבים ולאנשי הביצוע למיניהם ברצוני להציע לשוב ולחזור ולזכור (!) את ההיסטוריה היהודית העתיקה וגם החדשה, המלמדת על סכנות התבוסנות והאנטישמיות העצמית.

קרית־ים מיכאל יוליוס בודנר

מודיעין

טלוויזיה

5.30 פרפרים... [illegible]
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 משדר־מיוחד לחג... (ערבית).
7.00 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 עד פופ – ראיון עם חוה אלברשטיין, שתשיר שניים מן השירים שבתקליטה החדש "מהגרים". עוד בתכנית סרטוני וידאו של סנדרה, סטיבי וונדר ואחרים. מנחים: ענת דולב ומנחם גרנית.
9.00 מבט לחדשות ומוסף "שער ראשון".
9.45 "סובב תשאיר" – סדרת ריגול ומתח אנגלית בת ... פרקים: [illegible]
10.40 "סוף צימוקי" – של "הורקנה" [illegible] האחרון בחייו של אדם. ד"ר בריאן רבינוביץ, העוסק בגריאטריה סיקומית, פרסם לא מכבר את הספר "גילו של אדם", ובו ידובר בתכנית. משתתפים: ד"ר בריאן רבינוביץ, יהודית איתן בת 76 ויעקב גולדבורם בן 91. מנחה: ירון לונדון.
11.20 "מלוא הבית" – פרק שני: "גם אמא באה".
11.50 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד: שניים אוחזין.
08.40 מסך לספרות (יסודי): תבור הסביבונים.
09.00 אנגלית ר.
09.20 השעה שלנו: הקלבר פין.
10.10 אנגלית ד.
10.30 הגיל הרך: פרפר נחמד.
11.00 חשבון ה': הרבון לעשרוני.
11.15 צרפתית.
11.30 ביאוגרפיה ה"ר: מנהיגות וזהות, בצרים.
12.00 ספרות (על יסודי): שתי הספות.
12.25 אנגלית ט'.
1.00 אנגלית י'.
2.00 מה זאת אומרת: יום שאחר בשורה אבותם.
2.25 פרלודים, ב': המלחין המנצח אנטוני הופקינס מסביר בקצרה את הפרלודים 15־5 מאת שופן, והפסנתרן אשכנזי מנגן אותם בשלמותם.
3.00 האוניברסיטה הפתוחה: מבוא למדעי החיים: התא מבנה ופעילות: אמנות בעידן הטכנולוגי, ריכטר.
4.00 רחוב סומסום: לחובבים.
4.30 שרון קטן וטוב: פרק 3.
5.00 ערב חדש.

רדיו

קול־המוסיקה

07.07 הבוקר: "הגיגת אלכסנדר", קונצ'רטו גרוסו בדו מג'ור (תזמורתו של ז'־פ פאיאר); גדשרי: שלושה מחולות כפריים (תזמורת לייד/פול שטראוס).
07.30 שחרית מוסיקלית – רבייק: סימפוניה קונצרטית בסול מג'ור, לשני חלילים ולתזמורת (ק. שימונתא; מנדלסון: סמפוניה במי־במול מג'ור (מנחם צוקרמן); סו־סנס: קונצ'רטו מס' 3 לכנור ולתזמורת (סולן פייר אמויאל); ינוף סוק: "ספר אגדה".
09.30 קונצרט בוקר – רוסל: סונטה מס' 1 לכנור ופסנתר; גרנדוס: תמונות רומנטיות; שוברט: תמישיית "הפורלה"; מוצרט: סימפוניה קונצרטית לכנור, ויולה ותזמורת (קרמר קשקשיאן/ הרנונקורט).
12.05 אמנים באולפן – באך־קבלבסקי: סונטה מס 2 בדו מינור (תאה רפאלי, פסנתר); סלילה ג'ייקובס, סופראן, יונתן זק, פסנתר – רוול: שחרזדה; ריצארץ: 2 שירים; רחמנינוף: 7 שירי־עם ספרדיים.
13.00 קונצרט צהריים – רביםי: פינת הילדים (ת, ריטר, פסנתר); צ'ייקובסקי: סוויטה מתוך הבאלט "מפצח האגוזים" (הפיל. מברלין/מ, רוסטרופוביץ'); רחמנינוב: קונצ'רטו מס. 3 ברה מינור לפסנתר ותזמורת (א, גבריליוב / הסימפ. סברית המועצות/א. לזרב; פרוקופייב: הקנטטה "אלכסנדר נייבסקי" (א. ארחיפובה, מבודסופרן/תז. + מקה, קליבלנד/ר, שאיי).
15.00 למי סידורה – להו מה פול. (ש.ת).
16.00 קונצרט מנחה – מוצרט: סימפוניה מס. 26 במי במול מג'ור (אקדמיה למוס. עתיקה/כ. הוגווד); יאנאצ'ק: רביעיה מס. 2 לכלי קשת, "מכתבים אינטימיים" (רביעיית מדיצ'י); ברהמס: קונצ'רטו מס. 2 בסי במול מג'ור, לפסנתר ותזמורת (ו. אשכנזי / הפיל. מוינה / ב. האיטינק); דבוז'ק: סימפוניה מס. 4 ברה מינור (הפיל. הצ'כית/ו, נוימן).
18.30 מוסיקה ליום ראשון – י.ס.באך: קנטטה מס 12, "בכי, יגון, קינה, נהי" (פאל אסווד (אלט) קורט אקילה (טנור) מקס פון אגמונד (בס) מקהלת הנערים מטלץ, מקהלת קינגס קולג' מקיימברידג', קונסורט ליאונהרדט בניצוח דייוויד ווילקוקס); במהבך: קנטטה על מותו של הקיסר יוזף השני. (מרסיה אריד (סופרן) ג'אסטין דיאז (בס) זמרי קמרטה בהדרכת אברהם קפלן, התז. הפיל. של ניו־יורק, המנצח: תומאס שיפרס); קרס תומאס: מיסה כלה אופוס 1 (אווינה פרהבר סופרן אולריקה בליציאן (אלט) תיאו אוסמייר (טנור) היינר אקלס (בס) מקהלת סנטה קרוצ'יס מהאמבורג, המנצח אולריך ברמסטלר).
20.05 ערב טוב – ויואלדי: קונצ'רטו בדו מג'ור, לכלי נשיפה "סן לורנצו" ותז. קאמרית של אירופה/א. סנדיגה; ארן: פתיחה מס. 4 בפה מג'ור (אקדמיה למוס. עתיקה/כ. הוגווד).
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – קונצרט בגגינת רביעיית קרויצבורג, ברלין – ומלינסקי: רביעיית מיתרים מס' 4; אנטון פון ווברן: רביעיית מיתרים אופ. 28; ברג: סוויטה לירית.
22.30 מסורות מוסיקליות בארץ.
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק.

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – צרפתית למתקדמים: שעור מס' 27.
12.05 "בערוגות הבושם".
14.06 תבניות לילדים – "שירים ומ חברים של ספורים": "לאן החסידות עפות" מאת יהואש ביבר: "בוק הדוד הקוסם" מאת אריקה מאן: לקראת שידור.
15.30 עולם המדע.
16.05 לאור הכרונות – עם רוחמה אלעור (ש.ח.).
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – צמיחת המדינות החדשות באפריקה.
19.05 "מחשבת ישראל".
22.05 תמה ועץ – התחשבות בילד בעת גירושים.

רשת ב'

10.05 עיניי חברה ורווחה.
17.10 שידור משחק כדורגל בין נבחרת ישראל לבין ארגנטינה שידור חי מהאיצטדיון ברמת־גן.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 "אומן בשבוע".
22.05 "תזמורות כליינשיפה" "בבקשה".
23.05 "צלצל שלישי".

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק.

גלי צהל

16.05 "רדיו ספורט".
17.30 כותרות.
17.50 יומן ספורט.
18.05 "שעה קלה על כלכלה".

בתי קולנוע

תל־אביב

[illegible]
אסתר: מרגלים שכאלה 9.30, 7.15, 4.30
אורלי: פירמידת הפחד 9.30, 7.15, 4.30
אלנבי: הסוסר ממנהטן 9.30, 7.30, 5
בן־יהודה: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
גורדון: הסיפור האמיתי 9.30, 7.15
גת: פעמים במשך החיים 9.30, 7.15, 4.30
דקל: בעקבות אוצר הנילוס 9.30, 7.15
דרייב־אין:
פירמידת הפחד 7.15
סילברדו 9.30
חצות סקס
הוד: רמבו 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין: פנראגנו 11.15
חן 1: שורת המקהלה 9.50, 7.20
היפהפיה והיחפן 2.30, 12.30, 10.30
חן 2: נכי גאון 9.40, 7.25, 2.30, 12.30, 10.30
חן 3: שנת הדרקון 9.40, 7
עליסה בארץ הפלאות 12.30 10.30
חן 4: סיפורה של מאדי 9.40, 7.20
תינוק מחוז הפלאות 2.30, 12.30, 10.30
חן 5: תרגיל לרופאים מתחילים 9.40, 7.30 / הגונים 2.30, 12.30, 10.30
לימור: שכרון חושים 9.30, 7.15
לב 1: גבירתי המאמן 9.45, 7.30
לב 2: מטרה 9.45, 7.30
מוזיאון תל־אביב: חיוך הגדי 9.30, 7.15
מוגרבי: צוחק מי ששוטר אחרון 9.30, 7.15
מקסים: הכבוד של פריצי 9.30, 7.00
סינמה 1: אינדיאנה ג'ונס 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 2: בחזרה לעתיד 9.30, 7.15, 4.30
סמדר (?): מחוץ הלרתא... [illegible]
סטודיו: דאריל 9.30, 7.15
פאר: חלומות מתוקים 9.30, 7.15
פריז: מסע עסקים של אבא 4.30, 2, 11.30
צוותא: חייל הלילה 8.00
צפון: אלבי 9.30, 7
תמר – רמת־אביב: מים מים 9.30, 7.15, 10
11.30 מופע הקולנוע של רוקי
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15, 5.45, 4.30
תכלת: להב משונן
תל־אביב: מחוץ הלרתא 9.30, 7, 4.30

יפו

החזיה הישראלית: רמבו 9.50, 3
יום ו' 12"10 הצגה שתמפים לדידה

ירושלים

אריסון: מחוץ הלרתא 9.15, 7, 4.30
אדיסון: סגור
אורנע: גבירתי המאמן 9.15, 7, 4.30
בית אגרון: שר הטבעות 4.30
דמעות של שתיקה 7.00
אהבה ואנרכיה 9.30
חצות מלון נירנבמפטייר
האולם הקטן בבנייני האומה:
הסיפור האמיתי 9.30, 7.15
הבירה: ניפגש בסיבוב 9.30, 7.30, [illegible]
אורגיל: תרגיל לרופאים מתחילים [illegible]
כסית: זכרונות מאפריקה 9, 5.45
סמדר: בחר בי 9.15
עדן: רמבו 9, 7, 4.30
רון: בתי וקליד 9.30, 7.30, 4.30
מיטשל: שיכרון חושים 9.30, 7.15

חיפה

אורה: זכרונות מאפריקה 9.15, 7.00
אורלי: פעמים במשך החיים 9, 7
היפהפיה והיחפן 3.00, 11.00
אמפיתיאטרון: רמבו 9.15, 7
ארמון: צוחק מי ששוטר אחרון 9, 6.45
עצמון: נפגש בסיבוב 9.15, 7
חן: נאסי גאן 9, 6.45, 4.30
פאר: מרגלים שכאלה 9, 6.45, 4.30
קרן־אור: מסע עסקים של אבא 9.00, 6.30
רב גד – 1
שורת המקהלה 9, 6.45, 4.30
רב גד – 2
גבירתי המאמן 9, 6.45, 4.30
רון: מחוץ הלרתא 9.00, 6.45, 4.30

קרית־ביאליק

כפיר: סילברדו 9.15, 7
סביון: גבירתי המאמן 9.30, 7.30

קרית־חיים

בית העם: מחוץ הלרתא 9.30, 7

קרית־ים

ניצן: נפגש בסיבוב 9.15, 7

קרית־מוצקין

אורות: זכרונות מאפריקה 9.15, 6.45

אשדוד

אסתר: מחוץ הלרתא 9.30, 7
אשדוד: להב משונן 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: מחוץ הלרתא 9.45, 7.30, 4.30
מאור: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
רחל: צוחק מי ששוטר אחרון 9.30, 7.15

באר־שבע

חן: מחוץ הלרתא 9.30, 7.15

בת־ים

אורנים: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
עצמאות: מחוץ הלרתא 9.30, 7, 4.30

הרצליה

היכל: זכרונות מאפריקה 9.00, 6.00
מלון דניאל:
הכבוד של פריצי 9.30, 7

חולון

ארמון:
צוחק מי ששוטר אחרון 9.30, 7.15, 5
11.30 גבעת הטרשים
מגדל: מרגלים שכאלה 9.30, 7.15,
מתנאים קרית שרת: רומן בהמשכים
מסע האורורים 4.30 7.15, 9.30
סביה: מחוץ הלרתא 9.30, 7, 4.30
רינה: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15

טבריה

אביב: רומן על בסוס 9.15, 7

כפר־סבא

[illegible]
חן: מחוץ הלרתא 9.15, 7

לוד

אורלי: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
בית זית: מחוץ הלרתא 9.30, 7

נהריה

הוד: מחוץ הלרתה 9.30, 7

נתניה

סמוחיה: הכבוד של פריצי 9.30, 7
הסיפור שאינו נגמר 5
אסתר: מחוץ הלרתא 9.00, 7
שרון: שורת המקהלה 9.15, 7

פתח־תקוה

שלום: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
היכל 1
זכרונות מאפריקה 9.30, 6
היכל 2
מחוץ הלרתא 9.30, 7, 4.30
היכל 3
בחזרה לעתיד 9.30, 7.15, 4.30

קרית־שמונה

שניה: חזרה לעתיד 9.15, 7.15

קרית־מלאכי

צמרת: מחוץ הלרתא 9.30, 7.30

ראשון־לציון

נעמן: מחוץ הלרתא 9.30, 7
ראשון: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15

רחובות

בית העם: מושלם 9.30, 7
חרה: מחוץ הלרתא 9.30, 7
חן: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

אואזיס: צוחק מי ששוטר אחרון 9.30, 7.15, 5
ארמון: מרגלים שכאלה 9.30, 7.15, 5
ליליה: שכרון חושים 9.30 7.15
הדר: זכרונות מאפריקה 9, 6
רב גן 1 –
שורת המקהלה 9.40, 7.20
נכי גאן 2.30, 12.30
רב גן 2 –
נכי גאן 9.40 7.20
תבור הדרקון אליוס 2.30, 12.30
רב גן 3 –
פעמים במשך החיים 9.30, 7.30 5
הגונים 2.30, 12.30
רב גן 4 –
להב כשונן 9.45, 7.20
היפהפיה והיחפן 2.30, 12.30
שביט: מחוץ הלרתא 9.30, 7

רמת־השרון

כוכב: 9.30 חברים
7 תרגיל לכריל מתחיל

רעננה

אורות: כשאלה מוות III 9, 7, 4.30

רמלה

אורך: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | "דבר"

עסקים 2000

● ברמ"ע מכון במקום המרכזי ביותר בת"א פרנסה בספע 053־553411 אחה"צ.

אלמנות 2300

● בכת"ים דרוש לקניה אולם קריקו ברכוף לספריה 03־511639

הצעות עבודה 3000

● דרוש נהג טמיטריילר עם ידע בכפוף באזור ת"א 03־831178.
● למכון עיסוי חרש דרושות מטג'יסטיות מקצועיות תנאים טובים להנצעות 03־293761.
● בחור/ה עם נסיון במכונה להפיקת שכפ 03־332881, 03־332895.
● שליח עם קטנוע אזעניים קטיגוף 245498, 248873.
● פקידה לניהול משרד ידע בהדפסה כלפנים הנהלה 03־7515615.
● עוזר לסיסונות צעצועים הוסרת כוכבה לאחה"צ 03־838614.
● לשמעל תעשייתי נהג מבוטה להפרצת סחורות בכל רחבי הארץ 03־654889.
● קופרים/ות לניקוי משרדים ובתנות סופרמרקט א. משעה 7.00 בבוקר עד 13.00 ב. בשעה 17.00 ממשנו סטודנט ג. בשעה 15.00 עד 19.00 תנאים טובים 03־203029.
● עובדות נקיון לשעות אחה"צ 5 ימים בשבוע תנאים טובים באזור ת"א ור"ג 03־236198.
● עובדות לנקיון משרדים אחה"צ עדיף עם נסיון 379446.
● מלון למתגן בת"א לטלפן עד שעה 15.00 03־290865.
● לחברה קבלנית לבנין בת"א דרושה מזכירה כללית למשרה מלאה טלפונים: 03־684244, 03־253511.
● דרושה פקידה כבוטה לניהול מחלקה בחברה לשירותי משרד ידיעת השפה האנגלית הכרחית 03־243127.

מכוניות 4000

● פג'ו 404 סטיישן 1974 במצב חדש כבריינת 03־650846.

מציעים למכירה 5000

● מבחר כרפיט+ עמודים+ ארונות "עתיקות מבוקה לחנויות מחסנים ומפעלים 259051, 252738.

רוצים לקנות 5010

● עזרא קונה רהיטים מקררים וירושות 03־857920 ובערב 03־827011.
● קונה ציוד למסעדות ווידאוטקה לשבועים 03־836188 ובערב 908269.
● יוסי קונה ירושות מקררים ורהיטים 03־811136 ובערב 03־851494.
● שמואל קונה מקררים ירושות ורהיטים 03־812645 ובבית 829816.

רהיטים 5020

● בריגה: סלון חדש –.250 מיטה זוגית ומיטה+ מזרונים –.200 03־820893.

טיולים 5150

● בהזדמנות טיול ליון מבטיח פלא רכב כשר 420 דולר 03־395142.

ריפוי והרזיה 5270

● סאונה+ מסג' ע"י כסג'יסטית אירופאית אקטלוסיבית חבר־ציון 26 03־288618.
● ברניק: מסג' בבית הלקוח/ מלון במסג'יסטית בעירית 03־235918.
● לבית הלקוח במסג' מצעירות דיסקרטיות 03־523865 וכדוהוית כמג'יסטיות.

● מסג' מהנה מנאות וצעירות לבית הלקוח/ה דיסקרטיות 03־390467.
● מסג' ע"י מסג'יסטית במכון יפיפה דיזנגוף 135 03־236527.
● מכון אקסקלוסיבי+ סאונה+ מסג'יסטית מקצועיות בן־יהודה 26 03־287740.
● בקי ראוב מסג' משורד בבית הלקוח מבאות ביותר 03־230998.
● שרות מסג' דיסקרטי לבית הלקוח ברמה בינלאומית 03־389452.
● מבצע! מבצע! מסג"ס באווירה אינטימית ע"י מסג'יסטית סבי 7, 03־284513.
● חדש ב"סוף" מסג' מרענן ע"י נאות ביותר 03־232719.
● חדש! מכון עיסוי סולידי ברמה מקצועית 03־293761.
● לאוהבים תענוגות החיים עיסוי מהנה בדיזנגוף 94 03־229954.
● מתוח! בוא לקריסטין: אליפנט 4 בית יהודה הלוי 66, 03־623113.
● לאמידים: מסג' מקצועי אקסקלוסיבי באווירה נעימה 052־70873 מ־11.30.
● לאמידים: מסג' לביתכם/ בתי־מלון מאוכנויות דיסקרטיות 03־867025.
● שרות מסג' אקסקלוסיבי לבית הלקוח/ה מסג'יסטית נאות 03־299582.
● שרות לבית: אצלנו המסג' בצעירות תנאות באמת 03־7515288.
● "סניליק" רוצה מקסה צעירה וחינית בביתך צלצל 03־285232.
● מעניין במסג' דיסקרטי ומהיר+ נאה בביתך צלצל 03־738055.
● מסג'ים –.28 לשעה ע"י נאות דיזנגוף 184 03־222071.
● בריאות והנאה סאונה ומסג' ב"אסקוט" שלמה המלך 46 03־238685.
● מסג' מהנה ביותר ע"י ישת בארבע ידיים 03־825431.
● חדש לאמידים שירות בבית הלקוח מסטודות המבוקר ביותר 03־299435.
● "ססאר" מסג' מהנה לבית הלקוח מסטודות האלגנטיות 03־723913.
● לאוהבי המסג' המפריך בואו ל"לבי" יסוד־המעלה 55 03־370897.

נקיון ואחזקה 5550

● "המלסף" נקיון שלים הדברה רשיון 5563 במשרות 03־3754589.

נדרשים לנישואין 3008

● לביא איתן בן יצחק, רווק, הרדה. סכנר אודר קליי בת כימר, רווקה, אחה"ב ירושלים.
● בן משה אלי בן מאיר, רווק, מתייב. גיל אריאלה בת ציון, רווקה, בת־ים.
● מיכי מאיר בן מרדכי, רווק, חרדה. קרנשטיין רחל בת ראובן, רווקה, חרדה.
● [illegible] צרפת. אפריאט יעל בת יוסי, רווקה, חדרה.
● הנגר בוסמן בן חנה, רווק, ברוקלין [illegible] רווקה, בת־ים, חרדה.
● שכר יהד בן ציון, רווק, חרדה. אפרהם חנית בת האר, רווקה, חרדה.
● כהן יצחק בן יוסף, רווק, חרדה. חפן לידר בת כהנה, רווקה, חרדה.
● גוזלן רפאל בן מאיר, רווק, פרוק. חרדה אבוקסיס רחוש בת נסים, רווקה, חדרה כרמל.

הכרזות 7050

● הכרזות הנשען בנמה אקסקלוסיבית "יוכי" 03־372124, לבשים תחת.
● סכה כותפרה "בבכת: כמבש.הכב של הכרזות אקסקלוסיביות ברמה גבוהה והסדירה 03־767496.

קיבוץ עמיר מחפש
לשנת תשמ"ז
גננת לגן מעורב
בוגרת אורנים
להתקשר בטלפון בבוקר
069־47407 בערב 069־47289

דרוש
מהנדס בימאי/או בוגר
פקולטה לבימיה
בענף מפעל המים.
בעל השכלה אקדמית בכימיה, התמחות בנושאים הקשורים בטיפול במי שתיה.
הדרכה בהתאם לכישורי המועמד
לפרטים נא לפנות לטלפונים:
03־437324, 03־437326, 03־437329.

קיבוץ במרכז הארץ
מחפש
אחות מוסמכת
להתקשר בבוקר
055־934111
אחה"צ 055־93639

ועדת משנה
לתכנון ולבניה – חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון
והבניה תשכ"ה – 1965
תיק בנין 2475
נתנה בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 170 בגוש 7172 רח' ביאליק מס' 24 חולון, הכוללת הקלה של 6% משטח המגורים 484 מ"ר בשתי הקומות לכל דיירי הבית + 10% בקוי בנין צדדים
החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים ג'
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל.
לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.
יו"ר חיים שרון
מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה
1965
מרחב תכנון מקומי, קרית...
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית הוגשה בקשה לקירוי מרפסת פתוחה בגג רעפים והגירתה בחלונות בקומה א' ברחוב אושה 34 קרית מוצקין, גוש 11535 חלקה 228.
מהות הסטיה
סגירת מרפסות בסטיה מאחוזי הבניה המותרים.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות לשרדי הועדה המקומית של רחוב 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית...

אלקס
לכל המשפחה!

בתי מרקחת ליום ראשון 4.5.86
תל־אביב
בר – דיזנגוף 174 – 222586
בריאות – המלך ג'ורג' 28 – 285731
ירושלים
מרפאת רוממה – המג' 28 – 523191
חיפה
לאומית – חנן שוקרי 3 – 672274
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271

רחובות
הנשיא – הנשיא הראשון 34 רחובות – 461342

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב, ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טלפונים 03־453308, 03־453500.

מרפאות שיפום לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב ברסבסבי 49 תל־אביב – 03־284649 בימים א'–ה' בין 23.00 עד 23.00, בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הנביא 26, קומה ג' – 04־528566
יום־יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

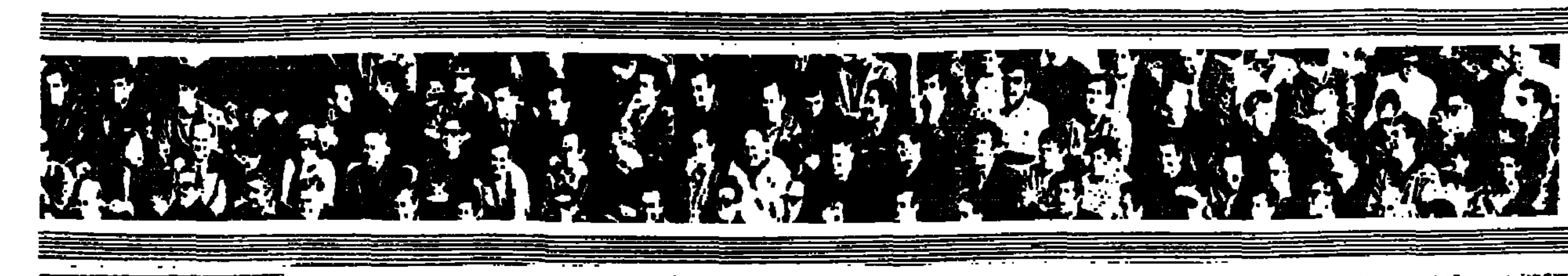

שחקני המנורה איבדו גובה

הפועל ת"א – שמשון	0:2
מכבי ת"א – נתניה	0:2
מכבי חיפה – הפועל י־ם	0:3
בית"ר י־ם – מכבי פ"ת	0:0
הפו' כפ"ס – הפו' חיפה	0:4
בני־יהודה – הפועל פ"ת	2:3
מכבי יפו – שעריים	0:1
באר־שבע – מכבי יבנה	1:1

לאחר משחקי המחזור ה־27 ירדו אתמול מכבי שעריים והפועל חיפה לליגה הארצית. שאלת הירידה השלישית נותרה תיאורטית בלבד, כיוון שהפועל ירושלים מצוייה עם רגל אחת בארצית, לאחר ההפסד למכבי חיפה 3:0. לירושלמים 8 נקודות פחות מהפועל פ"ת (בקבוצה נותרו 11 מחזורים) שעריים גרוע. הנצחון שקר ביותר שייך למכבי יפו (0:1 על שעריים) כשאותו ערן מהמרא בבעיטת 11 מ' לרחובותיים) שהשאיר השנה את הקבוצה ה"בלגרית" מקום מהרגיל בליגה הלאומית.

שלושת מחזורי הסיום יעמדו בסימן המאבק על כתר האליפות. בעוד שלושה מהמועמדות ניצחו, מעדה בית"ר ירושלים במבצרה בימק"א, בהסיימה בתיקו 0:0 מאכזב עם מכבי פ"ת. לבית"רייב מצפים עתה שני משחקי חוץ רצופים, וסיכוייהם לזכות בתואר קלושים.

האלופה, מכבי חיפה, התאוששה אחרי הפסד הגביע ושיפרה אתמול את הפרש שעריה. מכבי ת"א (0:2 על מכבי נתניה) והפועל ת"א (0:2 על שמשון) שמרו על עמדת זינוק טובה לסיכה.

הפרש השערים עשוי לקבוע את הזוכה באליפות.

בני־יהודה המשיכה בשרשרת נצחונותיה ואתמול שיקעה את הפועל פ"ת (2:3) במקום ה־13. הפועל ב"ש ומכבי יבנה (1:1) התבססו במרכז הטבלה. הפועל כפ"ס הביסה את "בשר התחתית" של הפועל חיפה 0:4, התאוששה מהמהלומת ההפסד למכבי חדרה בגביע המדינה.

שמעונוב ולולו קבעו נצחון שביעי ברציפות למכבי ת"א

צמד שערים של מנשה שמעונוב וארז לולו איפשר לקבוצת מכבי תל־אביב להמשיך ולהצמד לאלופה, מכבי חיפה, בראשות הטבלה הלאומית. המכבים מתל־אביב גברו על מכבי נתניה 0:2 ורשמו נצחון שביעי ברציפות.

כדורגלני מכבי תל־אביב הטיבו לשחק בניגוד לרמה שהפגינו במשחקים האחרונים. משחקם שטף והאורעים ליד שערו של בלדב מנתניה הניבו צמד שערי נצחון.

גם מכבי נתניה הגיבה בהתקפות על שער תל־אביב. להדע מולה היה אתמול השוער גינזבורג במיטבו, ופעם אחת היתה זו קורת שער תל־אביב, שעצרה את כדורו של שלום תקווה.

תל־אביב גלהצה מעט בפתיחת המשחק, אולם בהמשך השתחררה מהמהירות, ובבקס הבקיעה לראשונה את שער נתניה. בדקה ה־ הקשית איוניד כדור־עונשין על פי שער נתניה, גולדברג נגח את הכדור למרכז הרחבה, שם היה מנשה שמעונוב, שמול בלדב קבע במהירות 0:1.

בהמשך הגיבה נתניה בסדרת התקפות, שהבליטו את שוערה של תל־אביב, בוני גינזבורג. אחר־כך שוב התעוררה תל־אביב, ובדקה ה־32 ניתז הכדור ממשקוף שער נתניה. בדקה ה־34 הרחיק בר כדור מקו־השער אותו בעט אלי דריקס.

המחצית השניה נפתחה בלחץ תל־אביבי, אולם בדקה ה־52 היה זה גינזבורג, שבדינוק וירטואוזי קלט כדור משלום תקווה.

בדקה ה־53 פרץ קרמר מאגף ימין הקשית מימין לשמאל על פי השער, וארז לולו נגח לפינה התחתונה פנימה – 0:2.

בדקה ה־66 בעט תקווה לקורת שער תל־אביב וגם בהמשך מאן הכדור לחדור פנימה.

שפט חיים ליפקוביץ לעיני 12,000 צופים באיצטדיון בלומפילד.

● מכבי תל־אביב: גינזבורג – 7, קרמר – 5, אבי כהן – 6, שמעונוב – 6, קרייס – 5, גולדברג – 5, גוריאני – 5, לולו – 5, דריקס – 5, איוניד – 5, סגוורי – 6.
● מכבי נתניה: בלדב – 5; ש. מנחם – 5, בר – 5, בחיה – 5, חסן – 4; עציוני – 4, בראל – 4, רוזן – 5, לם (יגאל מנחם – 5), תקווה – 6, לביא – 4, דודי לוי.

תבוסה נוספת בדרך לארצית

יכולת בינונית הספיקה לקבוצת הפועל כפר־סבא להביס את הפועל חיפה בתוצאה 0:4 (0:2) ולקבוע סופית את ירידתה לליגה הארצית.

בפתיחת המשחק שלטו האורחים מעיר־הכרמל במגרש ותקפו את השער הכפר־סבאי בחיפה בלט החלוץ המצטיין רונן רוקמן.

בדקה ה־16 הוכשל עודד בלוש בתוך הרחבה. את בעיטת העונשין מ־11 מ' בעט ברשלנות דוד לוי. ושושן הצליח להדוף ללא קושי.

החטאת ה"פנדל" שברה את שחקני חיפה. שחקני השרון ניצלו זאת כדי ליצור לחץ על שער־יריביהם.

בדקה ה־33 הצליח הבלם גדי מרגון לקבוע בנגיחה 0:1.

דקותיים לאחר־מכן ביסס מרגון את יתרון כפר־סבא לאחר שבוארון הוכשל בתוך הרחבה ומרגון בעט ללא דופי מהנקודה – הלבנה.

גם בפתיחת המחצית השניה המשיכו שחקני השרון לתקוף את שער יריביהם. ואכן, בדקה ה־61 הצליח גדעון סיימון לנגוח כדור מדוייק לרשת – 0:3 לכפ"ס.

בדקה ה־86 ננעץ מסמר נוסף בארונם, לאחר שגדעון סיימון בעט כדור אדיר מ־18 מ' לרשתם – 0:4.

שפט משה אשכנזי לעיני 500 צופים בכפר־סבא.

ת. לוי

● הפועל כפר־סבא: שושן – 5, איידינגר – 5 (ספורטה – 5), מרגון – 7, א. בן־חיים – 5, איינשטיין – 5, גרמיש – 5, בוארון – 5, ת. בן־חיים – 5, (פלוס – 5); יפה – 5, סימון – 6, זוהר – 5.
● הפועל חיפה: קרן – 4, חדד – 4, ד. לוי – 4 (והד – 4), ליפשיץ – 5, קירשנר – 4, מאיר – 4, בלוש – 5, אמסלם – 5, שמיקר – 5, בן־נון – 4, רוקמן – 5.

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המרכזי
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מס' 4634 שינוי לתכנית מפורטת מס' 2107 – תעשיה ומלאכה במעלות, שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3050 מיום כ"ט בניסן התשמ"ד (1.5.84) עמוד 2062.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 18433 בשלמות.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: יעוד שטחים לתעשיה ומלאכה, התוית דרכים ושטחים ציבוריים פתוחים.

השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, הגליל המרכזי, שכתובו לחמי הגיסאות 10, עכו, וכל המעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ישראל קניג
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה–צפון

תאריך: ה' באדר ב', התשמ"ו
16.3.1986

מלך השערים

1. זאהי ארמלי (מכבי חיפה)	13
2. דורון רבינזון (מכבי פ"ת)	12
3. מוטי איוניד (מכבי ת"א)	11
4. גיד לוין (הפועל פ"ת)	10
5. דוד לביא (מכבי נתניה)	9
–. רוני רוזנטל (מכבי חיפה)	9

1. משה מרכוס (מכבי פ"ת)
2. איתן אהרוני (מכבי חיפה)
3. ירון פרסלני (מכבי פ"ת)
4. גדי מרגון (הפועל כפ"ס)
5. מנשה שמעונוב (מכבי ת"א)
6. גיא לוי (הפועל פ"ת)
7. נסים כהן (בני־יהודה)
8. משה סיני (הפועל ת"א)
9. צחי קוסטיקה (בני־יהודה)
10. גדעון סיימון (הפועל כפ"ס)
11. רוני רוזנטל (מכבי חיפה)

כוכב השבת

משה מרכוס

אמרו על משה מרכוס, שהוא ניהל אתמול שתי מלחמות נגד בית"ר ירושלים בימק"א, אחת, עבור הסמל של מכבי פ"ת, שעל אפודת השוער האפורה שלו. שניה, עבור אגודת האם שלו, מכבי ת"א. מרכוס התעופף כפנתר אל מול אוחנה, מלכה ומלמיליאן, שמר על רשת נקיה וניצח בשתי החזיתות.

המכבי הצעיר ארז לולו (במרכז) נוגח לפינה מבלי שהשוער בלדב מנתניה יצליח לעצור – 0:2 למכבי ת"א.

אלי יאני (משמאל) בדרכו להבקעת שער שני לרשת שמשון

רימון עשן ירוק נזרק וסימן פתיחת פוגרומצ'יק בימק"א

יעקב אזובל נפצע בפניו ● אזולאי אמר לי: למה אתה לא נותן לנו את המשחק ● אודי אשש בעט בראשי ● המאמן המאירי: אשש חיה. המנהל לוי לשופט: אתה המזל השחור שלנו. תמיד אתה דופק אותנו

●●● שפרוריה בימק"א ● בשלהי המשחק הסוער בין בית"ר ירושלים למכבי פ"ת נזרק רימון־עשן ירוק לעבר שער פ"ת.

העשן כיסה את שער מכבי פ"ת. אף־על־פי־כן הורה השופט יצחק בן־יצחק להמשיך לשחק כשהעשן מסתיר את השער הפתח־תקוואי. לאחר מכן ירד יעקב אזובל פצוע בפניו מהמגרש. כתבנו מציין ששחקן בית"ר נראה בברור הולם בגסות בפניו של המגן הפתח־תקוואי. אזובל נראה המום והתקשה לדבר. בסיום המשחק כעק: "חנן אזולאי בא אלי ואמר: למה אתה לא נותן לנו את המשחק. אם תמשיך להלחם לא תצא מפה חי. השבתי לו שאני אלחם עד הסוף ואז אודי אשש בא ובעט בראשי". הפתח־תקוואים הודיעו שהם יגישו תלונה למשטרת ירושלים. גם אודי מלמיליאן לא שלט בעצביו. הוא רץ בהיסטריה לעבר המאמן הפתח־תקוואי משה מאירי וצעק: "תתבייש לך, ככה אתם משחקים כדורגל" ●●●

●●● הבית"רים ירדו מהפסים. במיוחד בלט בהתנהגותו הגסה מנהל בית"ר אביהב לוי שאף התפרץ בסיום המשחק לעבר השופט ואמר לו: "אתה המזל השחור שלנו. תמיד אתה דופק אותנו." לעבר חדר ההלבשה הפתח־תקוואי נזרקו אבנים, שניפצו את הזגוגיות. הפתח־תקוואים שחטאו בכך ששיחקו כדי לנצח ירדו מהמגרש בבהלה תחת שמירת המשטרה. הם הסתגרו בעזרת שולחן את חלון חדר ההלבשה כדי למנוע מהאבנים לפגוע בהם. אזובל אמר בכעס: "בית"ר לא גברים, צריך להוריד אותם ליגה" ●●●

●●● המאמן מאירי אמר בזעם: "בגלל התנהגות כזאת אנשים לא באים למגרשים. חיות כמו אודי אשש צריכות להיות בכלוב ולא בכדורגל. שיחקנו בהגינות רבה מה הם רצו שנפתח את הרגליים?" בתגובה אמר חנן אזולאי: "אם המאירי מכנה את אשש חיה, אז הוא צריך להיות מנהל גן־חיות" ●●●

●●● מי שנראה מרוצה מפציעתו של אזובל היה שלמה שירזי שאמר לו: "מגיע לך". אשש טען: "לא נגעתי באזובל. הייתי שם את מכבי פ"ת בכלוב". סמי מלכה הוסיף בזעם: "מכבי פ"ת מזכירה את הפועל יהוד" ●●●

●●● המועמדים בהיכל גאר בלוק ההולנדי וג'ימי ג'יילס האירי, שני המאמנים הזרים המיועדים לאימון הנבחרת הלאומית, חזו אתמול באיצטדיון "בלומפילד" במשחקי הליגה בין הפועל ת"א לשמשון ובין מכבי תל אביב למכבי נתניה. ג'יילס טען כי במחצית השניה במשחק בין שמשון לבין הפועל ת"א ניתן היה להרדם. ג'יילס האנגלי ישב בחברתו של יוסף מירמוביץ', בעוד ההולנדי בלוק ישב בחברת חבר מזכירות ההתאחדות לכדורגל גד גילינסקי ●●●

●●● צרות מרובות בהפועל תל אביב עשויה להתעורר בעיה לקראת המשחק בשבת הקרובה נגד מכבי נתניה, שכן שני המורחקים אלי כהן ויוסי זאנה חוזרים לאחר ריצוי עונש ואילו אריה אלתר מחלים מפציעה. המאמן דוד שוויצר יצטרך אפוא להחליט מי יוצא מההרכב המצליח בשבועיים האחרונים. גם אתמול שולבו ארבעה צעירים בהרכב הקבוצה: ליאור ברנס, דוד ורשאליקוביץ, יום טוב טליאס ומשה סיני ●●●

●●● מסיבה מיד ליד מסיבה רבת משתתפים לכבודו של יו"ר אגוד הכדורגל נערכה שלשום בביתו של חבר הנהלת אגוד הכדורגל מני ויצמן שהוא גם מזכיר מועצת פועלי נס־ציונה וחבר הועדה המרכזת של ההסתדרות. ויצמן זימן לארוע מכרים רבים של יורם אוברקוביץ' בעיקר בתחום העסקנות הספורטיבית. בראש האורחים היה מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר שהתמיא ליו"ר ועד עובדי חברת החשמל וציין חברות רבת השנים ביניהם. קיסר בא בחברת רעייתו. מה היה שותף לשיחה סקלוה בבית מזכיר המועצה. במסיבה נכחו גם שמואל אבנון מ"מ יו"ר אגוד הכדורגל מטעם מכבי, חברי הנהלה ובן שבתאי אלפטר יו"ר מכבי ראשל"צ, יוסי גבע לשעבר קפטן מכבי ראשל"צ, מאמן הנבחרת הלאומית איגוד ביאליק. אוברקוביץ גילה כי מני ויצמן אמור להחליפו בעתיד בתפקיד יו"ר האיגוד ●●●

●●● קופה רושמת. קבוצת בני־יהודה שוקלת אפשרות להעתיק את משחק הליגה הקרוב עם בית"ר ירושלים לאיצטדיון בלומפילד. המטרה לצבור קופה שמנה. השאלה עתה האם הפועל תל־אביב תאות להצעת בני יהודה. ההכרעה בוודאי תהיה של המאמן שוויצר. קיים חשש שאוהדי בית"ר ירושלים ישפיעו לרעה על שחקני הפועל ת"א ●●●

●●● נחמא פורתא. קבוצות שמשון ומכבי נתניה שנוצחו אתמול 2:0 על־ידי הפועל ומכבי תל אביב התנחמו בקופה די שמנה של כ־100 אלף דולר. תחילה היה חשש שמזג האויר ייפגע בהכנסות אולם לבסוף נהר הקהל לבלומפילד. שמשון תהנה מ־28 אחוז ויותר ההכנסות של מכבי נתניה ●●●

●●● אירופה. מכבי חיפה תצא בחודש אוגוסט למחנה אימונים בסיטארד, הולנד. הקבוצה תמריא מהארץ ב־18 בחודש ותקיים בהולנד שלושה משחקי ידידות ●●●

●●● מחיר יקר: משחק הליגה בין מכבי יבנה למכבי חיפה בשבת הקרובה, במסגרת המחזור ה־28, עשוי להתקיים באיצטדיון קרית־חיים. הנהלת יבנה ביקשה להעתיק את המשחק לאיזור חיפה בתקווה להכנסה שמנה שתציל את קופתה. לאחר שיבנה הבטיחה הישארותה בלאומית, חשוב לה עתה רק השיקום הכספי. האיצטדיון אושר לפני שבוע ע"י ההתאחדות. יהיה זה משחק ראשון העונה באיצטדיון זה ●●●

●●● שמן היש עופר קרן (קטאים) שיחק אתמול לראשונה בליגה הלאומית כמחליפו של שוער הפועל חיפה, גיורא אנטמן. זה החזיר את אימוני הקבוצה בשבוע שעבר בגלל חיוב כספי גדול מהאגודה. ביום ראשון שעבר (חול המועד פסח) עדיין בילה קרן באילת, ורק אז נודע לו שהוא עשוי לשחק במקום אנטמן והורדו לחזור לצפון. לפני שנתיים שימש שוער שלישי בבית"ר חיפה ואשתקד שיחק בהפועל יקנעם מליגה ב' ●●●

●●● מלחמות היהודים. שבוע "שמח" צפוי בהפועל חיפה כיון שהמשכורות מעוכבות. בשבתות סופגת הקבוצה שערים בסיטונות, ובאמצע השבוע טרודים השחקנים במלחמה על השכר. למרות הירידה לליגה הארצית סוחבת הפועל חיפה גרעון כספי הולך וגדל ●●●

●●● מבצע אילת. מכבי חיפה, אלופת השנתיים האחרונות, עשויה לשחק באילת בתחילת חודש יוני. הזוכים הוכנו על ידי הנהלת מלון "המלך שלמה" למשחק חגיגי נגד הפועל אילת. כל הכנסות המשחק יהיו קודש לאחת המחלקות בביה"ח "יוספטל" בעיר. מנהל המלון, מר רוגיה, ציין כי המלון עשה כבר מבצעים רבים באילת, הפעם יהיה זה מבצע גדול, כיוון שלמכבי חיפה אוהדים רבים בעיר. תקוותו שהחיפנים יגיעו כאלופים ●●●

●●● אסור להפסיד. לא טוב להפסיד בפ"ת. אתמול איימו אוהדי הפועל פ"ת על המאמן דרור בן־נור שלא יבוא לאמן את הקבוצה. האוהדים הזועמים טענו שפתח־תקווה הפסידה בגלל חילופים מוטעים של המאמן ●●●

השתתפו במדור: משה כהן, אשר גולדשלגר, יוסי לוי, משה רוזנבוים, ר. ברולב, יצחק ציבין ורונן פרידמן.

הליגה הלאומית

	הקבוצה	משח'	נצ'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
1.	מכבי חיפה	27	14	9	4	16–42	51
2.	מכבי תל־אביב	27	14	9	4	21–40	51
3.	הפועל תל־אביב	27	14	8	5	24–44	50
4.	בית"ר י־ם	27	14	6	7	26–42	48
5.	בני־יהודה ת"א	27	12	9	6	14–24	45
6.	הפועל באר־שבע	27	9	9	9	21–21	36
7.	הפועל כפר־סבא	27	9	8	10	32–34	35
8.	שמשון תל־אביב	27	8	11	8	34–28	35
9.	מכבי יבנה	27	8	10	9	25–20	34
10.	מכבי נתניה	27	9	6	12	29–30	33
11.	מכבי יפו	27	8	9	11	30–22	33
12.	מכבי פתח־תקוה	27	9	6	11	39–30	33
13.	הפועל פתח־תקוה	27	8	8	11	35–33	32
14.	הפועל ירושלים	27	6	6	15	42–26	24
15.	מכבי שעריים	27	4	10	13	32–18	22
16.	הפועל חיפה	27	5	6	16	55–20	21

1. הפועל פ"ת – בני־יהודה	2
2. מכבי חיפה – הפועל י־ם	1
3. הפועל ב"ש – מכבי יבנה	x
4. מכבי נתניה – מכבי ת"א	2
5. שמשון – הפועל ת"א	2
6. מכבי שעריים – מכבי יפו	2
7. הפועל כפ"ס – הפועל חיפה	1
8. בית"ר י־ם – מכבי פ"ת	x
9. הפועל יהוד – הפועל חדרה	1
10. הפועל חולון – מרמורק	x
11. הפועל ר"ג – בית"ר נתניה	1
12. רמת השרון – בית"ר חיפה	1
13. הכח ר"ג – הפועל לוד	x

במחזור הבא בלאומית

● בני יהודה – בית"ר י־ם
● מכבי פ"ת – הפועל כפ"ס
● הפועל חיפה – מכבי שעריים
● מכבי יפו – שמשון
● הפועל ת"א – מכבי נתניה
● מכבי ת"א – הפועל ב"ש
● מכבי יבנה – מכבי חיפה
● הפועל י־ם – הפועל פ"ת

ה"אדומים" רשמו צמד שערים ותצוגה טובה במחצית אחת

מחצית אחת טובה הספיקה אתמול לקבוצת הפועל ת"א להגביר על קבוצתה חסרת היומרות של שמשון ת"א 0:2 (0:2).

12,000 הצופים חזו בשתי מחציות שונות. בראשונה שיחקו ה"אדומים" כאלופים. הם הניעו את הכדור במהירות, שיחקו משחק שובה־עין וסיכנו רבות את שער יריביהם.

בשורות ה"אדומים" בלטו באותה מחצית טובה הקשרים משה סיני וליאור ברנס והחלוץ אלי יאני. במחצית השניה הסיפור כבר היה שונה. שחקני הפועל נעלמו מהמגרש. יריביהם ניצלו זאת היטב ותקפו ללא הרף את שערו של יום טוב טליאס, אך חוסר מזל משווע מנע מהשמשונים להבקיע שערים.

בדקה ה־15 נקבע יתרון להפועל לאחר שמשה סיני הרים כדור קרן, אלי יאני הסיט את הכדור לעבר שבתאי לוי, שבנגיחה מקרוב קבע 0:1.

כעבור 2 דקות בעט סיני כדור עונשין מ־20 מ' למשקוף השער. השמשונים הגיבו בבעיטה מסובבת מתוך הרחבה של ויקי פרץ לידי השוער.

בדקה ה־24 קלט אלי יאני כדור בתוך הרחבה. השמשונים ציפו לשריקה לנבדל, אך יאני לא התחשב בציפיותיהם ובבעיטה מ־10 מ' קבע 0:2.

כעבור דקה נגח יאני כדור קרן לרשת, אך השער נפסל בטענה שיאני ביצע עבירה על השוער השמשוני.

במחצית השניה ניתנו לשמשון שתי הזדמנויות מצויינות להבקעת שערים. בדקה ה־52 בעט גבי לסרי את הכדור לקורת שערו. כעבור 10 דקות הוכשל יום־טוב שוקרון בתוך הרחבה. את בעיטת העונשין מ־11 מ' בעט אבי מלכה, אך השוער הצעיר טליאס הדף את הכדור בניתור מרהיב.

שפט אריה פרוסט באצטדיון "בלומפילד".

משה כהן

● הפועל תל־אביב: טליאס – 6; שוקרון – 5 (מוסטוביל), אקהויז – 6, עמר – 6, הרשליקוביץ – 5, י. כהן – 4 (לסרי – 4), ברנס – 6, סיני – 6, זאנה – 5, ש. לוי – 5, יאני – 6.
● שמשון תל־אביב: לסר – 5; דהרי – 5, אלא־כהן – 5, (ארמוני – 5), אורי כהן – 5, הלל – 6, שלום – 4, אריביב – 5, מלכה – 5, פרץ – 4, דמתי – 5, שוקרון – 5.

יבנה "גנבה" תיקו בבאר־שבע

במשחק מאכזב, שלא התעלה לרמה גבוהה, נפרדו אתמול קבוצות הפועל באר־שבע ומכבי יבנה בתיקו.

האורחים מיבנה באו לבירת הנגב במטרה לחלץ נקודת ליגה. הם שיחקו במערך הגנתי צפוף והתפקו בהתקפות מתפרצות.

הבאר־שבעים שלטו ללא עוררין במרכז המגרש. הם אף הגיעו למצבי הבקעה רבים, אך החטאותיהם המרגיזות של החלוצים מנעו מהם לזכות בנצחון מוצדק.

כבר בפתיחה עלו שחקני בירת הנגב ליתרון. בדקה ה־8 הגביה אוחנה כדור מדויק לעבר שושני, שבנגיחה מקרוב קבע 0:1.

הבאר־שבעים המשיכו לתקוף, אך השער השני נפל דווקא ברשתם. בדקה ה־44 פרץ ועקנין לאורך הקו ובעט את הכדור לעבר הרחבה. בן־יעקב הבאר־שבעי נכשל בהרחקת הכדור ובעט אותו לשערו הוא – 1:1.

במחצית השניה לא השתנתה התמונה והבאר־שבע המשיכה לתקוף. אך חוסר מזל בהתקפה הותיר את התוצאה בעינה.

שפט יוסף גרוסמן לעיני 3000 צופים בבאר־שבע.

רונן בר־ילב

● הפועל באר־שבע: זהובביצקי – 5; בן־חמו – 4, דוידי – 6, דהאן – 5, גונן – 5; בן־יעקב – 4. עזרן – 6, סולטן – 5, שושני – 5, ויצמן – 6, אוחנה – 5 (אלמליח – 4).
● מכבי יבנה: י. לוי – 5, הירש – 4, אלקבץ – 5, זגורי – 5, בוארון – 4, א. כהן – 4 (עשור), תלמון – 5, יעקב – 5, רוקבן – 5, ועקנין – 6, אבגעים – 4 (פרחן).

רק בסיום מצאה חיפה הדרך לרשת

ה"ירוקים" מעיר הכרמל הוכיחו אתמול, כי 13 דקות טובות מספיקות להם כדי להבקיע 3 שערים ולהביס את הפועל ירושלים בתוצאה 0:3 (0:0).

שחקני עיר־הכרמל איכזבו במחצית הראשונה ונראה היה, כי ההפסד באמצע השבוע לבית"ר ירושלים עדיין משפיע עליהם. הם נעו בכבדות, לא הצליחו להשתחרר מהשמירה הירושלמית ולא הגיעו כמעט למצבי־הבקעה.

במחצית השניה חל שינוי גדול במשחקם ואז גם הובקעו שלושת השערים.

בדקה ה־63 הרים ציון מרילי כדור לעבר סלקטר, שהסיט את הכדור בראשו לעבר רוני רוזנטל, שבנגיחה קבע 0:1.

כעבור דקה הוציא השופט החלש יעקב שיינר כרטיס צהוב לעבר בוזגלו. מאמנו, צבי רוזן, מיהר להחליפו. בוזגלו נראה משתולל מזעם, ושיינר מיהר להניף לעברו את הכרטיס האדום.

בדקה ה־70 הגדילה חיפה את יתרונה לאחר שארמלי פרץ משמאל והרים כדור לעבר סלקטר, שבנגיחה קבע 0:2. בדקה ה־76 נקבעה תוצאת המשחק, כשאיתן אהרוני הרים כדור לעבר ארמלי אשר בבעיטה נפלאה מזווית קשה חתם 0:3.

6000 צופים חזו במשחק, שנערך בקריית־אליעזר.

א. צ'יבין

● מכבי חיפה: רן – 6; אהרוני – 6, אוסמו – 5, קלינגר – 5, מרילי – 6; אבוקרט – 6, (ש. לוי – 6), ר. רוזנטל – 6, ממן – 5, ארמלי – 5, סלקטר – 5, ר. רוזנטל – 7.
● הפועל ירושלים: בן־הרוש – 5; תאשמע – 6, שפירא – 5, נחמיאס – 5, הירמה – 5; מלכה – 5. מורק – 5, דיין – 6; ועקנין – 5 (קדריבי – 5) אטיאס – 5, בוזגלו – הודוק (בסון – 5).

פ"ת לחמה ולעגה להספד המוקדם

במשחק סוער ועצבני נפרדו קבוצות בית"ר ירושלים ומכבי פתח־תקווה בתיקו אפס.

האורחים מאם־המושבות ראויים למירב המחמאות. שכן, למרות חוסר עניינם במאבקי הצמרת והתחתית, הם נלחמו בחירוק שיניים והצליחו לגרוע מסיכויי יריביהם לזכות באליפות.

בשורות פתח־תקווה בלט במיוחד השוער המצטיין משה מרכוס, שנעזר במשחק הקרבה של הגנת קבוצתו.

שחקני בית"ר שלטו במרכז המגרש, אך עצבנותם הרבה פגמה ביכולתם ליד השער הפתח תקוואי.

ההזדמנות הטובה ביותר להבקעת שער ניתנה לאורי מלמיליאן, שבדקה ה־50 בעט כדור עונשין אדיר מ־25 מ' למשקוף השער.

בדקות הסיום איבדו שחקני, מנהלי ואוהדי בית"ר את עשתונותיהם. הקרבן הראשי היה יעקב אזובל, ששחקן בית"רי בעט בגסות בפניו.

למרות זאת לא איבדו הפתח־תקוואים את קור רוחם והצליחו לנפץ את התחזיות על נצחון בית"רי רב־שערים.

שפט עובדיה בן־יצחק לעיני 6000 צופים במגרש ימק"א.

יוסי לוי

● בית"ר ירושלים: מזרחי – 5; שירזי – 6 (ששון), ח. אזולאי – 5, אשש – 5, ד. אזולאי – 5; בן־הרוש – 5, קדוש – 5 (כהן – 5), מלכה – 6, מלמיליאן – 6; גולדיר – 5, אוחנה – 5.
● מכבי פתח־תקווה: מרכוס – 7; אזובל – 6, פרסלני – 6, ג. מכבם – 6, אביטל – 6; ירוחם – 5, בנלייבמבר – 5, א. לוי – 5; ר. כהן – 6, ע. מכבם – 4, גוריאל – 5.

3 דקות הספיקו ל"זהובים" בפ"ת

כדורגלני בני־יהודה ת"א גברו תוך 3 דקות בסיום על הפועל פ"ת 2:3 והוכיחו, כי הם מצויים במשטר הבקעה מצויין.

המחצית הראשונה התנהלה ביתרונם הברור של שחקני פ"ת. ואכן, בדקה ה־41 הם עלו ליתרון: גיא לוי, הטוב בקבוצתו, הקשית כדור לעבר השער ועופר נהרי נגח פנימה.

חיים בן־שאנן המריץ שער־כסות בפתיחת המחצית השניה. אבל בהמשך נראו במגרש רק ה"זהובים" משכונת־התקווה.

בדקה ה־72 הרים משה עלו כדור קרן וירון אדיב השווה בנגיחה מקרוב – 1:1.

כעבור דקה שלח משה אייזנברג את דוד גורדנק לעבר השער וזה בעט שטוח לרשת פ"ת – 1:2 לבני־יהודה.

הפתח־תקוואים נראו המומים. כעבור שתי דקות היה זה יצחק קוסטיקה הצעיר, שבבעיטה נאה קבע – 1:3.

בדקה ה־88 הצליח עופר נהרי להמתיק מעט את הגלולה המרה, כשקבע בבעיטה מקרוב 2:3.

שפט יאיר טילינגר לעיני 800 צופים בפ"ת.

מ. רוזנברג

● בני־יהודה ת"א: אטיאס – 5; סלמן – 5, אדיב – 6, יום־טוב – 5, עלו – 5, ניסן כהן – 5, נסים כהן – 7, רוני מאיר – 4 (גהרונה – 6), חיים – 5, קוסטיקה – 6, אייזנברג – 5.
● הפועל פתח־תקוה: גזיבי – 5, יוסף – 5 (מחפוד), בורנזיק – 5, אלון – 6, ד. לוי – 5, קיסר – 6, ג. לוי – 7, בן־שאנן – 5, חזן – 5, נהרי – 6, הלל – 5 (בכור).

פולין ניצחה את ישראל 1:3 בכדורעף

רומניה, שצברה 8 נקודות, הובילה בשבת במוקדמות אליפות אירופה לנוער בכדורעף, בטורניר המתנהל באלקורסון שבקירבת מדריד. בסיבוב הרביעי, לפני האחרון, היו התוצאות הבאות:

פולין – ישראל 1:3, ספרד – קפריסין 0:3, רומניה – אוסטריה 0:3.

הדירוג: 1. רומניה 8 נקודות, 2. ספרד (7), 3. פולין (7), 4. ישראל (6), 5. אוסטריה (4), 6. קפריסין (4).

בית"ר נתניה עלתה ללאומית לבית"ר ת"א חסרה נקודה אחת

מאת ברוך דגן

קבוצת בית"ר נתניה נחלה, אמנם, הפסד 3:1 להפועל ר"ג, אך הבטיחה סופית את עלייתה לליגה הלאומית. גם בית"ר ת"א, שהביסה 1:5 את הפועל בית־שמש, התקרבה לעמדת עליה והיא זקוקה, למעשה, לנקודה אחת כדי לזכות בכרטיס.

המועמדת השלישית לעליה, הפועל לוד, סיימה בתיקו אפס את משחק־החוץ שלה עם הכח ר"ג, אך שמרה על פער 5 הנקודות בינה לבין יריבותיה – הפועל חולון כשלה להשיג נצחון ביתי מול הפועל מרמורק (2:2) ואילו מכבי רמת־עמידר נוצחה 2:0 ע"י הפועל עכו.

לאחר שבית־שמש נשרה סופית לליגה א', הודע גם מצבה של הכח ר"ג, שכן, כל יריבותיה למאבק בנסיגה זכו בנקודות יקרות. פרט להפועל ר"ג זכו גם הפועל יהוד (1:3 מול הפועל חדרה) והפועל רמת־השרון (0:2 מול בית"ר חיפה) בנצחונות. במשחק נוסף, שלא שינה דבר, סיימה הפועל טבריה ובית"ר רמלה בתיקו 1:1.

הפועל ר"ג 3 / בית"ר נתניה 1

עבור ר"ג זה קרב של "להיות או לחדול"; עבור נתניה – צעד כמעט חסר חשיבות בדרך לליגה הלאומית.

ואכן, צעירי ר"ג שיחקו בהתלהבות, בנחישות ובמרץ רב, לחמו בחירוק שיניים על כל כדור וכדור והעמידו בצל את מוליכת הטבלה.

כבר בדקה ה־16 הקנה יואב זוהר יתרון לר"ג, חבריו המשיכו לתקוף ולסכן. בית"ר התעוררה לפרקזמן קצר והשוותה ע"י רמי יצחק (דקה 36), אך ירון זהבי החזיר היתרון לר"ג בדקת ההפסקה.

במחצית־השניה התנהל משחק דו־צדדי, מעניין ומתוח. ר"ג נשמה לרווחה רק בדקה ה־80, כשמאיר בלושטיין נעץ כדור נוסף ברשת הבית"רית.

שפט רחמים רינצ'י לעיני 500 צופים בגבעתיים.

בית"ר ת"א 5 / בית־שמש 1

בית־שמש, שהשלימה עם נשירתה לליגה א', החזיקה מעמד עד לדקה ה־38, ובהמשך נפלה – טרפה שרודה להתעוררות חלוצי בית"ר.

בית"ר רמזה על כוונותיה כבר בדקה ה־4, כשהבלם ברוך ידיד הבקיע שער יתרון. בית־שמש התעוננה, אך מצאה פרצה בהגנת בית"ר והשכילה להשוות ע"י מליחי בדקה ה־23.

בית"ר לא התרגשה מהשוויון, וכעבור 15 דקות העלה אותה אלי כהן ליתרון נוסף. גם לאחר ההפסקה נרשמה עליונות ביתר"ית, שהניבה שלושה שערים מרגלי יוסף סמריה (57) אלי כהן (78) ודב רמלר (85).

שפט אבשלום כהן ללא קהל ברחובות.

הכח ר"ג 0 / הפועל לוד 0

תיקו, שכלו נצחון ללוד: תיקו, שכולו הפסד להכח. בשעה שלוד השכילה לשמור על יתרונה בצמרת ולהתקרב לליגה הלאומית, נדחקו "הסגולים" לעמדה קשה מתחת ל"קו האדום".

למען האמת, הכח לא היתה ראויה ליותר מאשר לנקודה אחת. היא השתדלה מאד, אך ביכולתה המוגבלת ובמשחקה העצבני טרפה את קלפיה במו־ידיה.

ללוד היה יתרון קל בזכות החלוץ המסוכן דוד שרבים, אך לא היה בו די כדי להכריע את המאבק.

שפט יצחק אורנר לעיני 500 צופים בר"ג.

הפועל יהוד 3 / הפועל חדרה 1

משחק לחימה ויכולת לנצל את גורם הביתיות חברו יחד והקנו ליהוד נצחון חשוב במאבקה להיחלץ מנשירה.

הזול כפתיחה נראה היה, כי פניה של יהוד נשואות אל שלוש הנקודות. בדקה ה־6 ניצל אהרון גנון טעות בהגנה הרדומה של חדרה ובעט פנימה. חדרה אירגנה את שורותיה והשוותה בעבור שלוש דקות ע"י אורי צ'אושו.

יהוד התחילה, איפוא, את המלאכה מחדש. היא תקפה במרץ רב, אך נאלצה להמתין עד לפתיחת המחצית־השניה עד שהבקיעה פעמיים נוספות ע"י אהרון גנון (47, בבעיטה 11 מ') וחנן רוטמן (52).

שפט דוד יוסף לעיני 500 צופים ביהוד.

הפועל עכו 2 / רמת־עמידר 0

שער בדקת הפתיחה ובדקת הסיום "הקפיצו" את עכו לעבר מרכז הטבלה והקטינו את סיכויי העליה של אורחיה.

עוד בטרם הסתדרה הגנת רמת־עמידר בעמדותיה כבר שכן כדור ברשתה מבעיטה של לוי אוחנה. עכו המשיכה לתת את הטון, ליזום ולכבוש, אך הגנת כבבי עמדה בפרץ.

במחצית־השניה המשיכו דוד חלפון המצויין וחבריו להכתיב את הקצב והם ראו שכר לעמלם רק בדקה ה־90 של דוד גנון.

שפט יצחק רוזנברג לעיני 1000 צופים בעכו.

הפועל חולון 2 / הפועל מרמורק 2

ארז שקרוקה מילט את החולונים מהפסד ביתי ומאכזבה מלאה, אך גם התיקו לא סיפק את שאיפות המארחים.

חולון "בנתה" על המשחק הביתי בנסיונה לזכות בכרטיס עליה, אך לאור יכולתה החלשה נראה, כי תצטרך לוותר על החלום הזה.

דווקא קבוצת התחתית מרחובות היתה במיטבה, נתנה את הטון, ואלמלי חוסר מזלה היתה גורפת את מלוא הנקודות.

חולון איבדה את כוכבה בני רמתי, שנפצע בדקה ה־20 והובהל לבית־חולים, ומרמורק ניצלה זאת כדי לרשום יתרון ע"י עמית שוורץ בדקה ה־30.

החולונים התאוששו והשוו ע"י אריה מאור בדקה ה־47, אך פנחס שכטר קבע 1:2 לאורחים בדקה ה־54. עד לסיום עשו המארחים מאמץ אדיר להשוות והם השכילו להבקיע בדקה ה־89 ע"י שקרוקה.

שפט יוסף סועי לעיני 300 צופים בחולון.

הליגה הארצית

	הקבוצה	משי'	נצי'	תיקו	הפסי'	שערים	נק'
1.	בית"ר נתניה	27	15	8	4	24–46	53
2.	בית"ר תל־אביב	27	15	6	6	23–48	51
3.	הפועל לוד	27	13	9	5	23–33	48
4.	צפרירים חולון	27	12	7	8	28–32	43
5.	מכבי רמת־עמידר	27	11	10	6	20–24	43
6.	הפועל חדרה	27	11	7	9	27–31	40
7.	הפועל עכו	27	9	10	8	23–31	37
8.	הפועל טבריה	27	10	7	10	30–28	37
9.	בית"ר רמלה	27	8	12	7	23–24	36
10.	הפועל רמת־השרון	27	8	10	9	32–31	34
11.	הפועל רמת־גן	27	9	6	12	30–30	33
12.	הפועל מרמורק	27	8	8	11	36–29	32
13.	הפועל יהוד	27	7	10	10	27–25	31
14.	הכח רמת־גן	27	8	5	14	34–17	29
15.	הפועל בית־שמש	27	4	9	14	39–18	21
16.	בית"ר חיפה	27	1	10	16	44–16	13

רמת־השרון 2 / בית"ר חיפה 0

אם היו לבית"ר תקוות לחולל משהו במשחק־החוץ, הן התנפצו כבר בדקה הראשונה, כשיצחק אצלן הבקיע את שוערם.

בהמשך נראתה בשדה רק הקבוצה המקומית, אך היא חסרה כח־מחץ ונוסחת הבקעה, איפשרה לבית"רים להישאר בתמונה ברוב הדקות.

רק דקה מהסיום ביסס רפי פלד המצטיין את נצחון המארחים בשער שני.

שפט יעקב כמן לעיני 300 צופים ברמת־השרון.

בית"ר רמלה 1 / הפועל טבריה 1

המשחק בין שתי הקבוצות, החסרות כל עניין, התנהל באווירה של סוף עונה: חלש, נירפה וחסר התלהבות.

200 הצופים ברמלה היו עדים למאבק שקול, שלא היה בו כדי לעורר אותם. למזלם הובקעו שני שערים, שהצילו את המשחק משממון מלא.

אריה מזרחי התכבד בהבקעה ראשונה בדקה ה־64, אך הטבריינאי אריה כרמי השווה בדקה ה־77.

שפט יעקב ברזמה.

ישראל – בלגיה 81:95 בסחנה

נבחרת ישראל בכדורסל הביסה אמש פעם נוספת את נבחרת החלשה של בלגיה בתוצאה 81:95 (49:49).

במחצית הראשונה הצליחו הבלגים להוות יריב שקול לישראלים, אך כבר בפתיחת המחצית השניה הצליחה ישראל לברוח מיריבתה.

המשחק נערך בליל שבת באולם גן־השלושה (הסחנה).

הרבו לקלוע לישראל: ספע (18), מרסר (15), לאסקי (15), דניאל (14).

היום יערך משחק המבחן האחרון בין הנבחרות באולם הפועל ת"א.

במחזור הבא בארצית

- הפועל חדרה – הכח ר"ג
- הפועל לוד – בית"ר רמלה
- הפועל טבריה – רמת השרון
- בית"ר חיפה – הפועל ר"ג
- בית"ר נתניה – בית־שמש
- בית"ר ת"א – הפועל חולון
- מרמורק – הפועל עכו
- רמת עמידר – הפועל יהוד

גלעד בלום בגמר טורניר הטניס סאטון

הטניסאי הישראלי הצעיר גלעד בלום עלה לגמר טורניר הטניס של סאטון שבדרום־מזרח אנגליה, לאחר שניצח את הדרום־אפריקאי ד. מסדורפ בשתי מערכות 6–1 6–3. בלום עמד להתמודד אמש עם הצרפתי קסיאר פאם, שניצח בחצי הגמר את הברזילאי ר. מרסלינו 6–2 6–7.

שני נהגי מירוץ נשרפו חיים בקורסיקה

נהג המירוצים הפיני הנרי טויבונן ונהג המשנה שלו, האיטלקי־האמריקני סרג'ו קריסטו, שניהם בני 30, נשרפו חיים בלהט במכוניתם מדגם לאנצ'ה מרטיני דלתא ס־4, בסיבוב השני של המירוץ הסביב לקורסיקה, שנה בדיוק לאחר התאונה הקטלנית של האיטלקי אטיליו בטגה, גם הוא נהג של לאנצ'ה, באותו מירוץ. בעקבות טרגדיה זו פרשו מהמירוץ אנשי הצוות של לאנצ'ה.

הועדה התרשמה מהמאמן ג'יילס

מאת אשר גולדשלגר

הועדה לקביעת המאמן הלאומי של נבחרת ישראל, שמעה שלשום את המאמן האירי ג'וני ג'יילס והציגה בפניו את התנאים לאימון הנבחרת הלאומית.

ג'יילס הביע את רצונו לאמן את הנבחרת הישראלית ואף הרשים בקודמו בלוק את חברי הועדה.

הועדה תשב, ככל הנראה, עם ג'יילס עוד היום, ואולי מחר.

החלטה סופית לגבי המאמן המיועד לא תתקבל עד לפגישה עם אוסוביץ היוגוסלאווי בשבוע הבא.

● 150 שחיינים השתתפו אתמול בתחרות ספרינט, שנערכה בבריכת הסכביון בחיפה.

בתחרות נקבעו 12 שיאי יסוד במשחים ל־50 מ'. בין התוצאות: 50 מ' חפשי: רזיאל רימה (הפועל גש"מ) 25.27 ש'; 50 מ' חזה: איל שטינמן (הפועל יזרעאל) 31.09; 50 מ' פרפר: ערן גרוזי (מכבי י־ם) 26.68; 50 מ' גב: ערן גרוזי 28.60.

בליגות לנוער

בני־יהודה ת"א – הפועל פ"ת 1:2; מכבי חיפה – הפועל חדרה 1:5; מכבי נתניה – מכבי ת"א 1:2; הפועל ת"א – הפועל ר"ג 0:1 (הופסק בדקה ה־45 בגלל המגרש הבוציג); מכבי יפו – הפועל ראשל"צ 0:1; הפועל כפר־סבא – הפועל חיפה 3:3; בית"ר ירושלים – מכבי פ"ת 0:3.

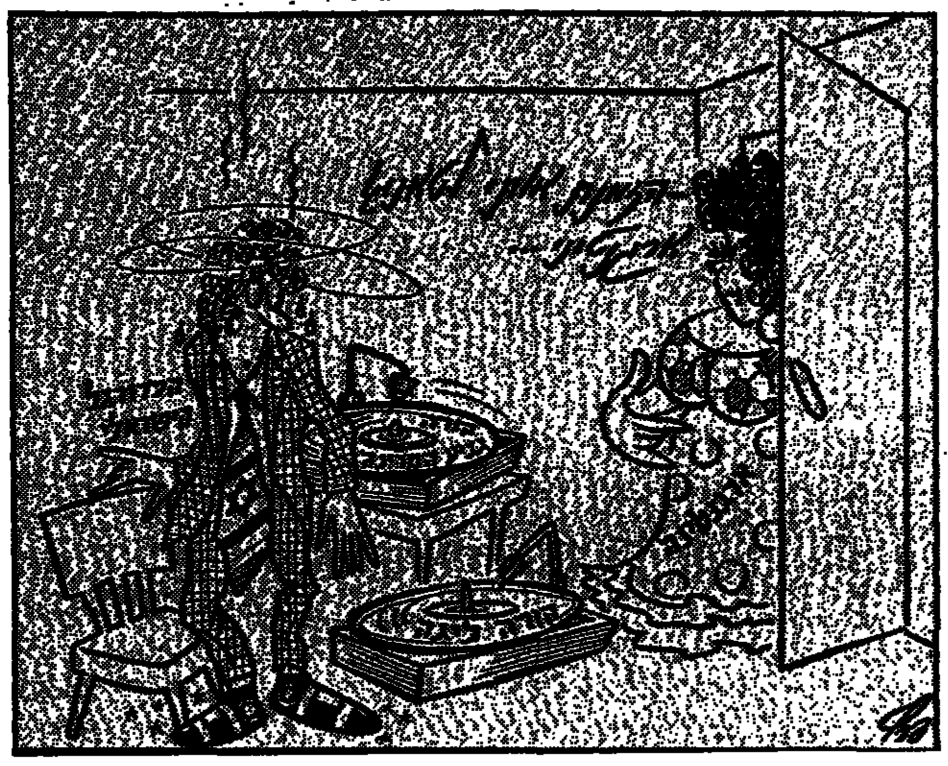

באווירת גביע העולם היום בר"ג

הנבחרת תיפרד ממרימוביץ' במבחן יוקרה מול ארגנטינה

מאת אשר גולדשלגר

נבחרת הכדורגל של ישראל תסיים את עידן מירמוביץ', כאשר תתמודד היום ב־4.45 אחה"צ באיצטדיון ר"ג במשחק ידידותי עם נבחרת ארגנטינה, המתכוננת למשחקי גמר גביע העולם.

כדורגלני ישראל התכנסו אמש למחנה מקצר בבית הארחה בשפיים. המאמן מירמוביץ' הבהיר אמש, כי אינו יודע מי מבין השחקנים יוכל ליטול חלק במשחק. הוא הדגיש חד משמעית, כי שחקן שחש עצמו פגוע ממחזור המשחקים אתמול ידיע על כך לשוער. מירמוביץ גם הודיע, כי מי שיבקש להשתחרר ללא קשר לפציעה יוכל לעשות כן.

ההתרגשות אמש בשפיים היתה די מובנת, שכן, לא בכל יום צפוי משחק מול המיועדת לזכיה בתואר של אלופת העולם. הכוכב דייאגו ארמנדו מארדונה הגיע אמש לישראל כדי ליטול חלק במשחק. חבריו התאמנו במשך היומיים האחרונים במרץ רב. מירמוביץ' יצא לחזות באימונים ואמש אמר: "הם משחקים בכח רב וראיתי שהם בצמרת של הכדורגל העולמי".

מירמוביץ' אמר עוד: "אילו היו לנו תנאי הכנה שווים יכולנו לעמוד מולם שווה בשווה, אבל עתה, כאשר מדובר במשחק 24 שעות לאחר מחזור ליגה, קשה לדעת מה יהיה".

המאמן הלאומי המסיים היום את פעילותו, הבהיר עוד, כי "צריך להעניק לקהל תמורה הולמת לכספו".

מירמוביץ' ייקבע את ה־11 רק סמוך למשחק, אולם נראה כי ההרכב יהיה: אבי רן; אהרוני, אבי כהן, שמעונוב, מרילי, מלמיליאן, סיני, אקהויז סורק (איוניר), אוחנה, ארמלי.

מאמן נבחרת ארגנטינה קרלוס בילארדו אמר אמש: "אני מצפה למשחק טוב מול נבחרתכם זה יהיה המשחק האחרון לפני מכסיקו ואני מקווה שנזכה בנצחון" דניאל פאסרלה מכוכבי הנבחרת הוסיף "אני מקווה שנפגין משחק טוב".

בין הדיונים בנושאי המשק ואירוחו של נשיא אורוגוואי, התפנה ראש־הממשלה, שמעון פרס, לארח בלשכתו את נבחרת ארגנטינה. פרס הדגיש, כי המלחמה היחידה, שהוא מכיר, היא בשדה הספורט. עוד הוסיף, כי ישראל עוקבת אחר תהליך הדמוקרטיזציה בארגנטינה ואחר הישגי הכדורגל הארגנטיני. האורחים הגישו לראש־הממשלה דגל למזכרת.

המאמן – שחקן דלגליש העניק לליברפול האליפות באנגליה

הסקוטי קני דלגליש, בעונה הראשונה שלו כמנהל קבוצת "ואפר ליברפול, העניק לקבוצתו את תואר האליפות ה־16 שלה, כשהבקיע אתמול בלונדון את שער הנצחון מול צ'לסי בדקה ה־23 (0:1).

ליברפול, שזכתה בתואר 9 פעמים ב־13 השנים האחרונות, תנסה בשבת באצטדיון "וומבלי" לזכות בתואר הכפול, כשתתמודד מול בת־עירה, אברטון, בגמר הגביע האנגלי.

ארסנל היתה האחרונה שזכתה בתואר הכפול בשנת 1971, כשגברה בגמר הגביע על ליברפול 1:2.

ליברפול צברה בסיכום 42 המשחקים 88 נקודות והקדימה ב־4 נקודות את ווסטהאם וב־5 נקודות את אברטון.

מחר תארח אברטון את ווסטהאם במשחק האחרון בליגה.

אדריאן הית והסקוטי גרהאם שארפ הבקיעו צמד שערים כל־אחד במשחק הנצחון של אברטון על סאותהמפטון – 1:6.

בשער סאותהמפטון ניצב נער בן 17 בגלל פציעתו של פיטר שילטון.

מנצ'סטר יונייטד דורגה רביעית עם 76 נקודות לאחר שסיימה בתיקו 1:1 עם ווספורד.

ווסטהאם השיגה נצחון חוץ על ווסט – ברומיץ', שנשרה לליגה השניה, 2:3 משעריהם של מקאבני, קוטי וסטיוארט (בבעיטת עונשין מ־11 מ').

הנושרת השלישית לליגה השניה תקבע ביום ב' במשחק בין אוקספורד ואיפסוויץ'. אוקספורד, המועמדת לירידה, חייבת לנצח את ארסנל.

איפסוויץ', שסיימה כבר את משחקיה, מקדימה את אוקספורד בשתי נקודות.

לליגה הראשונה הבטיחו את עלייתן נוריץ' וצ'רלטון (וחזרה לאחר 29 שנים).

העולה השלישית תקבע בין פורטסמות' ווימבלדון.

יתר התוצאות: ארסנל – בירמינגהם 0:1; קובנטרי – קווינס פארק ריינג'רס 1:2; לסטר – ניוקאסל 0:2; מנצ'סטר סיטי – לוטון 1:1; נוטינגהם – אוקספורד 1:2; שפילד ונסדיי – איפסוויץ' 0:1; טוטנהם – אסטון וילה 2:4.

גביע המחזיקות לדינאמו קייב

קבוצת דינאמו קייב, שהיה חשש שלא תגיע בגלל האסון הגרעיני האטומי בצ'רנוביל, זכתה בפעם השניה בתולדותיה בגביע אירופה למחזיקות גביע, כשגברה בליל־שבת בליון שבצרפת על אתלטיקו מאדריד 0:3 (0:1) לעיני 40,000 צופים.

זאוואורוב (4), בלוחין (87), ויבלנקו (88) הבקיעו את השערים.

מעניין לציין, כי גם לפני 11 שנים ניצחה קייב בתוצאה זהה.

באיירן מינכן זכתה ב"דאבל"

באיירן מינכן זכתה בתואר הכפול. שבוע לאחר שזכתה בתואר האליפות ניצחה אתמול בגביע הגרמני את שטוטגארט – 2:5 (0:2).

80,000 צופים חזו באצטדיון האולימפי בברלין בשלושער של רולנד ולפארט ושני שערים של מיכאל רומניגה.

סלטיק זכתה בבכורה בסקוטלנד

בגמר דראמטי בליגה הסקוטית הצליחה סלטיק לזכות בבכורה בזכות הפרש שערים עדיף על הארטס.

שתיהן צברו 50 נקודות מ־36 משחקים.

סלטיק השיגה נצחון חוץ על סנט־מירן – 0:5 ואילו הארטס הפסידה לדנדי 2:0.

שוודיה – יוון 0:0

● במאלמה סימו בתיקו 0:0 נבחרות הכדורגל של שוודיה.

● בבגדד גברה נבחרת עירק על קבוצת שאלקה ממערב גרמניה 0:2.

● טורפדו מוסקבה זכתה בגביע הסובייטי, כשניצחה במשחק הגמר את שאחטיור דונייצק 0:1.

● קאטוביצה זכתה בגביע הפולני בנצחון 1:4 על האלופה הטריה גורניק.

● רנאטו ומרינה נופו מסגל נבחרת בראזיל למשחקי הגביע העולמי במקסיקו.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 272 בגוש 8215 רח' סירקין מס' 7 בתוספת מבוקשת כהקלה: 1.9% בקומת קרקע בלבד, רצ"ו 15 ס"מ מקו בניין צדדי לבניה קיימת.

את התכנית 44/86 ניתן לראות במשרדי הועדה.

התנגדויות אפשר להגיש כסף שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

י. אלהראי
יו"ר הועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשו לועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשות למתן הקלות בניה כמפורט להלן:

1. חלקה מס' 206 בגוש 7152 ברח' המעפילים 10. לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שייעוד מגורים א'. מבקשים הקלה של 1.5% באר חדר הבנייה ושל 10% בקו בנין צדדי.
2. חלקה מס' 370 בגוש 7152 לפי ברח' נגבה 4. לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה הנ"ל באזור שייעוד מגורים א'. מבקשים הקלה בקו בנין צדדי במקום 3 מ' 2.60 מ', תוספת שטח בניה של 1.79 מ"ר.
3. חלקה מס' 277 בגוש 7138 ברח' ברזי־לי 10. לפי תכנית מפורטת נמצאת החל־קה באזור שייעוד מגורים ג'. מבקשים הקלה בנסיגה ממעקה הגג במקום 1.20 מ' ל־0 מ'.

לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשות הנ"ל יגיש התנגדותו לועדה המקומית לתכנון ולבניה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

אהוד קמין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים

סיום דרמטי במבחן העליה

נהריה הוליכה 0:2 ראשל"צ השוותה

מאת משה כהן

דראמה התחוללה אתמול במשחק המבחן הראשון לעליה לליגה הארצית, בעת שכדורגלני הפועל ראשון־לציון הצליחו תוך שתי דקות בשלהי המשחק למחוק פיגור של שני שערים ולסיים את משחקם מול בית"ר נהריה בתיקו 2:2 (0:0).

2,000 הצופים, שבאו בשעות הבוקר לאצטדיון רמת־גן, חזו במשחק מהיר, מהנה ומרתק, שנערך בשט שטוף.

במחצית הראשונה התנהל במגרש משחק שקול. ההזדמנות הבולטת במחצית זו ניתנה בדקה ה־25 לרוני לוי מראשל"צ, שבעט מקרוב לידי שוער נהריה.

במחצית השניה השתלטו שחקני בית"ר על המגרש. הם ניצלו את חוסנם הגופני כדי לבלום ללא קושי את שחקניה הצעירים של ראשל"צ. בשורות נהריה בלטו הקשר הוותיק שמשון עידן והאחים נסים ומרדך אלפסי.

ואכן, בדקה ה־60 עלתה נהריה ליתרון ראשון לאחר שנסים אלפסי הרים כדור מדויק לעבר אחיו מרדך אלפסי, שבנגיחה קבע 0:1.

נהריה המשיכה לתקוף, ובדקה ה־79 היא אף הצליחה להגדיל את יתרונה. שוב היה זה נסים אלפסי, שהרים כדור לעבר עוזי כהן אשר הקדים את השוער – 0:2.

שחקני ראשל"צ לא נפלו ברוחם, בעוד מאות מאוהדי נהריה צוהלים ביציעים הם הצליחו לחולל את הבלתי־יאומן.

בדקה ה־85 קלע גדעון תג'ר כדור חוזר מהגנת נהריה והבעיטה מ־20 מ' צימק ל־2:1.

כעבור שתי דקות הרים רוזנשטיין כדור קרן לעבר אבי גבסון שבנגיחה חתם את תוצאת המשחק – 2:2.

שפט היטב עוזריה צבי.

המשחק המכריע בין הקבוצות יערך בשבת באצטדיון רמת־גן.

אליפות השייט קיבלה נוקאאוט ממזג האויר

אליפות "הפועל" בשיט ספגה שתי מהלומות במהלך קיומה. האליפות החלה בערב חג שביעי דפסח, אולם לאחר שני שיוטים, נאלצו המארגנים לבטל את המשך האליפות בחג משום שלא נשבה רוח. אתמול התהפכו היוצרות. הרוח באה ועימה סופה וגשם. סירות התהפכו והשייטים נאלצו לקבל סיוע לשוב לחוף.

בדגם "ההולנדי המעופף" זכו גיורא וגמן ויואל סלע משדות־ים, לפני חבריהם לאגודה אופיר בהרב וניר אשל. בגלשני רוח זכה גד אברהם מהפועל חיפה לפני גורי שטיינברג מהפועל ת"א.

בדגם 420 זכו ארז קפלן ומתן אלפא מגינוסר, לפני אייל יעקובוביץ ואלון קפלן מגינוסר.

בדגם "לייזר" ניצח יאיר כהן מבת־ים, לפני גל קלופלד מעין המפרץ. בדגם 350 ניצחו יפתח לשם ודודי שפם מגינוסר, לפני חבריהם לאגודה רודי ליפשיץ והילה שמיר.

בדגם "סנונית" ניצחה הסירה "קיסריה" בפיקוד גיא קמפינסקי משדות־ים. בדגם "קטמרן" ניצחו רוזן עזרא ודני פקר מבת־ים.

פרמינגר (מכבי ת"א) 6:3. בתואר לנשים זכתה אירים כרמי (מכבי ת"א) שגברה על ריקי צ'רנבסקי (עדה) 0:2.

טניס

במחזור הראשון בליגה הלאומית בטניס נרשמה הפתעה. מועדון הכרמל עם שחר פרקיס לא הצליחה לגבור ביום ו' על מכבי ת"א והסתפקה בתיקו 3:3. פרקיס ניצח את אורן מוטוסל 6:2, 6:5.

הפועל ת"א גברה על הפועל צהלה 1:5. מכבי צפון א' ומכבי צפון ב', ללא שני כוכבי הקבוצות עמוס מנסדורף וגלעד בלום, 3:3.

אס"א ת"א גברה על מכבי נתניה 1:5. רק משחק אחד נערך אתמול. בגלל הצפת המגרשים בת"א הועתק המשחק לחיפה. מועדון הכרמל גבר על מכבי נתניה 1:5 במסגרת המחזור השני. פרקיס ניצח את אילן סיני 6:0, 6:4.

קליעה

דן בריקר מהפועל ת"א זכה בתחרות קליעה באקדח דואל בעל קליבר גדול (9 מ"מ) כשצבר 504 נקודות. הוא הקדים את נפתלי ברנצ'בסקי (הפועל פ"ת) 480, ומרי קלמן (הפועל ר"ג) 455.

1000 שוטרים ישמרו היום על המרתון בפאריס

1000 שוטרים וג'נדרמים ישמרו היום על 10,000 המשתתפים במרתון ה־11 של פאריס, בין כיכר קונקורד וארמון הנגן. המירוץ יתנהל במסלול של 42.195 ק"מ ויימשך כשלוש שעות.

לקראת המרתון הכינו המארגנים טונה תפוזים, טונה תפוחים, 250 קילו פירות מיובשים, 100 קילו לימונים, 500 קילו סוכר, 7000 ספוגים ו־3000 מחסומים לאורך המסלול.

התקציב של המרתון יגיע השנה לארבעה מליוני פרנקים.

החזאי צופה מזג אויר מעונן. מספר משתתפים ירד כנראה ל־7500 אם יהיה גשם.

טניס־שולחן

יוסי בוגן (הפועל ר"ג) זכה בטורניר "הפועל" לזכרו של יעקב גוטליב. בוגן ניצח בגמר על אלכסנדר רודליס (חולון) 1:3. בחצי הגמר ניצח בוגן את חבר אגודתו, גיל ברכה, 1:3. רודליס גבר על שי

בעין עקומה / אהרון להב

שירים ושערים – כן גביע הגביעים – לא

[illegible]

"מקפיאים" שחקנים לשנתיים

[illegible]

שבתאי לוי נוגח בין ידי השוער לסנר וקובע יתרון ראשון להפועל ת"א.

שערים נפרדה בהפסד מוצדק

קבוצת מכבי שעריים נפרדה אתמול מהליגה הלאומית לאחר שנוצחה באשקלון ע"י מכבי יפו 1:0 (0:0).

לפי רמת המשחק, אין ספק, כי מקומה של שעריים אינו בליגה הלאומית. שחקניה גילו חולשה מדהימה, כשחקם היה שקוף, הפריבוק וחסר מחץ.

"הבולגרים" מיפו התבססו על התקפות מתפרצות, שאחת מהן אף הסתיימה בשער.

בדקה ה־75 הצליח מנשה מזרחי לקבוע בבעיטה מקרוב 0:1.

רק אז התעוררו הרחובותים, אך יכולת טובה של השוער ליברמן המתירה את התוצאה בעינה.

לשיא הגיע ליברמן בדקה ה־89, כשהצליח להדוף את כדור העונשין מ־11 מ', שבעט אהוד עידן.

שפט צבי שריד לעיני 1000 צופים באשקלון.

ע. רוזנברג

● מכבי יפו: ליברמן – 6, חלפון – 5, דניאל – 6, פרי – 5, פלימן – 5, בוטנטיקה – 6, אלקלומובה – 6, ר. לוי – 5, מזרחי – 6, אמיגה – 6, ציפרוט – 5.

● מכבי שעריים: לוינגר – 4, א. כהן – 4, י. צבי – 4, חיימוביץ – 4, מרציאנו – 4, קרת – 4 (נשמט), גרונברג – 4 (שלום), צומן – 5, עידן – 5, גד – 4, בן־שטרית – 4.

ליגות ב'

צפון א': מכבי קרית־ביאליק – הפועל אכרסנאף 0:1; הפועל סכנין – בני ועוד 0:0; מכבי עכו – הפועל מג'ד־אל־כרום 1:2; בית"ר קרית־שמונה – הפועל בני נצרת 0:2; הפועל בני־טמרה – הפועל בני־עכו 2:1; סקצית בעלות – הפועל אפיקים 0:0.

צפון ב': הפועל איקסאל – מכבי צור־שלום 1:4; הפועל דלית־אל־כרמל – הפועל נחליאל 0:2; הפועל יוקנעם – הפועל בקה־אל־גרביה 0:5; מכבי זכרון־יעקב – הפועל כפר־סלים 0:4; הפועל מגדל העמק – הפועל טייבה 0:3; הפועל בית־אליעזר – הפועל אום־אל־פאחם 1:2; מכבי עוספיה – הפועל גבעת־אולגה 1:4.

דרום א': איחוד צעירי יפו – הפועל כפר־שלם 0:3; הפועל הרצליה – בית"ר ראש־העין 1:3; מכבי שכונת־המזרחי – בית"ר כפר־סבא 2:3; מכבי רמלה – הפועל כפר־קאסם 0:2; הפועל טירה – מועדון מקומי גבעת שמואל 1:8; הפועל ג'לג'וליה – מכבי הרצליה 1:1.

דרום ב': הפועל מרחבים – מכבי רחובות 1:2; הפועל אשדוד – בית"ר יבנה 1:3; מכבי באר־שבע – הפועל באר־יעקב 1:1; נס־ציונה – מכבי ב־צבי 0:0; הפועל רמלה – הפועל אילת 0:2; הפועל קדרות – מכבי קרית־עקרון 1:2; בית"ר לוד – עירוני אשדוד 1:1.

צעדים ראשונים לריפוי מחלות תורשתיות

בארה"ב מנסים להחליף גנים פגומים בגנים תקינים בעזרת נגיפים – לפי־שעה בקופים ובעכברים

קופי רזוס החיים בהודו אינם מן הידועים בקופים, אבל שמם, או למען הדיוק, שתי האותיות הראשונות של שמם, Rh, „הונצח" בחלוקה המקובלת היום של הדם לשתי קבוצות מבחינת התגובה האנטיגנית שלהם, Rh חיובי ו־Rh שלילי – כמו החלוקה אחרת של הדם לסוגים A, B, AB, ו־O. קופים אלה עצמם משמשים היום, באחת המעבדות של מכוני הבריאות הלאומיים של ארה"ב בבתסדה שבמדינת מרילנד, בניסוי של ריפוי גנים פגומים: ניסויים דומים, בקופי רזוס ובן בעכברים, נערכים במכוני מחקר נוספים ברחבי ארה"ב.

הניסוי בבתסדה נערך מאז ספטמבר אשתקד. החוקרים נטלו מוח עצמות מקופי רזוס, הדביקו אותו בנגיפים מסרטנים והחזירו אותו בחזרה למחזור הדם של הקופים. הנגיפים שצורפו למוח העצמות של הקופים עברו קודם־לכן טיפול מיוחד, של שינוי הגן האחראי לפעולה המסרטנת. המטרה היא לראות, אם שינוי זה הפך את הנגיף לבלתי־מזיק. אם תושג מטרה זו, מקווה מנהל המחקר, פרנש אנדרסון, לערוך ניסוי דומה, של החלפת גנים, בתינוק הלוקה בפגם תורשתי נדיר שקרוי חסר ADA. פגם זה מתבטא בהרס המערכת החיסונית, והתינוקות הנולדים עימו חשופים ללא הגנה לכל חיידק הנגיף; לכן נאלצים לסגור אותם מיד עם היוולדם בתוך תא שקוף סגור הרמטית, ומכאן הכינוי „ילדי בועה".

הפגם התורשתי המוליד תסמונת זו הוא, למרבה המזל, נדיר שבנדירים, אלא שהניסויים של ריפוי גנטי, הנערכים עתה בבעלי־חיים, ישימים – מבחינה תיאורטית לפחות – לכל המחלות התורשתיות, אותן מחלות הנובעות מליקויים בגנים – ובאלה אינן חסרות. ויקטור מק־קוסיק מבית־החולים ג'ונס הופקינס בבולטימור שבארה"ב, הנחשב למומחה בה"א הידיעה במיון המחלות התורשתיות, פרסם ב־1966 ספר שמנה את כל המחלות מסוג זה בבני־אדם, אשר היו ידועות באותה עת; הספר החזיק 344 עמודים. המהדורה האחרונה של ספר זה שיצאה לאחרונה מחזיקה 1,378 עמודים...

מספר המחלות התורשתיות הידועות עתה מגיע לאלפים אחדים. במספר זה נכללות גם המחלות המולדות – מחלות שהתינוק נולד עימן, אלא שהן לא נגזרות מגן פגום זה או אחר שקיבל מאחד מהוריו (או משניהם), אלא כליקוי שנוצר בשעת היותו עובר ברחם אמו או עוד בזמן הפריית הביצית. תסמונת דאון (מונגולואיזם) היא הידועה ביותר בין המחלות המולדות, ולא רק בגלל הפגימה הקשה הכרוכה בה, אלא גם משום שכיחותה היחסית. מחלה מולדת אחרת, נפוצה יחסית, היא הציסטיק פיברוזיס. אולם רוב המחלות המולדות האחרות וכן התורשתיות נדירות. עם זאת, מחלות תורשתיות מסוימות נפוצות למדי יחסית בקרב קבוצות אוכלוסין מסוימות, כגון מחלת הדם תלסמיה באיזור הים התיכון, המזה"ת והמזרח הרחוק האנמיה הים־תיכונית – אף היא מחלת דם – בקרב השחורים באפריקה ומחלת טאי־זקס בקרב יהודים אשכנזים שמוצאם באיזור מסוים באירופה המזרחית (לאחרונה נתגלה שהיא מופיעה, אבנם בשכיחות קטנה בהרבה, גם בקרב יהודים ספרדים).

„ילדת בועות": הכיפה על ראשה, שאליה מחובר צינור לנשימה, והלבוש המכסה את כל חלקי גופה נועדים להגן עליה מפני חשיפה לגורמים מזהמים. רק ההנדסה הגנטית עשויה למנוע היוולדם של תינוקות עם מחלה תורשתית זו.

חמישית מכלל מקרי המוות בילדים

אפשר לומר, כי יתרונן העיקרי – אם הכלה „יתרון" הולמת לגבי מחלות – של המחלות התורשתיות והמולדות היא נדירותן היחסית. אבל יש מחלות רבות, בהן שכיחות ביותר, כגון סוגים מסוימים של מחלת לב כלילית סרטן, סוכרת, טרשת נפוצה והפרעות נוירולוגיות, כגון מחלת אלצהיימר (הנפוצה מאד בקרב קשישים והמתבטאת בליקויי זכרון חמורים), מניה־דפרסיה, סכיזופרניה ואלכוהוליזם, שיש בהן כמשוער גם יסוד תורשתי במידה זו או אחרת. אפילו נמנה רק את המחלות התורשתיות המובהקות, שכל אחת מהן נדירה כאמור, הרי כולן יחד מצטרפות לשיעור ניכר, קל וחומר כאשר נוסיף עליהן גם את המחלות המולדות. לא פחות מ־5% מן התינוקות נולדים עם מחלה תורשתית או מולדת. במדינות מפותחות, עם רמה הולמת של תברואה ורפואה, הן האחראיות ל־20% מכלל מקרי המוות של תינוקות וילדים (במדינות המתפתחות השיעור היחסי קטן בהרבה יותר, משום ששם מתים המוני תינוקות במחלות זיהומיות, שהודברו כמעט כליל במדינות המערב), למחצית ההפלות, ל־80% מן הפיגורים השכליים ול־40% מן האשפוזים במחלקות הילדים של בתיה"ח.

מחלות תורשתיות, וגם מחלות מולדות, אינן ניתנות לריפוי, שהרי מקורן בגנים (או בכרומוזומים) פגומים. במקרה הטוב אפשר להפיג את הסבל של הלוקים בהן, וכאשר אותה מחלה היא קטלנית – להשהות את מועד המוות.

ניסוי ראשון – בירושלים

זהו המצב היום. אבל ההתפתחות המרהימה שחלה בשנים האחרונות בתחום ההנדסה הגנטית נותנת יסוד לתקוה, שבעתיד אפשר יהיה לרפא לפחות חלק מהן. הניסוי הנערך עתה בקופי הרזוס בבתסדה הוא רק צעד ראשון בכיוון זה. למען הדיוק: ניסוי ראשון של ריפוי גנטי בבני־אדם נערך כבר לפני שנים אחדות – בישראל דווקא. מרטין קליין האמריקאי ניסה לרפא בדרך זו אשה צעירה חולת תלסמיה בבית־החולים „הדסה" בירושלים. הוא נכשל, ובנוסף על זאת נגוף קשות גם אם אינו כועים, אף נשלל ממנו הרשיון לעסוק ברפואה. קליין עשה מה שעשה בלי לקבל היתר מתאים, ועד עצם היום הזה לא ניתן היתר כזה.

באופן בסיסי, הריפוי הגנטי הוא בגדר השתלה, ומבחינה עקרונית הוא דומה להשתלה של כליה, למשל, או של לב. ההבדל העיקרי הוא בכך, שכאן משתילים גן – גן תקין במקום הגן הפגום האחראי לכתחלה – שהוא זעיר ביותר, עד שאי־אפשר לראותו אלא במיקרוסקופים משוכללים לעילא. כל תא מתאי גופנו מכיל לא פחות מ־50,000 עד 100,000 גנים, הערוכים כמו חרוזים על הכרומוזומים.

פרשה מייגעת היא לזהות את הגנים האחראיים למחלות מסויימות ולמפותם על כרומוזום מסוים: עד היום מופו כ־900 סוגים של גנים. פרשה סבוכה עוד יותר היא החלפת הגן הפגום בגן בריא. הדרך המעשית היחידה הנראית כיום מתאימה למשימה זו היא להיעזר בנגיפים, שאינם – כידוע – אלא חומצת גרעין (דנ"א או רנ"א), המכילה את הצופן הגנטי, בתוך מעטפת חלבונית. החלפת הגן נעשית בתוך הנגיף, הנגיף ה„מתוקן" מתרבה במהירות, ואם יחדירו אותו לבן־אדם, יש יסוד לתקווה שיחדור לתאי גופו של הלוקה במחלה התורשתית.

כך גורסת התיאוריה, וכך גם הראו הניסויים שנערכו בתאים של עכברים ושל בני־אדם. הניסוי הנערך עתה בקופי הרזוס הוא השלב השני – החדרת הגנים המתוקנים לתוך אורגניזם שלם, בינתיים של בעלי־חיים. השלב השלישי, של החדרתם לגופו של אדם, צפוי בעוד חודשים אחדים. אם יעלה יפה, הוא יפיח תקווה במיליוני בני־אדם.

אחרי האסון בצ'רנוביל:

אין בגשם סיכון בריאותי

מאת דויד מושיוב

מה שהיתה תחזית, ברדת שורות אלה לדפוס, אכן התאמתה ואמנם ירד גשם בישראל בגלל חזית קרה שנעה לישראל ובה נשורת רדיואקטיבית שנפלטה מן הכור הגרעיני בצ'רנוביל, בו קרתה התקלה החמורה ביותר שארעה אי פעם בכורי כוח גרעיניים. אך אין בגשם זה שום סיכון בריאותי לתושבי ישראל, זאת משום שלדברי מומחי הוועדה לאנרגיה אטומית גשם זה יכול להכיל רק כמויות מזעריות ביותר של נשורת רדיואקטיבית, שאין בהן סכנת נזק לבריאות האוכלוסיה.

כתוצאה מביקוע האורניום בכור הגרעיני בצ'רנוביל נוצרו חומרים רדיואקטיביים – פולטי קרינה – שחלק מהם הם גאזים אצילים וחלק מהם חומרים מוצקים.

הגאזים האצילים כגון יוד, קריפטון, קרסנון הם קלים ונישאים ברוח, ויכולים להגיע למרחקים גדולים ביותר של מאות קילומטרים. עם זאת, שקיעתם היא קטנה והם נדיפים וקצרי חיים. מחצית החיים של יוד רדיואקטיבי הם שמונה ימים והם דועכים עם הזמן. היוד הרדיואקטיבי, שוקע למשל על השדות והירק. פרות יכולות לאכול ירק זה והחלב שהן מפיקות הוא נגוע ולכן אין לשתות את החלב שחולבים מפרות אלה. דוגמה בולטת לכך היא התאונה שקרתה בשנת 1957 בכור קטן בווינדסקייל ליד ליברפול במרכז אנגליה. בכור זה היתה דליקת גפריס ואז התפזרו בחלל האוויר 20,000 קירי של יוד רדיואקטיבי. השלטונות נקטו צעדי זהירות, שפכו את כל החלב של הפרות באיזור והכריזו אז על איזור נרחב ביותר בקרבת הכור שאסור לשתות את החלב בו במשך 60 יום.

כן נהוג לחלק לתושבים כדורים של יוד רגיל. גלולה כזו, אחרי שבולעים אותה, חוסמת קליטת יוד רדיואקטיבי בבלוטת התריס של האדם, ולכן הדבר יעיל.

לא כן הדבר ביחס לחומרים המוצקים הרדיואקטיביים. אלה נושרים מחלל האוויר במרחקים קטנים יותר מאזור התקלה המגיעים עד עשרות קילומטרים בלבד. לכן הנזק והסיכון הבריאותי לתושבים החיים בסביבה הקרובה למקום האסון הם גדולים וגבוהים משום שהם עלולים להיחשף למנות קרינה גבוהות ביותר.

★

את הקרינה הרדיואקטיבית מודדים ביחידות הנקראות ראם. פרופ' ארנון דר, ראש המחלקה לפיסיקה בטכניון מבהיר כי אדם נחשף באופן רגיל לכ־100 ראם בשנה. זוהי קרינה קוסמית, קרינה טבעית, והיא מצויה בכל: בסלעי גרניט, בבטון ללבנים, בשמן לסלט, בעצמות גופנו – בכל. לכך מאלה, עשוי אדם להיחשף לכמה עשרות ראם נוספים לשנה מגורמים כמו צילומי רנטגן, טיסה בגובה רב (כשכבה דקה יותר של אטמוספירה מגינה עליו הגנה פחותה יותר), מקרינה במכרה של פחם, למשל, שבו יש ראדון וגז רדיואקטיבי ובמקומות גיאולוגיים מסויימים בעולם.

ובכל זאת כדי לקבוע אם קיימת סכנה בריאותית לאדם יש לקחת את כמות הקרינה במכפלה של זמן, וזה אומר – הכמות המצטברת, מדגיש פרופ' דר.

ישנו ויכוח בין המומחים, ממשיך פרופ' דר ואומר, לגבי כמות הקרינה שמשפיעה השפעה ביולוגית על האדם. יש הנוקטים במספר 5000 ראם ויש האומרים 6000 עד 10.000; מכל מקום, מספרים אלה הם הסף שמתחתיו אין אפקטים ביולוגיים. כמות שעשוייה להביא למוות – וגם אז כעבור כמה שבועות – היא מיליון ראם.

בעוד שבכבר האדומה במוסקווה התנהל כסידרו המפגן ההמוני של ה־1 במאי הסובייטי, ערכו חסידי פירוק הנשק האטומי הפגנה בלונדון, במשותף עם אנשי אגודת „ידידי כדור הארץ". לבושים מעין חליפות מגן נגד קרינה אטומית ונושאים על כתפיהם „ארון מתים גרעיני", צעדו המפגינים ממשרדי המחלקה לאנרגיה במילבאנק אל משרדי „הדלק הגרעיני הבריטי" בכיכר טרפלגר.

פיסיקאי במערב גרמניה בודק את תרשימי מכשיר מדידת הקרינה הרדיואקטיבית המוצבים בלנדשוט, בוואריה. עליה קטנה בכמות הקרינה הרדיואקטיבית נרשמה שם בעקבות התאונה של צ'רנוביל.

צילום זה של חדר בקרה במרכז לאנרגיה גרעינית בברה"מ לקוח מכתב־העת „החיים הסובייטיים". בכיתוב לצילום זה נאמר כי זהו חדר הבקרה בכור הגרעיני של צ'רנוביל שבאוקראינה, שבו „אפשר להפסיק את פעולת המיתקן בתוך שניות".

הסבר אפשרי לפגיעות היתרה של ההומוסקסואלים לאיידס

כידוע, ההומוסקסואלים הם הקבוצה הגדולה ביותר בקרב חולי האיידס. הסיבה היא, כמובן, שהמגע המיני שלהם נעשה דרך פי־הטבעת, אבל לא ברור בדיוק, כיצד משפיעה עובדה זו על סכנת ההדבקה בנגיפי המחלה. ההנחה המקובלת עד כה היתה, שתוך מגע מיני כזה נקרעים כלי דם וכך מתאפשרת העברת נגיפי האיידס מגבר נגוע אל שותפו לחיי המין.

חוקרים יפאניים סבורים, כי בידם מצוי הסבר אחר, המעוגן בפרוסטגלנדינים. אלה הם חומרים דמויי־הורמונים, המופרשים בין השאר על־ידי בלוטת הערמונית (פרוסטטה בלעז, ומכאן שמם), אבל גם במקומות אחרים בגוף. הצוות היפאני בראשות אוסאמו האיאישי מבית־הספר לרפואה בעיר אוסקה מצא, שסוג מסוים של פרוסטגלנדין, PGE 2, מצוי לא רק במוח – דבר שהיה ידוע עוד קודם־לכן – אלא גם בטחול ובמוח העצמות, הממלאים תפקיד חשוב במערכת החיסונית של הגוף, ובעיקר בתאי הזרע של הזכר: שם מגיע ריכוזו של חומר זה ל־60 מיקרוגרם (אלפיות גרם) למיליליטר (אלפית הליטר), בעוד בנוזלים אחרים של הגוף – הדם, למשל, הרוק והדמעות – ריכוזו מבוטל ממש: פחות מ־0.001 מיקרוגרם למיליליטר.

על יסוד ממצא זה משערים החוקרים היפאנים, כי תפקידו של סוג זה של פרוסטגלנדין הוא לדכא את התגובה החיסונית, שהרי הזרע של הזכר הוא „גוף זר" לגבי גוף האשה, ובתגובה חיסונית רגילה, בלתי מוחלשת, היה גוף האשה דוחה את הזרעים והיו נמנעים ההפריה וההריון.

באותו, המדובר בעוד אחד מאין־ספור המנגנונים המועילים בגוף האדם, אלא שמנגנון זה עלול להיות מסוכן מאוד ביחסים ההומוסקסואליים. ביחסים הטרוסקסואליים, רגילים, נשאר הפג"א 2 בתוך הרחם והלדן (נרתיק), ואילו כאשר המגע המיני נעשה בפי־הטבעת, נספג הפרוסטגלנדין בדם, וכך הוא עלול להעביר את נגיפי האיידס.

כדי לבחון אמיתות השערתם זו ערכו החוקרים שני ניסויים. בניסוי הראשון הם גילו, כי כאשר מזריקים פג"א 2 לפי־הטבעת של עכברים, נחלשת מאוד התגובה החיסונית אצל העכברים ממין זכר, אבל לא אצל העכברים ממין נקבה. הניסוי השני נעשה „אין ויטרו" (במעבדה): הם הוסיפו פג"א 2 לתאים שזוהמו בנגיף האיידס. התוצאה: זריקה זו הגבירה מאוד את התפשטות הנגיפים הקטלניים בתאים.

האיאישי ועמיתיו סבורים, כי אפשר כבר היום להסיק לפחות מסקנה אחת מן המחקר שלהם: יש להיזהר בשימוש בפג"א 2 בתור תרופה. פרוסטגלנדין זה והחומרים הנגזרים ממנו משמשים היום תרופה נפוצה להשראת הפלה (כאשר רצוי, מסיבות רפואיות אלה או אחרות, להפסיק את ההריון). האיאישי מזהיר, כי דרך טיפול זו עלולה להדביק את הנשים המטופלות בנגיפי איידס.

בבית החולים בעמק, בעפולה:

הוצאת התקן תוך־רחמי בהריון בעזרת ניטור אולטרא־סאונד

מאת יצחק מרידור

שיטה חדשה להוצאת התקן תוך־רחמי במצבים בהם הרתה האישה תוך כדי המצאותו של התקן ברחמה – הנהגה בבית החולים של קופת חולים בעמק בעפולה על ידי צוות מחלקת נשים ויולדות.

3־5% מכלל הנשים עם התקן תוך רחמי נכנסות להריון וכיום מומלץ להוציא את הטבעת, אם האישה מעוניינת בהמשך ההריון.

הקושי מתעורר כאשר אין רואים את חוטי הטבעת בנרתיק: במצב זה נהוגות מספר שיטות פולשניות להוצאת הטבעת, אשר המקובלת בהן היא באמצעות ההיסטרוסקופ שהוא מכשיר אופטי המוחדר דרך צוואר הרחם: באמצעות המכשיר מחפשים ברחם אחרי הטבעת ושולפים אותה.

חסרונה של השיטה בכך שהיא פולשנית ומצריכה הזרקת חומר להרחבת הרחם, כל זמן שההריון צעיר ועלול להנזק.

בשיטה שהונהגה בעפולה מאתרים את מקומה המדויק של הטבעת בניטור על־קולי רגיל שאינו גורם כל נזק; לאחר מכן שולפים את הטבעת בעזרת מכשיר עדין. בפעולה זו אין החדרת חומר זר לרחם והיא הרבה פחות טראומטית, כך שמובטחת שלמותו של ההריון הצעיר.

ד"ר הנריך צוקרמן וד"ר אליעזר שלו מוסרים כי השיטה יושמה בבית החולים בעפולה בהצלחה מרבית.

„קומפקט דיסק" אחד יכול להכיל מספר אנציקלופדיות

התקליט החדשני, שאינו מתבלה לעולם, מוצע עתה למכירה בגירסה חדשה כמאגר נתונים ענקי

ה„קומפקט דיסק" מוכר לפי־שעה כתקליט־על בעיקר: צליליו עולים בהרבה על אלה של התקליט הרגיל; הוא מנגן בעזרת קרן לייזר סודקת, ללא מגע של מחט, ולפיכך איננו מתבלה; שרטות מגנטים וטביעות אצבעות אינם גורמים לו נזק; אפשר אפילו לשטוף אותו תחת ברז המים מבלי שיינזק, מהיותו מוגן על־ידי שכבת מגן שקופה.

שלושה ענקי אלקטרוניקה – „פיליפס", „היטאצ'י" ו„סוני" – התחילו לאחרונה להציע את ה„קומפקט דיסק" (בר"ת: ק"ד) לתכלית אחרת לחלוטין – כמאגר נתונים אידיאלי בשביל מחשבים אישיים. בכל תקליט כזה אפשר לאגור לא פחות מ־550 מיליון סימנים מצפנים בספרות – פי כמה וכמה ממספר סימני הדפוס של האנציקלופדיה העברית, למשל. דוקא: כמאגרים בלבד, משום שבעל הק"ד אינו יכול להקליט עליו נתונים משלו, כמו על סרט מגנטי. הם טובים לקריאה בלבד, ולכן מכנים את המחשב המותאם לק"ד זה בשם ק"ד־רו"ם, שהוא ראשי־תיבות של „זכרון של קומפקט דיסק הראוי רק לקריאה" – אבל מיגבלה זו עדיין מותירה להמצאה החדשה אפשרויות אדירות.

למשל, היום כבר נמכרים בארה"ב מכשירי ק"ד־רו"ם, המכילים אנציקלופדיה שלמה, את כל הקטלוג של ספריית הקונגרס בוושינגטון, שהיא הספריה הגדולה בעולם, וכן את לידה, שהוא בנק הנתונים המוביל בעולם לחקר הספרות.

מלבד בגודל המאגר שלו מצטיין הק"ד־רו"ם גם במהירות, שבה יכול מכשיר הקריאה לשלוף נתונים מתוך הדיסק. דרושה רק שניה אחת בממוצע, כדי לקבל מלה מסוימת, משפט מסוים או, למשל, סידרת מספרים מסוימת. יתרונו על מאגר מודפס, כגון אנציקלופדיה, מתבטא גם בכך, שכאשר בעל המכשיר מבקש, למשל, לדעת נתונים על אישיות מסוימת, הוא יוכל לקרוא לא רק את הערך המוקדש לאותה אישיות, אלא לקבל גם את כל האזכורים של האיש בערכים אחרים באנציקלופדיה. כדי להעביר לק"ד ספרים שהודפסו כבר אין צורך להדפיס אותם בשנית: סורקים מיוחדים לדבר „קוראים" את הספר עמוד אחר עמוד, אות אחר אות, ומתרגמים את הנתונים לצופן של הק"ד. קל וחומר לגבי ספרים שסודרו בסדר אלקטרוני ונאגרו על סרטים מגנטיים: העברתם לק"ד פשוטה להפליא.

בנוסף על הק"ד המוצעים למכירה, כשהם מכילים את הנתונים שהוזן לתוכם היצרן, יכולות חברות גדולות, כגון בנקים, חברות ביטוח, ספריות, ארכיונים ועוד ועוד, להזמין אצל החברות המייצרות את הדיסקים – דיסקים המותאמים לצורכיהן, במחיר הנמוך בהרבה מסרט מגנטי מקביל. למשל, כאשר המזמין מבקש מהדורה של לפחות 1,000 דיסקים מיוחדים כאלה, הוא יוכל לרכוש דיסק בודד במחיר של כ־10 דולר בלבד. המכשיר עצמו, הק"ד־רו"ם, מחירו כ־2,000 דולר, כולל החיבור למחשב אישי. יש כל הסיכויים, שמחיר זה יירד בהרבה תוך זמן קצר יחסית, עם הגברת התפוצה, כפי שקרה לפטיפונים של ק"ד, הנמכרים היום – לא בארץ! – ב־400 דולר או אף בפחות מזה.

יצרני הק"ד־רו"ם צופים, כי בעתיד יחדרו גם לשוק בנקי הנתונים מסוג „און ליין" („על הקו"). בנקים אלה מספקים היום נתונים לכל אדם שברשותו מחשב ומודם – מכשיר להעברת נתונים באמצעות הטלפון. מובן שהצרכן צריך לשלם תמורת שירות זה, של קבלת נתונים מבנק הנתונים המרכזי. לא ירחק היום וגם צרכן ממוצע יוכל להחזיק בביתו את בנק הנתונים והוא יהיה זמין לו בכל רגע, ללא צורך בהתקשרות טלפונית ובתשלום: בנק הנתונים מן הסוג הגדול ביותר מכיל כעשרה מיליארד סימנים, הניתנים לאיחסון בכ־20 ק"ד ביתיים.

לרקוד את מילן קונדרה

קבוצת התיאטרון „תמו־נע" מסיימת בימים אלה את החזרות לקראת מופע מקורי חדש, „5 צעקות", עיבוד ראשון מסוגו לספרו של מילן קונדרה „הקלות הבלתי נסבלת של הקיום", מופע שיועלה גם במסגרת פסטיבל ישראל.
במופע, שנכתב ובוים על־ידי **נאווה צוקרמן וקובי מידן**, חמש תמונות־זעקות, שנבחרו בהשראת ספרו של קונדרה המנסות בשילוב של תנועה, קול, מוסיקה, תאורה ועירום לעסוק בנושא של אבסורד החיים.
במופע משתתפים **קובי מידן, יוסי פרשיץ, יעל בכור, יעל שגיא, נטע מורן, פנינה ברט, גיל אלון ורמה בן צבי.** ההצגה הופקה במסגרת **המרכז לתיאטרון ניסויי** (מת"ן) ובסיוע המועצה לתרבות ואמנות וקרן תרבות אמריקה ישראל. זו ההפקה הרביעית של מת"ן שהוא מפעל משותף של קרן ת"א לספרות ע"ש יהושע רבינוביץ. המופע יוצג מראשית חודש יוני בבית לסין בתל־אביב.

שתי אצבעות של שומן

בתקופה של קיצוצים באימונים מפיק צה"ל סרט מסחרי על מלחמת לבנון

מאת עמוס כרמל

צה"ל, כך אומרים לנו, מקצץ בבשר החי – בשעות־מנוע של מטוסים וטנקים, בהיקף התרגילים והאימונים, בפיתוח אמצעי־לוחמה חדשים. צה"ל, כך נראה, אינו מקצץ בשומנים. עובדה, דובר צה"ל הפיק לאחרונה את „שתי אצבעות מצידון", סרט עלילתי באורך מלא שעניינו חיילים צעירים הנשחקים בבעיות של מוסר ומוטיבציה על רקע מלחמת לבנון. לא סתם הפיק. מתחת ידיו יצא מוצר שהוחלט להפיץ אותו בבתי הקולנוע בכל רחבי הארץ ואפילו לשלוח אותו לייצג את ישראל בפסטיבל הסרטים הנודע של קאן.

על חטאי אני מודה, לא ראיתי את הסרט הזה ואינני יודע מה טיבו ואיזו רוח מנשבת בו. אני מעז להניח שאין בו יותר מדי שבחים למלחמה האומללה והמיותרת. אני מתקשה לנחש מאיזו זווית נידונות בו הבעיות הנזכרות לעיל. אף־על־פי־כן ברור לי כבר עכשיו שמשהו מסריח, ש„שתי אצבעות מצידון" לא היה צריך לבוא לאוויר העולם.

מדוע? משום שסרט כזה הוא אחת מן השתיים: או שהוא צירוף סינתטי של שתי כפיות יפי־נפש, עם 400 גראם לבטים מיוסרים ועוד קורט וחצי של אין־ברירה, או שהוא יצירה אמנותית אמיתית טבועה בחותם האישי הברור של יוצריה. במקרה הראשון אין בו שום ערך חינוכי ולצה"ל לא יכול להיות בו שום חפץ. במקרה השני (ומשום מה מקננת בי הרגשה שהוא הפחות סביר) צריך לשאול את דובר צה"ל מי שם אותו פטרון ומצבאט ליצירה זו ולא ליצירה אחרת.

במלים אחרות, אם הסרט הזה הוא פקודת מטכ"ל לענייני מוסר ומוטיבציה, אם הוא אמור להיות מה שנקרא בעגה הצה"לית „תשובת בית־הספר" לכל המתלבטים על רקע מלחמת לבנון, כי אז לא היה צריך להקדיש לכך ימי עבודה רבים של חיילים סדירים וחיילי מילואים וגם את כל שאר המשאבים היקרים. אם מדובר, לעומת זאת, ברוח אלוהים שנחה על הבמאי ועל התסריטאי ועל העורך, כי אז היה צריך לשלוח אותם אל האוהרות, אל המגרש שבו מתמודדים כל הקולנוענים על מציאות המשקיע ושבו לא נתונה שום חסות רשמית. כשם שצה"ל אינו צריך לגייס סופרים כדי שישבו ויחברו את הרומנים שלהם על מלחמה זו או אחרת וכשם שהיה מקום לתמוה אילו נעשה כדבר הזה (קל וחומר, אם היו מגייסים למשימה דווקא את הסופר ראובן ולא את ידידו שמעון), כך לא יעלה על הדעת לנהוג אחרת בעסקי הסרטים.

יומן השבוע

מפסח, עד 1 במאי: נינה האגן ג'ון מקלאפלין, בליין ל. ריינינג'ר

מקלאפלין

מאת אמיר רותם

אם מתעקשים אפשר למצוא אצלם כמה דברים משותפים: למשל, שלושתם גולים־מרצון ממולדתם. למשל, שלושתם הופיעו בהצלחה בפני הקהל הישראלי בשבוע שעבר.

ג'ון מקלאפלין נחת כאן ראשון ונאלץ להתמודד עם פירורי המצות שנתקעו בגרונו. הביקור של מקלאפלין תוכנן לתקופה זו כדי שיוכל לבצע יחד עם התזמורת הפילהרמונית יצירה שכתב, תחת שרביטו של זובין מהטה. את האצבע המאשימה הפנה מקלאפלין לעבר שושני (או „סושני" על פי גיטריסט הפלא) מהנהלת התזמורת, שרצה לחסוך בהוצאות והתמקח על חזרה אחת לפני ההופעה. מקלאפלין מוכן היה להבליג על התשלום המגוחך, אך לא על מינימום של חזרות על יצירה שהיא חדשה לגמרי לנגנים.

אלא שלכל זה לא היה קשר ממשי עם מה שמקלאפלין בא לעשות פה. הוא בא מצויד רק בגיטרה אקוסטית ובנגן הבאס הנוכחי של תזמורת המהבישנו, **ג'ונאס הלבורג.** „את התכונות היפות של הגיטרה, היא העובדה שזהו כלי שמשתלב נהדר עם כלי מיתר אחרים", אמר מקלאפלין לעתונאים והוציא אל הפועל באופן מושלם בהופעותיו. הרפרטואר כלל יצירות של מינגוס, קולטריין, בנוסף למקלאפלין. בלוח המוקדש לזך ואלנסה, שלושה הדרנים וקהל נלהב וחם עד כדי הגזמה (גם הערות של מקלאפלין לאחראי על הצליל התקבלו במחיאות כפיים סוערות). דומה שגם מקלאפלין קר המזג, תחת הפן המסודר, התרגש מעט. שניהם יחד וכל אחד לחוד, הוכיחו יכולת וירטואוזית בכלי לאמירה מוסיקלית. הלבורג הוא באסיסט נפלא, מלא המצאה וגם מלחין מוכשר. על מקלאפלין אפשר רק לומר שלא איבד מאומה מיכולתו ומכושר היצירה.

האגן

דומה שהיה זה ביקורו המוצלח ביותר של מקלאפלין עד היום. מעט יוגה בבוקר וקשר רופף עם הגורו, הם מה שנותרו מהנהייה ההודית של מקלאפלין. המוסיקה מרוויחה.

★

על הופעותיה של **נינה האגן** צריכה לכתוב מחלקת הצרכנות. ההצלחה ההיסטרית של המופעים, זכתה לתיעוד עיתונאי נרחב. „תופעת נינה האגן" שהיתה לשיגרה בעולם הגדול לפני חמש שנים, העסיקה את כלי התקשורת. בהופעות עצמן, הציגה נינה־קתרינה את יכולתה התיאטרלית, את יכולתה הקולית ואת יכולת התנועה שלה, כשהיא נשענת על קנה רצוץ בדמות תזמורת קלושה למדי עם נטייה מעייפת לעבר רוק מתכתי. בשירים כמו „דרכי שלי", „זארה" ו„ניו יורק ניו יורק" הדגימה האגן למה יכול היה מופע כזה להגיע. הרפטואר של נינה הולך ונחלש עם השנים, אך אפשר לרקוח ממנו שעה ומחצה של מופע משובב נפש ולא מחייב. זה לא רוקנ'רול – זהו בידור, וזה בסדר מצידי, רק שיהיה יותר מקצועי. לצד רגעים טובים באמת, היו יותר מדי רגעים מתים והשתטויות סטנדרטיות, שרובם שכבר נאמסו גם על הפרימה נינה. בסך הכל באו לראות את נינה האגן הרבה יותר אנשים מאשר באים לראות את מכבי תל אביב בכדורגל. יפה.

★

ריינינג'ר

מי שלא נדרש להרבות בשתיה כדי לנקות את שאריות המצה, היה **בליין ל. ריינינג'ר**, מי שייסד את „טוקסידו מון", עוד הצלחה גדולה כאן מהעבר הלא רחוק. ריינינג'ר ששימש כנר חמר לעת מצוא בלהקה בה היה חבר מרכזי, פרש ממנה לפני כשנתיים כדי לקדם קאריירה עצמאית. בהופעות, הובטח, יבצע שירים מתקופות „טוקסידו" ובאלה שנכתבו כאוחר יותר. אכן כך היה והיה זה אחד המופעים הטובים שראינו כאן. ריינינג'ר עצמו היה מופתע מכמות האנשים וממידת ההתמצאות בחומר („אתם לא אמורים לקנות את התקליטים שלי, או להכיר את השירים שלי. אני אמור להיות אנונימי פה כמו שאני בכל מקום אחר בו אני מופיע"). ריינינג'ר הדגים נפלא את צליל הכינור המוכר כל כך שלו, והפתיע ביכולת קולית בלתי מבוטלת. איש חביב ומשעשע, נקי מגינונים של כוכב רוק, נתמך בנגן באס וגיטרה יעיל ובמתופף יוצא מן הכלל, דניאל ואנג שבו. הבסיס הקצבי ניתן בדרך כלל על ידי תופים אלקטרוניים, מה שאיפשר למתופף שימוש יתר בדמיון. ריינינג'ר, נראה כמו אחיו הבוגר של פרינס. כאן לא יבלבלו לו את מסע ההופעות בגלל שהוא אמריקאי (באיטליה בוטל הסיבוב של הלהקה בגלל אודות אנטי אמריקאית לאחר ההפצצות בלוב), מצד שני קשה להאמין שבגין יבקש לפגוש אותו. מי שהירשה לעצמו להחמיץ חייב לפצות את עצמו בתקליט. תקליטיו של ריינינג'ר יופצו כאן, עקב הצלחתו של הביקור. עייפים אך מרוצים, ניתן לסכם את שבוע המוסיקה בחיוך שבע. מסתכלים קדימה בתקווה.

טעם של פעם

פסטיבל ישראל

מאת ישראל דליות

מוסיקה המכונה עתיקה או קדומה, משוחזרת או מחודשת, מימי הביניים, הרנסאנס והבארוק המוקדם מרתקת לאחרונה מוסיקאים מקצועיים וחובבי מוסיקה רבים. בחופשת הפסח התקיים במכון למוסיקה ב„אורנים" (ביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית ואוניברסיטת חיפה) יום עיון מטעם המכון להוראת המדעים ולשיפור דרכי הוראה. הנושא: „איש הרנסאנס – מנגן, שר ורוקד". מטרת יום העיון היתה להגיע באמצעות שירה, נגינה, ריקוד, לחוויה בבת־אחת, דומה לזו שחווה איש רנסאנס חובב שנהג לבלות את זמנו החופשי עם ידידיו לא בצפיה בטלוויזיה ובסרטי וידיאו ובאכילת פיצוחים, אלא בנגינה, בשירה וברקוד.

בסוף החודש שעבר נערכה בירושלים ובעין כרם הסדנא הרביעית למוסיקה עתיקה מטעם אגודת יובל, ליד המועצה המקומית רמת השרון ומרכז המוסיקה ירושלים. עם כיתות לצ'מבלו, לחליליות, חליל בארוק, כינור בארוק ויולה ד'אמורה, ויולה דה גמבה, לאוטה וגיטרה ומוסיקה עתיקה לפסנתרנים. הדגש הושם כרגיל על ספרות הבארוק וההענות היתה רבה.

גם פסטיבל ישראל כולל השנה בחלק המוסיקלי כמה מופעים מעניינים ומבטיחים של מוסיקה קדומה למהדרין, דתית וחילונית, מראשית ימי הביניים ועד לבארוק. שני אירועים מוסיקליים בתחום זה ראויים לציון מיוחד. מוסיקה וקאלית בדורמיציון (8,11.6) עם אנסמבל ונאנס פורטונאטו מצרפת. הרכב קולי של שבעה זמרים וזמרות מן המעולים בעולם, בהדרכתה והנהלתה המוסיקלית של הסופראן אנה־מרי רישאן. הלהקה נוסדה ב־1974, וחבריה מתמחים בפענוח ובהחייאה, פשוטו כמשמעו, של כתבי יד ומסמכים עתיקים ברישומי תווים קדומים, של שירים ומזמורים, בעיקר מתוך ספרי תפילות. „התווים" מציינים את גובה הצלילים אבל לא את המיקצב ומבנה המנגינה. לא ברור על כן תמיד כיצד, למעשה, יש לשיר קטעים אלה. הזמרים שרים ביחד מוסיקה רב־קולית קדומה בצירופים „הרמוניים" נפלאים לעתים כאמצעי לקישוט הנעימה. הלהקה נקראת על שמו של בישוף איטלקי מהמאה ה־6 שכתב שירה כנסייתית המבוצעת גם כיום.

הזמרים, סופראן, מצו־סופראן, טנור, בריטון ובאס כולם נחשבים למומחים בר־סמכא במוסיקה וקאלית אירופאית מהמאה ה־6 ועד המאה ה־13. שמעתי תקליט חדש שלהם שיצא לאור לפני זמן קצר בצרפת, עם מזמורים ושירים מכתבי יד עתיקים מקומפוסטלה, בגליסיה, בספרד והתרשמתי מאוד לטובה. הלהקה מקבלת עידוד מאגף המוסיקה במשרד התרבות הצרפתי ומגופים רשמיים אחרים.

★

מופע אחר עם סיכוי טוב להיות מרתק וצבעוני הוא „דניאל בגוב האריות", מחזה מוסיקלי מבוסס על טקסט ומוסיקה, בהשראת הסיפור התנ"כי הידוע, שנוצרו במאה ה־12 ע"י תלמידי בית הספר הקתדרלי של ביבא בצרפת. הביצוע של האנסמבל למוסיקה עתיקה מניו יורק הוא פרי מחקר מוסיקלי וספרותי מקיף וממושך. האנסמבל המתמחה בביצוע ליטורגיקה מקפיד להעלות חיזיון שעשועים מרהיב וססגוני, בנוסח בידורי של ימי הביניים. „דניאל בגוב האריות" מציין מפנה בהתפתחותה של הדרמה הכנסייתית בגלל הגיוון המלודי המקצבים החילוניים במוסיקה ואמצעי הביטוי הדראמתיים עם תלבושות מפוארות וססגוניות ומבחר עשיר של כלי נגינה אופייניים. המחזה המוסיקלי העתיק היה פופולארי מאוד בזמנו והוצג בקביעות בתחילת השנה האזרחית.

האזנה לכמה הקלטות שונות של „דניאל" גורמת להנאה בידורית של ממש. אוהדי מוסיקה עתיקה יוכלו לשמוע ולראות את המחזה שיועלה שש פעמים במסגרת המופעים במצודת דוד.

(1,2,3,4.6 :29 ,31.5).

ג'וזף לוסי, פריחה מאוחרת

סינמטקים

מאת אמיר רותם

לא יובל, לא תאריך עגול מכל סוג, פשוט צירוף מקרים. שלושת הסינמטקים יוצאים בתכנית חדשה ובמרכזה 22 מסרטיו של ג'וזף לוסי, שנפטר לפני כשנתיים בגיל 75. ללא קשר נראה לעין יצא בימים אלה ספר בעברית על לוסי, המצטרף לספריית הקולנוע הדלילה בשפה העתיקה הזו. לוסי האיש, סבל כל השנים מכך שבחייו לא ערכו חגיגות עבורו בשתי המדינות בהן יצר את רוב סרטיו ואת קהלן קיווה לכבוש – ארה"ב מולדתו, ואנגליה שהיתה לביתו כאשר נאלץ לגלות. את היחס לו קיווה העניקו לו הצרפתים והאיטלקים, שידעו מאז ומתמיד להתייחס בחום והתלהבות גם לבמאי קולנוע ולא רק לכוכבניות שופעות.

ג'וזף לוסי נולד ב־14 בינואר 1909 בלה קרוס, ויסקונסין, למשפחה לבנה ומיוחסת. מוצאו של אביו היה מהמהגרים ההולנדים. לוסי הצעיר התחנך במיטב בתי הספר לקראת קאריירת רפואה מבטיחה. לימודים אלה ננטשו לטובת עולם הבמה. צעדיו הראשונים שם נעשו בניו־יורק, בשיאה של תקופת השפל הכלכלי. חרף המצב החל לוסי להשתלב בתפקידים זעירים על הבמה, יחד עם כתיבת ביקורת ספרות ואחר כך גם ביקורת תיאטרון ב„ניו־יורק טיימס" ובעיתונים אחרים. לקראת אמצע העשור החל לוסי לקבל משימות בימוי וניהול במה. ב־35' יצא להשתלמות בברה"מ. במוסקווה נפגש עם אנשי תיאטרון רבים ותרף המפגש עם סרגיי אייזנשטיין הגדול, אותו טורחים כל מספרי תולדותיו של לוסי להדגיש, לא העלה מפגש זה את לוסי על הנתיב שהגורל ייעד לו שנים לא רבות לאחר מכן. לוסי שב לבמה הניו־יורקית עמוס רעיונות. בהשראתו של המפגש עם ברטולד ברכט בנה את המסגרת של „העיתון החי", הפקת במה ששמרה על קשר הדוק עם בעיות חברתיות אקטואליות.

סרטו הראשון עבור הוליווד היה „אקדח בידיי", סרט קצר שנעשה ב־1945 והיה מועמד לפרס האוסקר. עוד קודם לכן יצר שלושה סרטונים אך סרט זה היה פריצת הדרך המשמעותית הראשונה, זאת בגיל המאוחר של 36. ריצ'ארד רוד, מבקר הקולנוע האמריקאי, שהיה ידיד קרוב של לוסי, מזכיר בקשר לפריחה מאוחרת זו, סיפור שסיפר לו לוסי. חבר לקח אותו בסוף שנות ה־30 לאסטרולוגית לאחר שלוסי היה מודאג בקשר להפקה בימתית שאמורה היתה לעלות למחרת. האסטרולוגית ניבאה שההצלחה תאיר את פניה ללוסי רק לאחר שנתו ה־50. „המשרת", הסרט הראשון של לוסי שזכה למה שניתן לכנות הצלחה אמיתית, נעשה כאשר לוסי היה בן 54.

ב־47' ביים לוסי את ההפקה הבימתית היוקרתית ביותר שלו: „גליליאו" של ידידו ברכט, בכיכובו של צ'ארלס לוטון, בהצגת בכורה עולמית.

אין עדות ברורה לכך שלוסי היה קומוניסט רשום. כמה מידידיו הטובים היו קומוניסטים, או תומכי קומוניזם ולוסי עצמו היה לבטח שמאלני. צריך היה הרבה פחות מכל זה כדי להיכנס לרשימות השחורות של ימי מקארתי. ההפקה של סרטו הראשון „הנער עם השערות הירוקות" הופסקה כאשר המפיק זומן להעיד בפני הוועדה. לוסי היה באיטליה בהסרטת קופרודוקציה איטלקית־אמריקאית בעת ששמע על הזמנתו להעיד בפני הוועדה. הוא לא חזר לביים עוד בארה"ב. הוא עזב את מולדתו באותה שנה (51') ולא שב לדרוך על אדמתה עד לשיבתו כאורח פסטיבל הקולנוע הראשון של ניו יורק ב־64'.

לוסי מצא את עצמו בבריטניה. שלושת הסרטים הראשונים שביים שם הופצו כאשר במסגרת הבמאי רשום ג'וזף וולטון.

את העיבודים לקולנוע של הספרים „למרגלות הר הגעש" של מלקולם לאורי, „בעקבות הזמן האבוד" של פרוסט, „המלח מגיברלטר" של מרגריט דיראס, הוציאו אל הפועל לבסוף ג'ון יוסטון, פולקר שלנדורף וטוני ריצ'רדסון. אולם אלה כמו פרוייקטים לא מעטים אחרים, היו על הכוונת של לוסי, שנשען תמיד על תסריטים של אחרים. לוסי עצמו נהג לומר שאינו כותב, הוא עובד תמיד בצמוד לאדם כותב. כאשר התסריט גמור, הרי שמבחינתו הסרט מוכן. לכן גם שיתוף הפעולה של לוסי עם אחד המחזאים המכובדים בבריטניה, הוליד את אחת השותפויות המרתקות בתולדות הקולנוע: עבודתו עם הרולד פינטר. שלושה סרטים עשו השניים יחדיו (פרוייקט נוסף, העיבוד של ספרו של פרוסט, יצא לבסוף בצורת ספר המכיל את התסריט של פינטר. ההחלטה שלוסי יהיה זה שיביים את העיבוד הקולנועי היתה של ניקול סטפאני, מי שהחזיקה את הזכויות על הספר. הסיבה שהפרוייקט לא מומש מעולם היתה כספית, כמובן. בזמן ההכנות להפקה ביים לוסי ארבעה סרטים, שנפגעו קשות, ככל הנראה, מבחישתו של לוסי באתגר העצום של העיבוד הזה. את העיבוד שמצא את עצמו לבסוף על הבד, ראינו השנה והצטערנו על כך). פינטר כתב עוד כמה תסריטים לקולנוע (והם יוקרנו במהלך התכנית הזו בסינמטקים), אך בעבודה עם לוסי מצא את הזיווג המושלם. בנו של החייט היהודי ממוצא פורטוגלי ובנו של ה„ואספ" ממרכז ארה"ב, עסקו בדמויות מהאצולה הבריטית ב„המקשר" וב„המשרת" ובשמנה של ההשכלה הבריטית ב„התאונה", בצורה מעוררת התפעלות. פינטר בונה את תסריטיו כאלפי חלקיקים זעירים, חסרי חשיבות לכאורה, המצטרפים יחדיו למפגן כוח של מינימליזם. לוסי, פרפקציוניסט בזכות עצמו, צירף לכך את התפיסה החזותית המרשימה.

סרטיו של לוסי עוסקים במאבקי כוח, מקושטים בפרוורסיות מיניות, מתבררים תמיד בהצגות משחק מרתקות. לוסי נהג לעבוד עם צוות כמעט קבוע. ג'רי פישר צילם, רג'ינלד בק ערך, ריצ'ארד מקדונאלד עיצב את התפאורות.

עקב קשיים כלכליים נאלץ לוסי לנדוד לצרפת בשנות השבעים, שם יצר שלושה סרטים („מר קליין" עם אלן דלון, „רב השומרים" עם איזאבל הופרט ו„אן מורו ו„בנתיבי הדרום"). מה שאיפשר את שובו לבריטניה היתה ההצלחה של „דון ג'יובאני", הגירסה הקולנועית של האופרה של מוצארט, שנעשתה לאחר הצלחתו של ברגמן עם „חליל הקסם". יצירתו של לוסי אינה אחידה ברמתה וכפי שאפשר להסיק מהיותו תלוי בכותבים זרים, מושפעת מאיכות התסריטים איתם נאלץ לעבוד. יחד עם זאת, יש ברשימה הרבה הישגים וגם כשלונות מעניינים. מפגש מעניין צפוי לנו עם סרטים שהיו נושאי ויכוח בזמן הפקתם. הקשת המכובדת של מבחר מיצירתו של לוסי שהשכילו הסינמטקים לארגן, בהחלט מעוררת תיאבון. כמה מהסרטים הובאו במיוחד לצורך התכנית הזו ותהיה זו ההזדמנות היחידה לצפות בהם כאן.

★

נושא אחר הממלא את תכניות הסינמטקים הוא קולנוע גרמני צעיר, אוסף קדכני של סרטים שנעשו בגרמניה לאחר תור הזהב של הרצוג, ונדרס, פאסבינדר ושלנדורף. פרטים נביא בקרוב. בסינמטק חיפה מקדישים גם מקום לבמאי מרתק אחר, סטנלי קובריק. בחיפה יקרינו את מצאי הסרטים של קובריק השוכב בתוספים.